

NOVÁ SLOVA (v pchin-jinu)
k exemplifikačním větám podle jednotlivých SS (GHČP I)

Označení variability přízvukování dvojslabičných slov a výrazů (/bā/
zastupuje jakoukoliv slabiku v kterémkoliv tónu):

bāba : slova s druhou slabikou bez tónu (bāba, bāba, bāba, bāba, je označením slov, ve kterých se příležitostně na slabice druhé může objevit tón)

bāba¹ bāba² bāba³ bāba⁴ : slova s druhou slabikou výrazně variabilní, tj. druhá slabika se může realizovat bez tónu i s tónem (iktem)

bābā : slova s druhou slabikou s plným tónem, který se pod tlakem rytmu řeči může zesilovat, ale i zeslabovat, až neutralizovat (bābā¹ je označením slov, jejichž druhá slabika se tónově oslabuje méně snadno)

Pozn. Označování prominence slabik ve slovech a výrazech více než dvojslabičných se řídí příslušnými pravidly pro souvislé texty

Zkratky:

expl. = explikace, vysvětlivka
(r) = fakultativní erizace

v-n = objektové sloveso
v-m = modifikované sloveso

§1,2 Nová slova YD 1

1. bàba tatínek
2. bàba v dětské řeči: "ba!" (=hovínko)
3. bān(r) směna (pracovní), třída (expl. žáků) apod.
4. gōngren, dělník
5. gōngye, průmysl
6. háiz dítě
7. Jiéke, Čechy, Čechy a Morava; český; též zkrácené místo /Jiékesíluofáke/
8. Jiékesíluofáke Československo
9. Sílufáke Slovensko; slovenský
10. men přípona plurality
11. rén člověk
12. shàng vystupovat na (něco)
13. shàng-bān(r)¹ v-n; jít do práce
14. shàng-xué¹ v-n; chodit do školy
15. shì být (někým, něčím; sloveso identifikace)
16. tā on, ona
17. wénxue, literatura
18. wǒ já
19. xià sestupovat s (něčeho)
20. xià-bān(r)¹ v-n; jít z práce, mít po práci
21. fàng-xué¹ v-n; jít ze školy, mít po vyučování
22. xué učit se, studovat (něco)
23. xué-gōng¹ v-n; studovat inženýrství
24. xuésheng žák (-yně)
25. xuéxiào škola
26. xué-yī¹ v-n; studovat lékařství; srov./xué,yīxue/ v témž význ.
27. yīsheng lékař

28. yīxue¹ lékařství
29. zài nacházet se (někde); též prepoziční sloveso: v, na, nad atd.
30. zuò dělat (něco)
31. zuò-gōng¹ v-n; pracovat (tělesně)

§2,4 Nová slova YD 2

1. chá čaj (expl. nápoj)
2. cháwǎn šálek na čaj
3. cháye¹ čaj (expl. sušené lístky)
4. chē, chēz vůz
5. chuáng postel
6. diàn elektrina
7. diànchē tramvaj
8. fàn rýže (tj. vařená rýže); jídlo (v někt. spoj.)
9. fānwǎn miska na rýži
10. guǒ skříň
11. -lǐ (nebo: -lǐ) záložka: uvnitř, v
12. mótuomotor
13. mótuochē motorka
14. nà deikt. zájm.; tamto, to (jen jako podmět), hovor. častěji /nè/
15. nǎr, nǎli tam
16. nài, nè, nà deikt. slovo: ten, ta, to; tamten, tamta, tamto vysl. /nài/, /nè/ je hovorovější
17. shū kniha
18. wǎn šálek (bez ucha), miska
19. yě také
20. yīfu, yīshang šat, oděv
21. yīguǒ skříň na šaty

22. yǒu být, existovat (sloveso existence); též ve význ. mít (něco)
23. yǔ dešť, vláha
24. yǔyǐ' plášť do deště, pláštěnka
25. zhè deikt. zájm.: toto, to (jako podmět)
26. zhèi (nebo: zhè) deikt. slovo: tento, tato, toto; ten, ta, to (vysl./zhèi/ je hovorovější)
27. zhèr, zhèl' zde
28. zìxíng nehovor. příslovce: sám, samostatně
29. zìxíngchē (jízdň) kolo

YD 3

§2,4 1. pokrač. N o v á s l o v a

1. bēn(r) numerativ pro knihy
2. bēnz sešit
3. bǐ pisátko
4. érz syn
5. gāng ocel
6. gāngbǐ' pero
7. kē měrové jméno: lekce, cvičení
8. kèběn(r) učebnice
9. lǎo být starý
10. lǎoshī' pan učitel
11. máo chlup
12. máobi' štětec
13. nóngmín, rolník
14. nóngyè, zemědělství
15. nǚ attrib. slovo: ženského pohlaví
16. nǚ'er, dcera
17. qiān olovo
18. qiānbǐ' tužka
19. qìchē auto
20. shífū mistr
21. yóu olej, tuk
22. yǒu mít (něco)

YD 4

§2,4 2. pokrač. N o v á s l o v a

1. bù slovesná záporka (nebo: bú)
2. bù ne, nikoliv (expl. samostat. záporka, např. jako odpověď)
3. chuáng postel
4. diàn elektrina
5. diànchē tramvaj
6. fēi letět
7. fēijī' letadlo
8. huǒ oheň
9. huǒchē vlak
10. jīqì stroj
11. jiǔ alkoholický nápoj
12. píjiǔ pivo
13. shuā kartačovat (něco)
14. shuāz kartač
15. shūguǎ knihovna (skříň)
16. shuǐ voda
17. yá zub

18. yáshuā(r)' kartáček na zuby
19. yíz židle
20. zhuōz stůl

§3,2 N o v á s l o v a YD 5

1. biān(r) strana (v některých spojeních)
2. cǎo tráva
3. cǎodì louka
4. dì země, půda
5. dōu příslovce: vespolek, v souhrnu; označení plurality některého z předcházejících jmenných členů
6. lǐtōu uvnitř (-tou: viz též č. 14)
7. nǎi_bian(r) na té straně (dosl. tamta strana)
8. shān hora
9. shénmeotázkovézájmeno: co
10. shénmeotázkovédeikt. slovo: jaký, jaká, jaké
11. shù strom
12. shuǐ voda (zde ve význ. řeka, jezero apod.)
13. wǎi morfém: venku, vnější
14. wǎitōu venku
15. yòu morfém: vpravo, pravý
16. yòubian(r) po pravé straně
17. zhèi_bian(r) na této straně, (dosl. tato strana)
18. zuǒ morfém: vlevo, levý
19. zuǒbian(r) po levé straně, vlevo (stejně vytvořeno jako /yòubian(r)/ vpravo)

§3,3 pokrač. N o v á s l o v a YD 6

1. dōu příslovce: vespolek, v souhrnu
2. gōngrén, dělník
3. nóngmín, rolník
4. xuésheng žák (-yně)

§3,4 N o v á s l o v a YD 7

1. bào, bàozhǐ' noviny
2. Běijīng' Peking (dosl. Severní hlavní město, srov. /Nánjīng/)
3. Běijīngrén obyvatel Pekingu
4. Bù'ěrnudě Brno
5. Bùlāgé Praha
6. bù zhīdào nevědět
7. dào cesta, metoda; též jako numerativ (§ 61,4 pozn.)
8. éwen' ruština (morfém/é/: ruský)
9. huáng žlutý
10. huángjiǔ rýžové víno
11. jiā domov
12. jiāli doma; /li/ je záložka s významem: uvnitř, v, srov. též /zhèli/, /nǎli/
13. jiāz podstavec

14. lái přijít (expl.směrem k mluvčímu); též ve význ. přijít (někam; expl. směrem k mluvčímu)
15. mà nadávat (někomu, expl.hrubě)
16. ma větná tázací částice
17. Nánjīng¹ Nanking (dosl. Jižní hlavní město, srov./Běijīng/: morfemy: /nán/ jih, /běi/ sever)
18. nār, nǎli kde? 19. nǐ ty
20. niàn číst (něco, expl.nahlas)
21. niàn-shū¹ v-n; studovat
22. qù jít (expl.směrem od mluvčího); též ve význ. jít (někam; expl.směrem pryč od mluvčího)
23. ròu maso (expl.jiné než rybí nebo drůbeží)
24. wǎngul¹ příbormník, kredenc
25. Shànghǎi¹ Šanghaj
26. Shànghairen¹ obyvatel Šanghaje
27. shì správně, je tomu tak (expl.kladná odpověď)
28. shūjià(r)¹ etažér na knihy
29. xǐhuan mít rád (někoho); též ve význ. rád (něco činit)
30. yào chtít (něco), žádat o (něco); též ve význ. chtít (něco dělat), je třeba (něco dělat)
31. yídìng⁴ určité (morfém /dìng/; srov. např. slovo /kěndìng/)
32. yīngwén¹ angličtina (/yīng-/ morfém; srov. slabiku Eng- v angl. slově English)
33. yínháng¹ banka
34. yínz¹ stříbro
35. zài¹ jiā¹ být doma
36. zhī vědět (jen v někt. spoj.)
37. zhǐ papír
38. zhīdao vědět; též ve význ. vědět o (něčem)
39. Zhōngguó² Čína
40. zhōngwén¹ čínština
11. hòu morfém; vzadu; později
12. hòutiān¹ pozítří
13. rìshí¹ zatmění slunce
14. rìtōu¹ dialekticky; slunce
15. sān tři
16. shí deset
17. shíyue¹ říjen
18. sì čtyři
19. tiān¹ měrové jméno; den
20. túshū¹ nehoovor.; knihy
21. túshūguǎn¹ knihovna (instituce)
22. xīng hvězda
23. xīngqī¹ týden
24. xīngqīsān¹ středa
25. xīngqīsì¹ čtvrtek
26. yú ryba
27. yuǎnz¹ zahrada
28. yuǎnz¹ dvůr
29. yuè měsíc (expl.kalendářní)
30. yuèliang¹ měsíc (expl.nebeské těleso)
31. yuèshí¹ zatmění měsíce
32. -z morfém; atonická přípona podstatných jmen; ze slov, která jsme se již učili, jsou touto příponou tvořena slova /hǎiz/, /guǎiz/, /běnz/, /érz/, /shuǎz/, /yǐz/, /jiǎz/, /chǎngz/, /yuǎnz/, /yuǎnz/. Poznámka: octne-li se tato přípona uvnitř víceslb. slova, píšeme /zi/ místo /z/
33. zhīwu¹ rostlina
34. zhīwuyuán¹ botanická zahrada
- §5 Nová slova YD 9
1. bā (nebo: bá) osm (/bā/ před slabikou ve čtvrtém tónu)
2. èr dva (jiné slovo pro "dva" je /liǎng/, viz pozdější výklady)
3. duō být mnohý (do češtiny nejčastěji překládáme výrazem: "je mnoho", který - místo čínského podmětu - spojujeme s 2. pádem podst.jm.)
4. duōshao¹ kolik
5. hái ještě
6. hái¹shi spojka v otázkách; nebo...?
7. jí¹ otázková číslovka; kolik? (expl. asi do deseti)
8. jiā přidat (něco)
9. jiǎn ubrat, odečíst (něco)
10. jǐshí¹ kolik desítek? (expl.nepředpokládá se více než deset desítek)
11. jiǔ devět
12. liù šest
13. qī sedm
14. sān tři
15. shǎo být nemnohý (do češtiny nejčastěji překládáme výrazem: "je málo", který - místo čínského podm. - spojujeme s 2. pádem podst.jm.)
- Nová slova YD 8
1. chǎngz¹ shromaždiště, veřejné místo (expl.divadlo, sportovní stadion apod.)
2. chī jíst (něco)
3. diànyǐng(r)¹ film
4. diànyǐng(r)yuǎn¹ kino (budova)
5. dòngwu¹ živočich, zvíře
6. dòngwuyuán¹ zoologická zahrada
7. èr dvě
8. èryue¹ únor
9. fēijīchǎng¹ letiště
10. -guǎn morfém; v názvech kulturních a jiných zařízení; srov. též /guǎnz/ restaurace

16. shí deset
17. shíjǐ kolik přes deset
18. sì čtyři
19. wǔ pět
20. yī (nebo: yí, yí) jeden

§ 6 Nová slova (příklady měrových slov)

měrová jména

1. nián rok (expl. kalendářní, rok letopočtu)
2. suì rok (expl. rok věku, při udávání staří osob apod.)
3. tiān den (pozor: /tiān/ je též podstatným jménem ve významech: nebe; bůh, nebeský pán; srov. též /tiān(r)/ počasí)
4. yè noc
5. yè stránka (expl. např. v knize)

měrové jednotky fyzikální

5. gōngjīn kilogram
7. mǐ, mǐtū, gōngchǐ metr (dvojslab. názvy /mǐtū/, /gōngchǐ/ jsou dnes zastaralé; /mǐ/, /mǐtū/ jsou odvozeny z mezinárodního označení "meter, metre" apod.)
8. shēng, gōngshēng litr (dvojslabič. /gōngshēng/ je dnes zastaralé)
9. chǐ, jīn, shēng označení starších čínských (délkové, hmotnostní a duté) měrových jednotek, vesměs menších než metr, kilogram a litr (v názvech /gōngchǐ/, /gōngjīn/, /gōngshēng/ morfém /gōng-/ na prvním místě má význam "veřejný")

měrové jednotky jiné

10. píng láhev (pozor: "láhev" jako podst. jméno je dvojslabičné: /píngz/))
11. wǎn miska, šálek (jako podst. jméno zůstává jednoslabičné: /wǎn/)
12. xiē neurčitá měrová jednotka; někteří, trochu; k deiktickým slovům /zhèi/ tento, /nèi/ ten, tamten i /nèi/ který, se připojuje pro označení plurality
13. zhōng obecná měr. jednotka; druh; ve spojení s deikt. slovy: /zhèi zhōng/ takový (tj. tohoto druhu), /nèi zhōng/ takový (tj. onoho druhu), /nèi zhōng/ jaký? (tj. jakého druhu?)

numerativy

14. liǎng numerativ pro povozy, vagóny atd.
15. tiáo numerativ pro podlouhlé předměty a věci
16. ge obecný numerativ (tónicky se /gè/ vyslovuje pouze v některých případech zvláštních, viz dále § 64,5)

slovesné numerativy

17. huí, cǐ obecné slovesné numerativy: -krát (viz dále § 61)

§ 6,2 Nová slova YD 10

1. bǎ numerativ pro předměty s rukojetí, držadlem apod.; jako měrová jednotka: hrst, svazek; jako sloveso: uchopit (něco; jen v omezených případech); jako prepoziční sloveso uvádí přímý předmět
2. dǎo, dǎoz nůž
3. hái ještě
4. jiǎn stříhat (něco)
5. jiǎnz nůžky
6. liǎng dva; užívá se ve spojení s měrovými slovy (namísto číslovky /èr/; na konci složených číslovek však číslovka /èr/ trvá, i když se připojuje měrové slovo)
7. liǎng numerativ pro povozy, vagóny atd.
8. lóu budova na jedno i více poschodí
9. péngyou přítel
10. tiáo numerativ pro podlouhlé věci
11. wèi zdvořilostní numerativ pro osoby
12. yǒu morfém: přátelství, přítel atd., srov. /yǒuyi/ přátelství, /péngyou/ přítel atd.
13. yǒuyi přátelství
14. zhāng numerativ pro ploché předměty; jako měrová jednotka: arch, plocha; jako sloveso: napínat (něco)
15. zuò numerativ pro rozměrné, pevně usazené věci

§ 6,3 Nová slova YD 11

1. guǐ skříň
2. lǎotóu starý člověk (mužského pohlaví), stařík

§ 6,3 pokrač. Nová slova YD 12

1. běn(r) numerativ pro knihy
2. dī- morfém: předpona číslovek řadových

3. dīyī¹ deikt. slovo: prvý, první (prvý tón slabiky /-yí/ se zde nemění a není ovlivněn násled. slovem)
 4. zī(r) znak (expl. základní jed. notka tradičního čínského písma)
 5. zīdiǎn¹ slovník (expl. uspořádaný podle čínských znaků)
- § 6,4 Nová slova YD 13
1. dèngz stolička, židle (expl. bez opěradla)
 2. zhǐ pouze
 3. zhǐ numerativ pro předměty rozmanitých tvarů
 4. zhuó z náramek
- § 7,1 Nová slova YD 14
1. guó země, vlast
 2. Jiékeren Čech
 3. rén člověk
 4. Sìluofákè Slovensko
 5. Sìluofákèrén Slovák
 6. zhōng morfém: střed, střední
 7. Zhōngguó² Čína (dosl. země středu)
 8. Zhōngguoren Čínan
- § 7,2 Nová slova YD 15
1. -sheng morfém: atonická přípona některých "intelektuálních" podst. jmen (srov. /xuěsheng/ žák /yīsheng/ lékař; v trojslab. slovech)
 2. xiān nejprve, nejdříve (jev 1. tónu)
 3. xiānsheng pán; často jako přístavek; pan učitel (též jako zdvořilé oslovení učitele)
- Nová slova YD 16
1. huà řeč, mluva; slovo, věta (nikoliv však jako gramatické termíny!)
 2. huì umět (něco); modální sloveso; umět (něco činit)
 3. jiékehua čeština (jako mluvená řeč)
 4. wén morfém: psaný text, literatura, kultura
 5. tóng morfém: spolu-, stejný, společný (srov. slova /tóngzhì/, /tóngxué/)
 6. tóngzhì soudruh (pův. dosl. (ten kdo je) stejné vůle)
 7. zhōngguohuá čínština (se zřetelem především na mluvenou řeč)
- Nová slova YD 17
1. hǎo být dobrý; být zdravý, být v dobrém stavu
2. Jiékesìluofákè Československo
 3. xiānzai⁴ nyní, teď
 4. xiǎo být malý; být mladý
 5. xuéxiào škola
- § 9,2 Nová slova YD 18
1. bà, bàba táta, tatínek
 2. d gramat. přípona (označuje přívlastek)
 3. jīn morfém: nynější
 4. jīngz zrcadlo; hovor. též: brýle
 5. jīntiān dnes
 6. mā, māma máma, maminka
 7. mā kùn
 8. míngtiān zítřa
 9. niú zvíře hovězího dobytka (kráva, buvol atd.)
 10. pī (nebo: pǐ) numerativ pro koně (výslovnost /pǐ/ je hovorovější)
 11. suǒ numerativ pro budovy
 12. tóu hlava; též jako numerativ pro kusy hovězího dobytka
 13. yǎn slovesný numerativ; pohled (okem)
 14. yǎnjīng oko
 15. yǎnjīng(r) brýle
 16. yí nehovor.: již
 17. yǐjīng již
- YD 19 + YD 20
- § 9,3 + 9,3 pozn. Nová slova
1. dōngxi věc (expl. konkrétní předmět)
 2. fǎ morfém; zákon, srov. /fǎlǜ/ zákon, /xiànfǎ/ ústava
 3. hézuò spolupracovat; spolupráce
 4. hézuoshè družstvo
 5. hòutiān pozitíří
 6. huì schůze
 7. gèr, gèz postava, vzrůst
 8. gèrén, soukromá osoba
 9. jiā numerativ pro domácnosti, obchodní podniky; též jako podst. jméno; rodina, domov
 10. jiā numerativ pro stroje
 11. jiékewén, jiéwén² čeština
 12. kāi otvírat (něco)
 13. kāi huì mít schůzi, schůzovat
 14. shè družstvo (zkráceně místo /hézuoshè/)
 15. Sūlián¹ Sovětský svaz
 16. tàitai paní, milostpaní
 17. wǎn měrová jednotka; miska, šálek; též jako podst. jméno v témž významu (numerativ; /gè/)
 18. xiànfǎ¹ ústava
- § 9,4 Nová slova YD 21
1. ài milovat
 2. àiren manžel(ka); milý(á)
 3. bái bílý
 4. báiyín¹, yínz stříbro

5. dà být velký; být věkem [hranný, dospělý]
6. fāng attr.slovo; hranatý, čtver-
7. hái shi otázková spojka; nebo
8. hěn velmi
9. huáng žlutý
10. huángjīn, jīnz zlato
11. jīn attr.slovo; zlatý
12. jīnz zlato
13. kǒu numerativ pro osoby jakožto členy domácnosti, též pro otvory kulatého tvaru apod.
14. měi být krásný
15. nán attr.slovo; mužského pohlaví
16. nǚ attr.slovo; ženského pohlaví
17. shāir hovor.; barva
18. tài příliš
19. wú místnost, pokoj, světnice
20. xiǎo být malý; být mladý
21. yánse, shāir barva (/shāir/ je hovorové)
22. yīn attr.slovo; stříbrný
23. yīnz stříbro
24. yuán attr.slovo; kulatý
14. máo chlup, vlas
15. máojīn, shǒujīn-ručník
16. méi záporka slovesa /yǒu/ být, existovat; mít
17. méi, yǒu³ nebýt, neexistovat; nemít (v obou význ. též jedno-slab./méi/)
18. míng morfém; jméno, srov. /míngzi/ jméno; /yǒumíng/ být slavný (dosl. mít jméno)
19. míngzi jméno
20. róngyì, být snadný
21. shì, shìqīng věc, záležitost
22. shǒu ruka
23. shǒujīn-ručník
24. tāoyàn být otravný, nepříjemný (expl.o osobach); též jako sloveso; cítit odpor k (někomu)
25. wéijīn sál
26. yǒumíng¹ být slavný
27. zuò dělat, skládat (literární dílo)
28. zuǒjia-spisovatel

§ 9,5 Nová slova YD 22

1. ba větná částice; označuje vybitnutí nebo nejisté tvrzení
2. bàn dělat, zařizovat (něco)
3. gānjīng, být čistý
4. gěi dát (někomu něco); též jako prepoziční sloveso, uvádějící člen, v jehož prospěch se něco děje
5. gēn prepoziční sloveso; spolu s, s (/gēn/ jako sloveso: doprovázet, být spolu s)
6. huài být špatný, zkažený, zlý
7. huàjia¹ malíř
8. hūtu být hloupý (v běžné řeči se často vyslovuje bez aspirace; hūtu)
9. -jiā morfém; přípona v názvech osob (některá intelekt. povolání): /huàjia¹/ malíř, /zuǒjia/-spisovatel, /zhuānjia¹/ specialista
10. jīn morfém; šátek, srov. /shǒujīn/ručník, /língjīn/ šátek na krk, /wéijīn/ sál, šála
11. le větná částice; označuje změnu situace, změnu stavu
12. língjīn šátek na krk (srov. língdài)
13. máfan být nepříjemný, otravný (o záležitostech); též jako sloveso; otravovat, znepokojovat (někoho)

§ 9,6 Nová slova YD 23

1. cháye² čaj (expl. čajové usušené lístky, nikoliv nápoj)
2. guā dýně, meloun
3. suǒyì spojka; proto, a tedy
4. xīgua meloun (velký s červenou dužinou)

§ 9,6 pokr. Nová slova YD 24

1. cí(r) slovo (expl. gramat. termín)
2. cǐdiān slovník
3. dòng hýbat se; též dotknout se (něčeho)
4. gāo být vysoký
5. gūniang dívka
6. hàn morfém; chanský, expl. čínský v užším slova smyslu (v protikladu k jiným národům a národnostem Číny), srov. /hànyu¹/ čínština, /hànzú¹/ čínský národ
7. hàn-jie¹ čínsko-český (/jie/ je zkrácením slova /jieke/)
8. hànyu¹ odborně; čínština
9. hànzu² čínský národ
10. hé slučovací spojka jmenných členů, zpr. označujících osoby; a (používá se méně často než v češtině)
11. jiàoyuan² učitel
12. lǎo být starý; formální slabika před jednoslabičným příjmením (jednoslabičná vlastní jména nemohou ve větě samostatně vystupovat) v důvěrném označování vrstevníků

13. lǎolao babička (expl. matčina matka)
14. lǎoye dědeček (expl. matčin otec)
15. móter⁴ modelka
16. piàoliang hezký, pěkný
17. qítā⁴ d v přívlastku: jiní, ostatní
18. shūfu být pohodlný; též ve význ. cítit se dobře
19. tāng ležet
20. tāngyí lehátko
21. yòng používat (něco); jako prepoziční sloveso uvádí nástroj děje
22. yuán morfém: přípona podst. jmen označujících povolání, zaměstnání apod., srov. /yùndongyuán/ sportovec, /jiàoyuán/ učitel atd.
23. yùndong⁴ pohyb, sport; hnutí
24. yùndongyuán sportovec
- §10 Nová slova YD 25
1. bǎi měrová jednotka: sto
2. hàn číslovka: pět
3. bēnr, bēnz sešit
4. bìng onemocnět; též jako podst. jméno: nemoc
5. cháng být dlouhý
6. Chángchéng¹ Dlouhá zeď
7. chéng hradba; též ve význ. město
8. dàgài⁴ asi, přibližně; též jako podst. jméno: stručný obsah, krátké shrnutí (podst. jm.: /dàgài/)
9. dǎo, dǎoz nůž
10. diǎnr desetinná tečka (expl. v číslech)
11. duō (nebo: duó) otázka. příslovce: jak? (v postavení před adjektivy)
12. duó dà niánji jakého je věku?
13. duōshao otázka. slovo: kolik
14. fèn(r) numerativ pro texty, noviny, dárky
15. gēge starší bratr
16. gōnglǐ kilometr (srov. /lǐ/ míle)
17. héishì příslovce, plně tónicky a přízvukně: p ř e c e jen, s t á l e ještě
18. hòu být silný, být tlustý (nikoliv o věcech kulatého průřezu ani o živých bytostech)
19. jiějie starší sestra
20. jiéwén⁴, jiékewén čeština
21. jīn tradiční čínská hmotnostní jednotka: čín (asi 1/2 kg)
22. kàn dívat se na (něco, někoho); číst (něco, expl. pohledem, nikoliv nahlas); též ve význ. mít za to, že; domnívat se, že
23. lǎorenjia zdvořile; starý pán, stará paní (zpr. se pojí s předcházejícím osobním zájmenem)
24. lǚ osel
25. lǜ zelený
26. měi deikt. slovo: každý
27. Měiguó⁴ Amerika (expl. USA; morfém /měi/ je zkrácením názvu Amerika)
28. Měiguoren Američan
29. nán péngyou přítel (mužského pohlaví); milý
30. nǎr, nǎli též při zvolání ve význ.: kdežpak. jak by mohl
31. nēi (nebo: nǎ) otázkové deiktické slovo: který (/nēi/ je hovorovější)
32. niánji věk, stáří
33. nǚ péngyou přítelkyně; milá
34. qiān měrová jednotka: tisíc
35. qián peníze
36. shēng měrové jméno: tón (expl. v tónovém jazyce)
37. shénme shíhour otázkový výraz: kdy (spojení deikt. slova se jménem se stává určením času; jaká doba = v jaké době, kdy)
38. shíhour doba
39. suì rok (expl. věku)
40. wǎn být pozdní, je pozdě
41. wǎnshang večer
42. wèi prepoziční sloveso: kvůli, pro
43. wèi shénme otázkový výraz: proč (před pauzou se také přízvukuje: /wèi shénme/)
44. xiǎng myslet na (něco), též: stýskat se po (něčem); též ve význ. myslit, že; domnívat se, že
45. xiāng slon
46. xīngqījǐ který den v týdnu?
47. yāo kousat (někoho, něco)
48. yī xiē jako neurčité číslovkové určení podst. jména: trochu, nějaké
49. zázhi časopis
50. zènme tázací příslovce: jak
51. zuōyòu asi, přibližně (v postavení za číselným údajem)
- Nová slova YD 26
1. dàye, bóbo, bófu⁴ strýc (expl. starší bratr otce; v Pekingu je běžnější /dàye/); k druhému morfému slova /bófu⁴ srov.

- např. /fùqin/ otec, /fùmǔ/ otec a matka, rodiče
2. dìdì mladší bratr
 3. dìmèi' švagrová (expl. žena mladšího bratra; srov. též /mèimèi/ mladší sestra)
 4. fùmǔ otec a matka, rodiče
 5. fùqin otec
 6. gēge starší bratr
 7. lǎolao babička (expl. matčina matka)
 8. lǎoye dědeček (expl. matčin otec)
 9. liǎng ge ren, liǎ jako přístavek k podst. jménům a zájmenům; oba (tvar /liǎ/ vznikl stažením výrazu /liǎng ge/)
 10. nǎinai babička (expl. otcova matka)
 11. nín zdvořile, oslovení jedné osoby; Vy
 12. sāoz švagrová (expl. žena staršího bratra; nehovorově též: /sāosao/)
 13. shūshu strýc (expl. mladší bratr otce); časté i jako oslovení osoby nepřibuzné; strýc, strýček
 14. yéye dědeček (expl. otec otce)
 15. zài být naživu, být na světě; též ve význ. být, nacházet se (někde)
- §11,2 Nová slova YD 27
1. bái bílý
 2. bēi měř. jednotka: sklenice, hrnek (jako podst. jméno dvojslabičně; /bēiz/)
 3. liǎng být chladný (příjemně),
 4. mǎi kupovat (něco) [chladivý]
 5. mǎi prodávat (něco)
 6. rè být horký, je horko
 7. zhǐ papír
- §11,2 pokrač. Nová slova YD 28
1. gèr kus
 2. lùn měřeno podle, měřeno na
- §11,3 Nová slova YD 29
1. miàn nudle; též: mouka, těsto
- §11,3 2.pokr. Nová sl. YD 31
1. bēi měř. jednotka: sklenice, hrnek
 2. bēiz podst. jméno: sklenice, hrnek (expl. s uchem)
 3. cháběi sklenice na čaj, hrnek na čaj
4. hǎohē' chutný (expl. k pití)
 5. hē pít
 6. jiǔ alkoholický nápoj (/báijiǔ/ pálenka)
 7. kēke kakao
 8. píng měrová jednotka: láhev
 9. píngz podst. jméno: láhev
 10. yǎng měrová jednotka: způsob, druh
 11. yí-yǎng yì-píng jeden druh-jedna láhev, tj. od každého druhu jednu láhev
 12. Zhōngguó Čína
- §11,4 Nová slova YD 32
1. diǎnr měř. jednotka: trochu
 2. hóng červený
 3. xiē neurčitá měř. jednotka: někteří, trochu
 4. zhōng obecná měř. jednotka: druh
- §12,1 Nová slova YD 33
1. kāi chē' řídit vůz (tj. auto), jet vozem
 2. néng moci (něco činit)
 3. niǎn číst (expl. nahlas)
 4. yuánzhū(r) bí kuličkové pero, propiska
 5. zhǔ vařit (něco, expl. ve vodě, nikoliv v páře)
 6. zhǔ yì zhu uvařit, povařit, chvíli vařit apod.
- §12,2 Nová slova YD 34
1. bù xiǎng nechtít (něco činit)
 2. guǐ být drahý, stát mnoho peněz
 3. hǎo ma? dovětek: ano?, hodí se to tak? apod.
 4. méi, méi you' nemít
 5. nán být obtížný, být nesnadný, být těžký
 6. shì příslovce (tj. vždy v postavení před slovesem nebo adjektivem), vysloveno přízvučně, zdůrazňuje pravdivost výroku; opravdu; je tomu tak, že apod.
 7. ...sì le (obě slabiky bez tónu) připojeno k adjektivu: velmi, strašně, hrozně
 8. tāng polévka; pozor: v Číně se polévka "pije" (/hē/ pít)
 9. xīng jako odpověď: dobrá, to půjde, to lze apod.
 10. zhēn opravdu, věru

§12,3 N o v á s l o v a YD 35

1. chā lišit se; být nedostačující, nevyhovující
2. chābuduō příliš se nelížit, být celkem stejný
3. jiāo vyučovat (někoho něčemu)
4. jiāo kē přednášet, mít přednášku(-y) (expl. jako vyučující)
5. jiū příslovce s řadou víceméně formálních významů; pak, hned, tak, právě atd. (příslušný český ekvivalent volíme podle kontextu); ve druhé větě souvětí často signalizuje, že první větu je třeba chápat jako časovou (v překladu uvedenou spojkami: když, poté co) nebo podmínkovou (v překladu uvedenou spojkami: jestli, kdyby)
6. rāng nechat (někoho činit něco); též jako prepoziční sloveso, uvádějící činitele děje ve větách se slovesem v "trpném rodě"
7. rēnwēi domnívat se, že; mít za to, že
8. suī-biān v-n (ať je) podle libosti; /suī-ni d biān/ (ať je) podle tvé libosti = jak chceš
9. tīng slyšet (něco)
10. tīng kē poslouchat přednášku, mít přednášku (expl. jako posluchač)

5. fàn rýže (expl. vařená, jako příloha k vegetariánským i nevegetariánským pokrmům); v někt. spojeních též ve význ. jídlo
6. ne větná částice, označuje děj právě probíhající; připojena ke jmenům z nich tvoří věty (otázky), jež v českém překladu uvádíme: a co je s...? co se stane s...? atd. (větná částice/ne/ je protějšek větné částice /le/, označující změnu situace)
7. néng moci (něco učinit)
8. shàng deiktické slovo; minuly
9. shàngwū dopoledne
10. shì morfém: dívat se, pozorovat
11. shíjiān čas
12. shuì jiāo sloveso s prázdným předmětem; spát
13. wǎn hrát si; bavit se; též ve význ. hrát si s (něčím)
14. xià deiktické slovo; příští
15. xiàwū odpoledne
16. xuéxi učít se; též podst. jméno: učení, školení (ve výsl. /xuéxi' /)
17. yòu opět
18. zǎi příslovce; označuje děj právě probíhající
19. zǎo být časný, je časně, je brzo
20. zǎoshang ráno
21. zǒu jít pěšky; též ve význ. odejít
22. zuò dělat (něco)

§13 N o v á s l o v a YD 36

1. cài zelenina; též ve význ. pokrm, jídlo, chod jídla (ať již vegetariánský nebo nevegetariánský, nikoliv však rýže, knedlík apod.)
2. gòu být dostačující, stačit
3. hēi černý
4. jiālǐ doma
5. le slovesná gramatická přípona, označuje uskutečnění děje; rozlišuj od větné částice /le/ s podobným významem - označení změny situace, změny stavu
6. liùyua červen
7. shān hora
8. shěng provincie
9. yáng ovce; koza
10. yǔ déšť, vlaha

§16,1 N o v á s l o v a YD 39

1. dào de, morálka; též ve význ. být morální (ctnost: viz /quē-dé/')
2. hái méi ne, hái méi you ne jako odpovědi; ještě ne
3. hǎochí být chutný, být dobrý (k jídlu)
4. hǎokàn být pěkný, být hezký
5. hǎotīng být pěkný (na poslech); adjektiva /hǎochí/, /hǎokàn/, /hǎotīng/ jsou tvořena spojením adjektiva /hǎo/ být dobrý - zde ovšem jako morfém - se slovesem; obdobná adjektiva opačného významu jsou tvořena pomocí adjektiva /nán/ být nesnadný, být obtížný namísto morfému /hǎo/, srov. /nánkàn/ ošklivý, /nántīng/ nepříjemný (na poslech)
6. nán být obtížný, být nesnadný
7. nánkàn být ošklivý
8. nántīng být nepříjemný (na poslech)
9. piányi být laciný
10. yàng měrové jméno; způsob, druh
11. zhè yang, takto (dosl. tento způsob, na tento způsob); též jako přísudek; být takový, být na tento způsob

§15,5 N o v á s l o v a YD 38

1. diàn elektrina
2. diànshì televize (morfém/shì/: zřít)
3. d shíhour připojeno na konec věty (vysloveno málo přízvučně až nepřízvučně) jí označuje jako větu časovou; v době kdy, když
4. chī fàn sloveso s prázdným (formálním) předmětem; jíst

§16,2 Nová slova YD 40

1. ai mluvat (někoho); rád (něco činit)
2. bí pisátko
3. chí_fán' sloveso s prázdným předmětem; jíst
4. kàn_shū' sloveso s prázdným předmětem; číst
5. kuài být rychlý; též příslovce: rychle, brzy (jako adjektivum ještě ve význ.: být ostrý)
6. lù cesta
7. ne větná částice, připojená k jmennému výrazu jej označuje jako otázku; co je s...? co se stane s...? apod.
8. néng moci (něco činit)
9. shuì lehnout si; uložit se ke spánku
10. shuì_jiào' sloveso s prázdným předmětem; spát
11. shuō mluvit, říkat (něco); též ve význ. hubovat (někomu), pomlouvat (někoho)
12. shuō_huà' sloveso s prázdným předmětem; mluvit
13. xiān nejprve
14. xìn dopis
15. yángrou' skopové
16. zōu jít (pěšky); též ve význ. odejít
17. zōu_lù' sloveso s prázdným předmětem; jít (pěšky)

§17 Nová slova YD 41

1. ba větná částice, označuje vybitnutí, též nejistou otázku
2. báijī pálenka (dosl. bílá, tj. průhledná lihovina)
3. cháng, chángchang' často
4. diányīng' film
5. dūlbuqí omluva; promiňte (dosl. přibližně; nemohu se vám postavit, expl. s čistým svědomím)
6. guò kráčet kolem (něčeho), míjet (něco)
7. guōlái přijít, přistoupit (směrem k mluvícímu) v-m
8. huì umět (něco činit); též: umět (něco, v někt. spoj.)
9. jiàn vnímat, spatřit
10. jiào nazývat se (nějak); nazývat (někoho nějak); též ve význ. vybízet (někoho, aby...); též prepoziční sloveso uvádějící činitele děje ve větách se slovesem v "trpném rodě"
11. jiù příslovce formálního všeobecného významu: pak, tedy, hned, atd. (překládáme podle kontextu nebo v překladu zanedbáváme); v druhé větě souvětí často

- signalizuje, že prvou větou je třeba chápat jako časovou nebo podmínkovou
12. kāishǐ' začít; též ve význ. začít (něco činit)
 13. kěyì moci, smět (něco činit)
 14. lái přicházet; též ve význ. přicházet (něco činit)
 15. lǎo stále
 16. le větná částice, vyskytuje se i po adjektivech a jmenných výrazech na konci věty, označuje změnu situace; často překládáme do češtiny příslovcem: již
 17. mǎi prodat (někomu něco)
 18. mǎshang' ihned
 19. míngnián, příští rok
 20. nǐ_hào' běžný pozdrav; jak se máš, nazdar, dobrý den atd. (dosl. asi: jsi dobrý? = jsi zdravý?, jsi v pořádku? apod.); odpovídáme tímtež /nǐ_hào'/
 21. qù též ve význ.: jít (činit něco)
 22. qù_kàn_dìanyīng' jít do kina
 23. Rìběn' Japonsko
 24. rìběnhuà japonština
 25. shàng-kè' v-n mít přednášku, mít vyučování (o učiteli i o žácích)
 26. shēng-qì' v-n hněvat se, zlobit se; srov. též/qì/ zlobit (někoho), /shēng...d_qì/ zlobit se na (někoho)
 27. wèn ptát se (někoho); též ve význ. ptát se (někoho, zda něco činí)
 28. xiǎng též ve význ. zamýšlet (něco činit); jiné význ.: domnívat se, že; myslet na (něco)
 29. xiè děkovat (někomu); nejčastěji ve zdvojení /xiè_xie/
 30. xiè_xie děkují!
 31. yīnggāi' být povinen, musít (něco činit)
 32. yuànyì' být ochoten, chtít, přát si (něco činit)
 33. zài opět; v postavení za určitým časem umístěným v budoucnosti (samo vysloveno nepřívzvučně) zdůrazňuje dané určení času, často můžeme přeložit do češtiny slovesem: až; vysloveno přízvukně se často vztahuje ke kvantitativnímu komplementu za slovesem, překládáme: ještě, navíc ještě, znovu
 34. zài_jiàn' pozdrav při rozloučení; na shledanou (dosl. opět spatřit, opět vnímat)
 35. zhōngyī' čínské tradiční lékařství

§18,2 Nová slova YD 42

1. chūn morfém: jaro, jarní
2. chūntian jaro
3. gūl být drahý, stát mnoho (peněz)
4. hǎi moře
5. hǎo též ve význ. být pěkný
6. hǎochí být chutný, být dobrý (k jezení)
7. hǎokàn být pěkný
8. hú jezero
9. jīnbǐ zlaté pero
10. jīn morfém: současný, přítomný, (srov. /jīntian/dnes, /jīnnian/ letos aj.)
11. jīnnian letos
12. qùnian vloni
13. xié boty
14. yīshang, yīfu oděv, šaty

§18,3 Nová slova YD 43

1. bú dà ne příliš
2. gāo být vysoký
3. huà kreslit, malovat (něco)
4. huàr obraz
5. kěshì fale
6. tǐng hovor.: velmi

YD 45+ YD 46

§18,4+ §18,4pokr. Nová slova

1. dāng mít funkci (někoho, něčeho)
2. hái kěyǐ ještě to ujde (dosl. ještě je možno, doplníme: to snést, být spokojen apod.)
3. huàren etnický Číňan (expl. Číňan jiné státní příslušnosti než ČLR); srov. /huà/ morfém: kvetoucí, často obrazně ve význ. Čína, čínský
4. jiào vyučovat (někoho něčemu) Upozornění: v složených slovech, tj. jako morfém se vyslovuje ve čtvrťm tónu, srov. /jiàoyuán/ učitel, /jiàokèshū/ učebnice atd.
5. jiào nazývat se (jménem) (též v dalších význ., jako: volat, přikazovat atd.)
6. lěng být studený
7. líbài, xīngqī týden
8. nǚháiz děvče
9. qùnian vloni
10. shēntǐ tělo; též ve význ. zdraví (tělesné); srov. morfém /shēn/: tělo v řadě složených slov a výrazů a také /shēn/ jako numerativ pro úplný oblek (tj. oblek na celé tělo)
11. tiānqi počasí
12. xīng jmenovat se (expl. příjmením); též podst. jméno: příjmení
13. xīngqī, líbài týden

14. xīngqitiān, líbaitiān, xīngqīrì, líbairì, líbài neděle

15. zǔd dělat (někoho), být (něčím), mít funkci (někoho)

YD 47

Nová slova

1. bīng hǎo le uzdravit se (podst. jméno/bīng/ nemoc je zde ve funkci členu zřetelově vymezovacího)
2. hé spojka jmenných členů: a
3. jīngz zrcadlo; hovor. též: brýle
4. miàn numerativ pro plošné předměty

§19,1 Nová slova YD 48

1. biéren ostatní, jiní; srov. morfém/bié/ jiný např. i ve spojení s gram. příponou /d/: /bié d/ jiný, jiní
2. gōngchǎng továrna
3. gōngyuán(r) park
4. cháng být dlouhý
5. Chángchéng Dlouhá zed'
6. chéng hradba, zed'
7. chēzhàn nádraží
8. chuáng postel
9. dào prepoziční sloveso: do, k atd.; srov. přísudkové sloveso /dào/ dorazit (někam), přijít (někam)
10. lǎo, lǎoshi stále
11. -lǐ (-lǐ) záložka: uvnitř, v, na
12. nǎr, nǎli ve funkci příslovce: kdepak by...!?
13. qiǎn být mělký
14. -shang záložka: na, nad atd.
15. shēn být hluboký
16. táng cukr; cukroví, bonbón
17. tián být sladký
18. xuéxiào škola
19. yuánz zahrada, zahrádka

YD 49

§19,1 1.pokrač. Nová slova

1. fànguǎn(r) restaurace
2. qǐng prosit (někoho, aby činil něco)
3. qǐng wèn zdvořilostní uvedení otázky; prosím, ...? (dosl. asi: prosím (smím se zeptat, ...?))

YD 50

§19,1 2.pokrač. Nová slova

1. shǎo též ve význ.: chybí (něco), nedostává se (něčeho); základní funkcí tohoto slova je adjektivum; být nečetný, být nemnohý
2. yī jiānr spojení číslovky /yī/ s měrovou jednotkou; trochu; v postavení kvantitativního komplementu za adjektivem; (být)

o trochu (větší, menší, lepší atd.)

YD 51

§19,1 pozn. I Nová slova

1. chū-shìr'přihází se nehoda v-n děje se neštěstí; pozn.: sloveso/chū/ v tomto spojení nemá obvyklý význam vycházet (odněkud), nýbrž znamená: vyskytuje se (něco), přihází se (něco); podobně i podst. jméno/shìr/ věc, záležitost je zde v posunutém významu: nehoda, neštěstí
2. nánshēng student (mužského pohlaví (/shēng/ je zkratkou slova
3. nūshēng studentka (/xuéshēng/!)

§19,3 Nová slova YD 52

1. bàoshè redakce novin
2. Bī'ěrsēn Plzeň
3. chū vyjít, vyjet (odněkud)
4. chū-jīā'v-n odejít do kláštera (buddh. či taoistického)
5. chū-jīā'v-n vdát se (srov. i sloveso/jīā/ vdát se za (někoho))
6. chū-jīāménr vyjít (z domu, z bytu)
7. dào dorazit, dostavit se (někam)
8. diān měrová jednotka: hodina
9. diànchē tramvaj
10. diàntī'výtah (srov./tīz/žebř)
11. èrgē druhý starší bratr
12. fēn měrová jednotka: minuta
13. guó země, vlast
14. hào měrové jméno: číslo (při očíslovávání věcí); den (expl.den měsíce, při udávání data)
15. huí vrátit se (někam)
16. huí-guó'vrátit se do vlasti
17. jiān numerativ pro místnosti, světnice
18. jìn vstoupit, vjíždět (někam)
19. lóu měrové jméno: poschodí; též podst. jméno: poschodový dům
20. mén(r) dveře
21. pàng být tlustý
22. pàngbiānr vedle
23. shàng vystupovat (někam), vystupovat na (něco)
24. shàng-chē'nastupovat do vozu (expl. nějakého dopravního prostředku)
25. shàng-lóu'vystupovat do vyššího poschodí; jít po schodech nahoru
26. shūfáng'knihovna (expl.studovna, pracovna); srov. /fángz/ dům; místnost
27. tīng slyšet (něco)
28. tīng-shuō v čele věty: prý, říká se (dosl.asi; slyší se říkat)
29. tīz žebř
30. wūz místnost, pokoj

31. xià sestupovat (odněkud, někam)

32. xià-chē'vystupovat z vozu (expl. dopravního prostředku)

33. xià-lóu'sestupovat do nižšího poschodí; jít po schodech dolů

34. xià-yǔ'prší

35. yī-lóu, první podlaží (tj. přízemí)

36. zài jiā'být doma

37. zhàn stanice, zastávka, nádraží atd. (konkrétní překlad volíme podle kontextu)

38. zhù bydlet (někde)

§19,4 Nová slova YD 53

1. dìfāng(r) místo
2. gōngzuó'pracovat
3. huār květina
4. lǎo-yéye dědeček (expl. starý člověk)
5. yuānz dvůr
6. zhòng sīt, sàzet, pěstovat (něco)

§19,5 Nová slova YD 54

1. cōng prepoz. sloveso: z, od (označuje místo, odkud se něco pohybuje nebo pochází, ale též trasu, kudy pohyb probíhá)
2. dàhuǒr všichni (srov.měr.jedn. /huǒr/ skupina, tlupa)
3. děng čekat, čekat na (někoho)
4. dīng vrchol, vršek
5. fēiguòqu v-m proletět mimo, proletět kolem
6. guòqu v-m projít mimo, projít kolem
7. hòumén(r) zadní dveře
8. huǒr měr. jednotka: skupina, tlupa
9. kào opírat se o (něco, někoho); též ve význ. ustoupit, uvolnit místo
10. kuài měr. jedn.: kus, kousek
11. liū uklouznout, utéci, prohnout
12. lóudīng' střecha; půda (expl. prostor pod střechou); srov. též slovo /dīng/ vrchol, vršek
13. lóushàng'nahore v poschodí, v horním podlaží (/shàng/ je zde plně tónické a není záložkou)
14. ne větná částice, označuje trvání děje vyjádřeného přísudkovým slovesem
15. pàngbiānr vedle (též jako záložka; /-biānr/ na rozdíl od slov /shàngbiān(r)/, /lǐbiān(r)/ atd. je zde plně přízvučné)
16. pǎo běžet; prchat
17. qǐng prosit (někoho, aby...)

18. shàng vystupovat na (něco); též jako prepoziciční sloveso
19. wǎng ubírat se (někam); časté jako prepoziciční sloveso; směrem k (jako prepoz. sloveso též ve výsl./wǎng/)
20. wǎng hòu směrem dozadu (jednoslab./hòu/ místo dvojslab. hòumian, hòubian(r))
21. wàibian(r) venku; též jako zálož.
22. zǎnmen my (expl. inkluzivní, tj. zahrnuje nutně i osobu (-y) oslovenou(-ě))
23. zhàn stát
24. zuòxia v-m posadit se, usednout

§19,6 Nová slova YD 55

1. cāi hádat, uhadovat
2. cāidui v-m uhodnout
3. duì být správný
4. kǒu morfém: ústa (ústa jako samostatné slovo; /zuǐ/)
5. kǒuxiāngtáng, pàopaotáng, pàotáng žvýkačka (srov./xiāng/ být voňavy; /táng/ cukr, bonbón; /pào/ bublina)
6. pào bublina
7. pàopaotáng: viz /kǒuxiāngtáng/
8. pàotáng: viz /kǒuxiāngtáng/
9. pútao hrozen (expl. vinný)
10. pútaojiǔ víno (hroznové)
11. shǒu ruka
12. xiāng být voňavý
13. zuǐ usta

§20,1 Nová slova YD 56

1. cè numerativ pro knihy (expl. jednotlivé svazky)
2. kuài měr. jedn.: kus, kousek
3. suì měrové jméno; rok (věku)
4. yí kuài qián jeden juan; Pozn. vedle oficiálního /yì yuán/, /èr yuán/ atd.: 1 juan, 2 juany atd. se hovorově říká /yí kuài qián/, /liǎng kuài qián/ atd., tj. dosl. 1 kus peněz, 2 kusy peněz atd.
5. yuán měrové jméno: juan (viz výše č.4: jednotka čínské měny)
6. wàn měrová jedn.: 10.000

§20,2 Nová slova YD 57

1. bǎi shì kolem stovky, něco přes stovku (expl. možno chápat jako zkratku výrazu /yí bǎi jīshì lái/)
2. chàng zpívat (něco)
3. chàng gē sloveso s formálním předmětem: zpívat
4. duō v postavení za složenou číslovkou (vyjádřenou v celých řádech): něco více než, něco přes
5. gē píseň, písnička
6. lái v postavení za složenou číslov-

- kou (vyjádřenou v celých řádech): asi, přibližně, něco přes
7. nóngyè zemědělství
8. nóngyeshè zemědělské družstvo
9. xiǎoxué základní škola, národní škola

Nová slova YD 58

1. nàme tak; též v čele věty ve význ. tedy
2. xiě psát (něco)
3. yifu šat, oděv
4. zhème tak, takto
5. zì(r) znak (expl. čínského písma)

Nová slova YD 59

1. chū qián vydávat peníze
2. dǎ tlouci (někoho, něco); též jako formální sloveso s neurčitým významem
3. dǎ diànhuà telefonovat
4. diànhuà telefon
5. gōu pes
6. gòu postačovat, být v dostatečném množství
7. huā utrácet, vydávat (peníze)
8. téng bolet, cítit bolest
9. xīn srdce; mysl, duch
10. xíng lze, je možné, je přijatelné
11. xīnténg být nešťasten, srdce krvácí; též ve význ. (vyslovuj: xīnténg): vřele milovat (někoho)
12. zhǎo hledat (někoho, něco)
13. zuò sedět (někde); jet, letět (dopravním prostředkem)

Nová slova YD 60

1. fāngz dům; též ve význ. byt
2. jiàn spatřit (někoho), setkat se s (někým)
3. wàiguó cizí země, cizina
4. wàiguoren cizinec (expl. cizí státní příslušník)
5. xiǎng chtít, zamýšlet (něco činit); též ve význ. domnívat se, že

Nová slova YD 61

1. jīnzhuó zlatý náramek
2. yīnzhuó stříbrný náramek

Nová slova YD 62

1. cǎi teprve, pak teprve; v postavení před číslovkou; pouze
2. duōtázkovápříslovce v postavení před adjektivem: jak, jak velice (též se vyslovuje /duó/)
3. duó dà? jak veliký?
4. niánji věk, stáří
5. píng být rovný (expl. o ploše)

6. píngmǐ měrová jednotka: čtvereční metr

7. qiān měř. jednotka: tisíc

Nová slova YD 63

1. hǎobàn¹ být snadný k vyřízení
2. jiè pǔjǐt si (něco)
3. lèi být unaven
4. xiūxi odpočívat

§21,1 část a/ Nová slova YD 64 I

1. a větná částice, podle intonace, jakou je pronášena, označuje souhlas, potvrzení nebo otázku (s větnou částicí /le/ splývá ve slabiku /la/)
2. běifāng¹ sever; na severu
3. biān attrib. slovo: neformální, méně důležitý, vedlejší, srov. /biān mén(r)/
4. chuān obléci si (něco) [vedlejší dveře
5. chūzū pronajímat (něco); též ve význ. taxi (zkrácené místo /chūzū qìchē/); srov. též sloveso /zū/ najímat si (něco), /zū gei/ najímat (někomu něco)
6. chūzū qìchē taxi, autotaxi
7. dǎyì¹ kabát, svrchník
8. diānchēzhàn zastávka tramvaje
9. dǐxia dole (srov. /dǐr/ dno)

10. duǐmian naproti; též jako záložka
11. fāngjiān místnost, pokoj
12. fāz způsob, metoda
13. gāngbǐshuǐr inkoust (do plnicího pera)
14. hòubian(r) vzadu; též jako záložka
15. hú jezero
16. huōchēzhàn nádraží
17. kàoguolai v-m shluknout se, navzájem se k sobě přiblížit
18. la splynutí větných částic /le/ a /a/
19. lǐbian(r) uvnitř; též jako záložka
20. lǐmian uvnitř; též jako záložka
21. líshu¹ hrušeň (srov. /lí/ hruška (plod))
22. lízishù švestka (expl. strom; srov. /líz/ švestka (plod))
23. mén dveře
24. miàn(r) měrové jméno: strana, plocha
25. náchuqu v-m vynést ven, vyndat
26. nánfang¹ jih, na jihu
27. nóngcūn vesnice (srov. též /cūnz/ v témž význ.)
28. nuǎn být teplý
29. nuǎnhuo být teplý
30. qiánbian(r) vpředu; též jako záložka
31. shàngmian nahore; též jako záložka

32. shuǐr (řídka) tekutina (např. inkoust, srov. též /mòshuǐr/); štáva
33. sì miàn na (všech) čtyřech stranách, kolem dokola
34. wàimian, wàibian(r) venku; též jako záložka
35. xiàmian dole; též jako záložka
36. xiāngfā(r) způsob myšlení, myšlení a cíle (srov. /fāz/ způsob, metoda)

37. yí, yáng¹ být stejný
38. yòubian(r) vpravo; též jako záložka
39. yǔyán jazyk, řeč; srov. morfém /yǔ/ řeč, jazyk např. ve slovech /hànyu/¹ chanština (=čínština), /yīngyu/³ angličtina atd. (odborné termíny)
40. zázhi¹ časopis (dosl. asi rozmanité záznamy)
41. zhànqilai v-m vstát
42. zhèng attrib. slovo: hlavní, oficiální
43. zhōngjiānr¹, zhōngjiān uprostřed; též jako záložka
44. zhōuwéi¹ dokola, kolem dokola; též jako záložka
45. zū pronajmout si (něco)
46. zuǒbian(r) vlevo; též jako záložka

§21,1 část b-e/ Nová slova YD 64 II

1. céng měrová jednotka; vrstva, též ve význ. poschodí (následuje jméno /lóu/)
2. dài zastupovat (někoho); též jako prepoz. sloveso
3. dàibiao zastupovat (někoho); jako podst. jméno (vyslov. /dài biào/): zástupce, delegát (srov. /dài/ zastupovat)
4. dào dorazit (někam); též jako prepoz. sloveso
5. hǎo jī¹ měrové slovo: velmi mnoho...; hezkých pár...
6. hǎo xiē... velmi mnoho
7. huāpíng¹ váza na květiny
8. jiù být starý (o věcech, nikoliv o věku živých bytostí)
9. liǎng... dōu... oba...
10. lúz kamna, sporák apod.
11. méi uhlí
12. miàn numerativ pro plošné věci a předměty
13. miè zhasnout
14. ná vzít (srov. /ná le/), držet (srov. /názh/)
15. náchulai v-m vynést, vyndat
16. nálai v-m přinést
17. ne větná částice naznačující, že děj nebo stav probíhá nebo trvá

18. shāngdiàn obchod, prodejna (srov./shāngren/ obchodník, dále také/shūdiàn/ knihkupectví, /diànyuán/ prodáváč v obchodě)
19. shāngren, obchodník
20. shūdiàn knihkupectví
21. tiān přidat (něco)
22. tíng zastavit se
23. tíngzhu v-m zastavit se
24. tóur zakončení (expl. nějakého předmětu)
25. xiàlai v-m sestoupit
26. yī diǎnr!..trochu (něčeho)
27. yīyuàn nemocnice (srov./yīxue/ medicína; /yuàn/ dvůr)
28. yuǎnz dvůr
29. zhàn též jednoslab. ve význ. zastávka, nádraží (dovoluje-li to kontext)
30. zhào chytit (něco), nakazit se (něčím) apod. (v ustálených spojeních)
31. zhào-huǒ chytit (expl. ohněm), vznítit se (expl. plamenem), v-n
32. zhèngfǔ vláda (srov./zhèngzhì/ politika)
33. zhèngzhì politika

YD 65

§21,1 pokr. Nová slova

1. bú-bì není třeba (něco činit); /bì/ je zde místo dvojslab. /bìxū/ musít, je třeba (něco činit)
2. chuānghu okno
3. d slovesná přípona, signalizuje připojení komplementu stupně ke slovesu nebo adjektivu
4. huār květina
5. kèqǐ být zdvořilý; též ve význ. být upjatý, upejpat se
6. rìbenren Japonec
7. xīn být nový
8. yǎng pěstovat (zvířata, rostliny)
9. yǐhòu potom, později; též jako záložka (v časových údajích)
10. yīkuàir! spolu, pohromadě (srov. měr. jednotku; /kuài/ kus)
11. zhǎng rǔst (znak, kterým se píše toto slovo, se také vyslovuje /cháng/ a pak znamená dlouhý)

§21,2 Nová slova YD 66

1. bā prepoziční sloveso, uvádějící přímý předmět (známý, určitý) u přísudkových sloves označujících manipulaci, přemístování apod.; sémanticky totožné se slovesem /bǎ/ držet, podržet (jen v některých spojeních), s numerativem /bǎ/ i měr. jednotkou /bǎ/

hrst, svazek

2. cún uchovávat, uschovávat (něco někde)
3. dao postpoziční sloveso, nejčastěji se připojuje k jednosl. slovesům; sémanticky totožné se slovesem /dào/ dorazit (někam) i s prepoz. slovesem /dào/
4. fàng položit (něco někam); též ve význ. pustit (někoho, expl. na svobodu), pást (dobytek)
5. guà pověsit (něco), viset
6. liáo-tiānr! v-n bavit se, povídat si
7. liú zanechat, nechat (něco někde)
8. lǔxíng cestovat
9. sùshè kolež (expl. studentská)
10. xíngli zavazadlo (srov. morfém /xíng/ např. ve slově /lǔxíng/ cestovat)
11. zài postpoziční sloveso, nejčastěji se připojuje k jednoslab. slovesům; sémanticky totožné se slovesem /zài/ nacházet se (někde), i s prepoz. slovesem /zài/
12. zǐjǐ sám (expl. osobně, srov. ruské sam), nejčastěji jako přístavek, ale i v jiných funkcích

§21,3 Nová slova YD 67

1. cóng...qǐ počínaje... (v časových údajích)
2. xià deiktické slovo: příští (antonymum; /shàng/ minulý; srov. dále morfemy /xià/, /shàng/, např. ve slovech /xiàwu/ odpoledne, /shàngwu/ dopoledne)
3. yǐhòu potom, později; též jako záložka (při časových údajích); antonymum; /yǐqián/ dříve, předtím
4. yǒu kè mít vyučování (expl. jako žák i učitel)

§ 21,3 pokr. gōngzuòrì pracovní den

§21,4 Nová slova YD 69

1. huāshēng arašíd (expl. plod podzemnice olejné)
2. huāshēngyóu arašídový olej
3. xiāng být voňavý; voňavá tyčinka,
4. xiāngyóu sezamový olej kadidlo
5. yóu olej, tuk
6. yǒu d některý

§22,3 Nová slova YD 70

1. bié, búyao záporka rozkazovacího způsobu
2. bìngren podst. jméno; nemocný
3. chūqu v-m vyjít
4. děi musít (činit něco); je potřeba (něčeho)
5. fāngbiān být pohodlný

6. gēn prepoziční sloveso: spolu, s; srov. sloveso/gēn/ doprovázet (někoho), jít za (někým)
7. gōng'anjú stanice VB
8. guōlai v-m přijít
9. guōqu v-m přijít (expl. na místo j i n é, než kde se nachází mluvčí)
10. hǎo ba! dobrá!, nuže dobře!
11. huīlai v-m vrátit se
12. huīqu v-m vrátit se
13. jìn vstoupit (někam; jen v někt. spojeních)
14. jīnlai v-m vstoupit
15. jīnqu v-m vstoupit
16. jīnyú (r) zlatá rybka
17. jù numerativ pro slova, věty
18. kèren, host (též jednosl./kè/ v témže významu)
19. kū plakat
20. lóushàng! v horním poschodí, nahore
21. mǎshang⁴¹ ihned
22. nálai v-m přinést
23. náqu v-m odnést
24. pǎolai v-m přiběhnout
25. pǎoqu v-m odběhnout
26. qǐ vstát (v někt. spojeních, např. /qǐ chuáng/ vstát z postele)
27. qǐlai v-m vstát, povstat
28. shànglai v-m vystoupit nahoru
29. shàngqu v-m vystoupit nahoru
30. xiàlai v-m sestoupit dolů
31. xiàqu v-m sestoupit dolů
32. yóujú! poštovní úřad, pošta (morfém /jú/ srov. např. ve slově /gōng'anjú/ stanice VB; morfém /yóu/ pošta srov. např. ve slově /yóupiào/ poštovní známka)
33. yóupiào! poštovní známka

§22,3 pozn. I Nová slova YD 71

1. gāoxìng⁴¹ mít radost (srov. adjekt. /gāo/ být vysoký a morfém /xìng/ např. ve slovech/xìngwei/, /xìngzhi/ zájem)
2. zuǐ nejvíce
3. zuǐ hòu nakonec, posléze

§22,3 pozn. II Nová slova YD 72

1. zǒu též ve význ. chodit, procházet (někudy)

§22,4 Nová slova YD 73

1. guò-yè! ztrávit noc, přespát, v-n
2. shuō shì... v čele druhé věty souvětí: prý...; žeprý...

§22,5 Nová slova YD 74

1. diànlì¹ (elektrický) výtah (srov. např. /tiz/ žebřík)

2. duì družstvo, mužstvo
3. Fēizhōu¹ Afrika
4. gāngcǎi⁴¹ právě před chvílí
5. gěi prepoziční sloveso (srov. plnovýzn. sloveso /gěi/ dávat)
6. huìhuà konverzace (srov. morfém /huì/ sejít se např. ve slově /huìhe²¹/ sejít se, shromáždit se)
7. jiàolai v-m zavolat, přivolat
8. jiàoshì¹ učebna (srov. morfém /shì/ místnost, např. ve slovech /wòshì/ ložnice, /bàngōngshì/ kancelář aj.)
9. jìn vstoupit (někam; v někt. spojeních)
10. kàn...qu jít (někoho) navštívit
11. liànxì, cvičit, procvičovat (něco); též ve význ. -s oběma slabikami tónickými -: cvičení, procvičování
12. lóuxià¹ nižší poschodí, přízemí
13. máfan být nepříjemný, být otravný
14. Měizhōu¹ Amerika (expl. kontinent)
15. náchulai v-m vyndat
16. náchuqu v-m vyndat
17. náhuilai v-m přinést zpět
18. náhuiqu v-m odnést zpět
19. nájīnlai v-m zanést dovnitř
20. nájīnqu v-m zanést dovnitř
21. nǎxiàlai v-m sundat
22. nǎxiàqu v-m sundat
23. Ōuzhōu¹ Evropa
24. pái seřadit, uspořádat (něco, expl. v řadu)
25. pái-duì¹ v-n postavit se do fronty
26. píngguo³¹ jablko
27. qiūr míč
28. tī kopat do (něčeho)
29. tīz žebřík
30. wèntí²¹ otázka; problém
31. xiāngjiāo banán (srov. morfém /xiāng/ voňavý)

§22,6 Nová slova YD 75

32. xiǎoshuō(r)¹ povídka, román
33. yáo vrtět, kolébat (něčím)
34. Yàzhōu¹ Asie (srov. /Fēizhōu¹, /Ōuzhōu¹, /Měizhōu¹)
35. Yàzhōuren Azijec
36. yíba, wēiba ocas
37. zh slovesná přípona označující probíhající děj (viz dále §40)
38. zōuguolai v-m přicházet
39. zōuguoqu v-m zajít (expl. směrem tam, pryč od mluvčího)
40. zuòxià v-m usednout

§22,6 Nová slova YD 75

1. bīng led
2. bīngjīlíng zmrzlina
3. chū-jīa¹ v-n odejít do (buddh.) kláštera (dosl. odejít z domova)
4. dāmén hlavní dveře, brána
5. děng děng(r) počkej!

6. huār květina
7. lāoye hovor.: dědeček (expl. otec matčin); též ve význ. (starý) milostpán
8. liú téci
9. liúchulai v-m vytéci, vytékat
10. mǎihuilai v-m přinést (expl. nejprve jda a koupiv)
11. nē sǎlhat se, lézt (někam)
12. pào shānshang odejít do (klášter.) ústraní (dosl. utéci na horu)
13. ràng nechat (někoho činit něco), dovolit, umožnit (někomu činit něco); způsobit, aby (někdo činił něco); předmět následující za slovesem/ràng/ je zároveň podmětem slovesa následujícího
14. rìz den, datum
15. shēng porodit (někoho); narodit se
16. shēngri narozeniny
17. xiě krev (viz též S 64,4: /xuè/)
18. xīng bu xīng? tázací dovětek; ano? (dosl. je možné?, lze?)
19. zuò fàn připravovat jídlo, vařit

§22,7 Nová slova YD 76

1. bàn-gōng v-n vyřizovat (úřední) záležitosti (srov. morfém/gōng/ veřejný např. ve slovech/gōngshì/ veřejné záležitosti, úřední agenda; /gōng'ān/ veřejná bezpečnost)
2. bàngōngshì kancelář, úřadovna
3. bù zhī nevědět (vedle běžnějšího /bù zhīdào/ v téže význ.)
4. cā trít, utírat, otírat (něco); leštit (něco)
5. duō (nebo: duó) otázkové příslovce v postavení před adjektivem: jak?; též ve větách zvolacích: (o) jak...!
6. hǎo ji... mnoho, hezkých pár... (slovo/hǎo/ je zde deiktickým slovem)
7. gōng'ān veřejná bezpečnost
8. gōngshì veřejné záležitosti, úřední agenda
9. zhī vědět (jen v někt. ustálených spojeních)
10. zōujinqu v-m vstoupit

Nová slova YD 77

1. fēng numerativ pro dopisy
2. jiè půjčovat si (něco); srov. též ve spojení s postpozicním slovesem /gei/: /jiè gei.../ půjčovat (někomu něco)
3. jié-hūn v-n oženit se, vdát se (srov. morfém/hūn/ manželství např. ve spojeních/li-hūn/ v-n rozvádět se, /dīng-hūn/ zasnoubit se v-n; morfém/jié/ spojovat např. ve slovech/jiéhé/ spojovat, /jiégou/ struktura)

4. Lièningélè Leningrad (též: /-lě/)
5. lí-hūn v-n rozvádět se
6. lǐxiang-ideal
7. qīngnián mládí, mládež (srov. morfém/qīng/ zelený)
8. qīngniánren mladý člověk
9. shōudào obdržet (něco); srov. morfém/shōu/ např. ve slovech /shōuru/ příjem, výdělek; /shōucheng/ úroda, sklizeň
10. shōuru příjem, výdělek
11. tí zmiňovat se o (něčem), uvádět (něco)
12. yǐhòu potom; též záložka; po
13. yǐnèi záložka; uvnitř, během (srov. morfém/nèi/ vnitřní např. ve slovech/nèiyì/ vnitřní prádlo, /nèirong/ obsah, /Nèi Měnggǔ/ Vnitřní Mongolsko)
14. yǐqián dříve; též záložka; před (v časovém významu)
15. yǐshàng záložka; nad
16. yǐwǎi záložka; kromě
17. yǐxià záložka; pod
18. yuè měsíc (expl. kalendářní)
19. zài být přítomen; též ve význ. být naživu a v dalších významech
20. zhī viz níže č. 21
21. zhī-nèi výraz ve funkci záložky; uvnitř, během; mezi (formální gramatické slovo/zhī/ má význam obdobný běžnější gramatické příponě /d/)

Nová slova YD 78

1. lù cesta
2. tiě železo
3. tiělù železnice
4. xiǎoxin dávat pozor, být pozorný

Nová slova YD 79

1. bái nadarmo, bez výsledku; též ve význ. zadarmo (/bái shuō/ mluvit nadarmo, mluvit tak, že je to jako když hrách na stěnu háže)
2. bèn hloupý
3. biàn změnit se
4. biàncheng změnit (něco) na (něco)
5. bú yòng není třeba (činit něco)
6. chéng státi se (něčím)
7. chūlai v-m vyjít
8. chūqu v-m vyjít
9. dá-dǔ v-n vsadit se (k morfému /dǔ/ srov. č. 14)
10. dāngrán samozřejmě, ovšem
11. dìtiě podzemní dráha, metro (staženo z výrazu /dìxià tiědào/)
12. duì být správný, být pravdivý, mít pravdu
13. duì le správně, je tomu tak, ano
14. dǔ-qian v-n hrát hazardně o peníze

15. fěichang²¹ velmi, neobyčejně; srov./fěi/ též jako zápor-ku ve výrazu/fěi...bù kě/, dosl.: ne(udělá-li se něco) to nejde = musí se...
16. gǎn odvážit se(něco činit)
17. go slovesná přípona
18. gōnggōng²¹ attrib. slovo: společný, veřejný(morfém/gōng/ veřejný; morfém/gōng/ společný)
19. guò trávit(čas), slavit(svátek)
20. huōchēpiào vlaková jízdenka
21. jiù shì v čele věty: právě, i kdyby
22. lái kàn¹ navštívit(někoho)
23. lǚyóu cestovat jako turista (morfémy:/lǚ/ cestovat srov. např.ve slově/lǚxíng/ cestovat; /yóu/toulat se, cestovat např. ve slovech/yóuren²¹/, /yóuke¹/ turista)
24. lǚxíng²¹ cestovat
25. kàn navštívit(někoho), zpr. ve spojení s předch. fázovým slovesem /lái/, /qù/
26. lǐ (rozumový) princip, v někt. spoj., srov./yóu lǐ/ mít pravdu být v právu
27. lián...ye..., lián...dou.. dokonce
28. lǐyóu²¹ důvod, argument; někdy též: výmluva
29. mǎidào²¹ -m dostat ke koupi
30. ná vzít, držet; též jako prepoziční sloveso uvádějící nástroj děje
31. piānz film; rozlišuj od /piānz/(psáno týmiž znaky); viz č. 32
32. piānz, míngpiàn(r)¹ navštívenka
33. piào lístek, vstupenka
34. qǐng též ve význ.: zvat (někoho, expl. jako hosta)
35. qù kàn¹ jít navštívit (někoho)
36. suī-biàn¹ v-n ať je podle libosti
37. shèng svatý
38. shèngdànjié vánoce(srov./jié rí/ svátek; /shèng/ svatý, /shèngdàn/ posvátné narození, expl. narození Ježíše)
39. tèbie, obzvlášť, velmi(hovor. a expresivně i jednoslab./tè/, srov./tè bèn¹/ úplně hloupý, strašně hloupý)
40. wǎn být pozdní, je pozdě; též jako komplement stupně (připojeno bezprostředně ke slovesu)
41. xiǎochǒur¹ šašek
42. yánjiu-zkoumat, bádát o (něčem)
43. yánjiushēng vědecký praktikant, aspirant
44. zán my (incl., tj. zahrnuje mluvící osobu i osobu(-y) oslovenou(-é))
45. zán liǎ, zánmen liǎ my oba
46. zhīwu rostlina
47. zhī yao v čele věty: stačí když, pokud (dosl. jen je třeba, aby)
48. zhōu týden (jen v některých spojeních)
49. zhuānmen²¹ attrib. slovo: zvláštní, speciální
- §23,1 Nová slova YD 80
1. bǐng bu... (vlastně, ostatně) vůbec ne...
2. gàn dělat, zabývat se (něčím)
3. gānbu kádr, kádrový pracovník (srov./gān/ dělat a morfém/bù/ oddíly, síly)
4. qiántian-předevěřem
5. xiǎo shíhour v mládí, když jsem (jsi atd.) byl mladý
6. yīwei²¹ mít za to, že
- YD 81
- §23,1 pokr. Nová slova
1. cóngqián dříve, v minulosti
2. dàxué²¹ vysoká škola
- §23,2 Nová slova YD 82
1. ba větná částice, označuje vybidnutí; zde označuje přibližnost údajů ve větě, též nejistotu tvrzení
2. bǎnz prkno, deska
3. dàgài²¹ příslovce: přibližně, asi; též jako podst. jméno (vysl. /dàgài/); přibližný obsah, výtah (srov. morfém/gài/ obecný, přibližný např. ve slovech/gàilùn/ přehledně pojednání, přehled, nárys; /gàikuò²¹/ zevšeobecnovat)
4. dǒng rozumět (něčemu)
5. fā vydávat, vysílat (něco); sloveso širokého významu, který bývá konkretizován až v daných spojeních
6. hēi černý
7. hēibǎn tabule (expl. školní); srov. též/bǎnz/ deska, prkno
8. jǐ posílat (něco, expl. poštou)
9. jiékewū český tanec
10. jùz věta
11. shuā kartáčovat, čistit(něco, expl. kartáčem)
12. tiào skákat; též ve význ. tančit (tanec)
13. tiào-wū¹ v-n tančit
14. xiǎoxī¹ Siao-si (expl. dětské jméno)

15. wáwa panenka
16. zuótián-včera

YD 83

§23,2 pozn. Nová slova

1. d₁shíhour připojeno na konci věty; označuje, že děj této věty probíhá současně s dějem věty následující, nejčastěji překládáme spojkou když (i slabika /shí/ se přízvukově oslabuje případně až k atoničnosti)
2. gàn dělat (něco)
3. gàn má'co děláš (dělá atd.)?; též ve funkci příslovce nebo samostatné věty; nač? k čemu?
4. láizh (zpr. bez přízvuku; /laizh) připojeno na konci věty; označuje, že děj probíhal v minulosti (i opakovaně), vyzdvihuje se jeho relativně delší trvání
5. má v některých spojeních místo téžaného zájmena /shénme/: co?
6. píping, kárat, kritizovat (někoho)
7. xiǎobēnr sešitek, zápisník

§23,3 pozn. Nová slova YD 85

1. bǎo-xiǎn' v-n pojistit se; též: dát se pojistit (expl. v pojišťovně apod.); srov. morfémy /bǎo/ chránit, zajišťovat, ručit, např. ve slově /bǎohu/ ochraňovat a /xiǎn/ nebezpečí, např. ve slově /wēixiǎn/ být nebezpečný
2. jíhuí příležitost
3. pà bát se (někoho); též: domnívat se (s obavou), že; též příslovce; asi (expl. s odstínem nejistoty či obavy)
4. xiǎ xuē' padá sníh
5. xuē sníh

§23,4b Nová slova YD 87

1. bìng hǎo le uzdravit se; dosl. (stav) nemocí se stal dobrým; /bìng/ je zde členem zřetelové vymezovací
2. bù kèqi být nezdvořilý; též: nedělat okolky, neupejpat se
3. gē řezat, kosit (něco)
4. dào z ryže (expl. rostlina na poli)
5. kèqi být zdvořilý; též: dělat okolky, upejpat se
6. liáng být chladný, být chladivý (expl. příjemně)
7. shú (hov. shóu) být zralý; být uvařený, být hotový (expl. o jídle); být známý, být povědomý

8. sūnz vnuk
9. tāng polévka; též: horká (vrící) voda, odvar (bylin) apod.
10. wàisūnz) vnuk (expl. syn dcery)
11. wǎn být pozdní; je pozdě; též příslovce: později, o něco později
12. xiǎojié slečna; zastaralé; milost-slečna (dosl. mladá starší sestra)
13. xīyī evropské lékařství; lékař (expl. evropského lékařství)
14. yào lék; (chemická) droga
15. zǎo být časný; je časně, je brzo; též příslovce: včas, o něco dříve
16. zhōngyī čínské lékařství; lékař (expl. čínského lékařství)

§23,4c Nová slova YD 88

1. bù xiǎng nechtít, nebyť ochoten
2. hái shì příslovce (důrazně přízvukné); přece, přece jen
3. hǎo jako výsledkový modifikátor; označuje úspěšné nebo uspokojivé provedení děje
4. kāishì³ v čele věty; nejprve, ze začátku (též: kāishì d₁shíhour)
5. méi yòng' nebyť užitečný, být k ničemu
6. qí jet na (koní, kole, motorce atd., expl. obkročmo)
7. wǎn skončit, být vyřízen; jako výsledkový modifikátor označuje skončení děje
8. wú dǎo tanec, tančení

YD 89

- §23,4 pozn. Nová slova
1. bù numerativ pro filmy, stroje aj.
 2. dàifu lékař
 3. gēn... kāi wǎnxiào dělat si z (někoho) legraci, tropit si z (někoho) žert
 4. hàn-jíe' v přívlastku; čínsko-český (expl. např. slovník)
 5. jíe-hàn' v přívlastku; česko-čínský (expl. např. slovník)
 6. kāfēi' kava
 7. kāi wǎnxiào žertovat
 8. liú též ve význ.; přenechat, postoupit (něco)
 9. méi yóu³ záporná odpověď na otázku obsahující příponu nebo větnou částici /le/: ne, nikoliv
 10. pǎo lù' sloveso s prázdným předmětem; jít, běžet
 11. wǎnxiào' žert, žertování (srov. slova /wǎnr/ hrát si, bavit se a /xiào/ smát se; vysmívat se (někomu))
 12. xūyào potřebovat (něco) (srov. mor-

- fém /xū/ např. i ve slově /bìxu¹/ je nutno, je třeba (něco činit)
13. yìqǐ¹ spolu, dohromady
- §23,5 Nová slova YD 90
1. d gramatická přípona uvádějící komplement stupně po slovese nebo adjektivu
 2. dài mít při sobě (něco), nést (něco)
 3. dàilái v-m přinést, přivést
 4. dākai v-m otevřít
 5. fèn(r) numerativ pro texty, noviny, dárky
 6. gei též jako postpoziciční sloveso, uvádějící nepřímý předmět (připojeno k jednoslab. slovesu je zcela atonické, stejně jako postp.sl. /zài/)
 7. hànyu³ čínština (expl. jazyk /jī/dao/ národa Chan)
 8. jiè gei...půjčit (někomu)
 9. kai výsledkový modifikátor: označuje otevření, uvolnění atd.; srov. sloveso /kái/ otevřít (něco)
 10. kànjian v-m spatřit, uvidět
 11. kè měrové jméno: cvičení, lekce
 12. la fúzovaná větná částice (splynutí větných částic /le/ a /a/)
 13. lěng být chladný, být studený; je zima, je chladno; srov. též vazbu: /wǒ (ní, tā atd.) lěng/ je mi (ti, jemu atd.) zima, chladno
 14. lìwu dar, dárek
 15. méi shìr¹ nic se neděje (dosl. neexistuje záležitost)
 16. pǎohuìqu v-m vrátit se, běžet zpět
 17. pǎoxiǎu v-m seběhnout dolů
 18. pǎo tchýně (expl. manželova matka)
 19. qī hněvat se; též: hněvat (někoho)
 20. sòng darovat (něco); poslat (něco); doprovodit (někoho)
 21. xīwang doufat, že; naděje
 22. yǒu xīwang mít naději, že bude možno (něco činit); doufat, že budu (-eš, -e atd.) moci (něco činit)
- §23,6 Nová slova YD 91
1. bāngzhu pomáhat (někomu); též: pomáhat (někomu činit něco; v tomto význ. též jednosl. /bāng/)
2. bú xiàng huà to není možné, to přesahuje všechny meze (viz též: /xiàng huà/)
 3. biéren, jīn (člověk): ostatní, jiní
 4. fùqin otec
 5. huàihuà pomluva
 6. lúbu rubl (expl. měna SSSR)
 7. měiguó² USA
 8. měiyuán americký dolar (srov. též měrové jméno /yuán/ jüan, expl. jednotka měny ČLR, a morfém /měi/ ve slově /měiguó²/ USA)
 9. mǔqin matka (srov. morfém /qīn/ např. ve slovech /fùqin/ otec, /qīnqī/ příbuzný a /mǔ/ attrib. slovo: /qīnqī- příbuzný samicí)
 10. qīnqī příbuzný
 11. shēng...d qī rozhněvat se na (někoho)
 12. shēng-qī¹ v-n hněvat se, rozhněvat se
 13. shì příslovce: označuje, že děj nebo stav označený slovesem nebo adjektivem je skutečným faktem
 14. shuō...d huàihuà pomlouvat (někoho) (dosl.: říkat (něčí) pomluvu)
 15. tīng...d huà poslouchat, být poslušný (někoho)
 16. tīng huà¹ poslouchat, být poslušen
 17. xǐ mýt (něco); prád (oděv, prádlo)
 18. xiàng být podobný (někomu, něčemu)
 19. xiàng huà¹ být možný, být rozumný (zpr. jen v expresivní otázce nebo expresivně ve větě se záporem: /xiàng huà ma/ což to tak jde?, což to tak lze připustit?; /bú xiàng huà/ to není možné, to přesahuje všechny meze)
 20. zhǐ hao ve funkci příslovce: nezbyvá než (něco učinit)
 21. zhōngguofàn čínské jídlo, čínské pokrmy
- §23,7 Nová slova YD 92
1. aiya citoslovce, vyjadřuje úlek, nepříjemné překvapení
 2. ānning, být klidný; klid
 3. bǎo být sytý; též jako výsledkový modifikátor
 4. bǐng placka
 5. chǐbǎo¹ v-m najíst se (dosyta)
 6. dòuz bob
 7. hái méi¹ ne záporná odpověď: ještě ne
 8. jìzǒu¹ v-m odeslat (expl. poštou; modifikátorem je zde /zǒu/ odejít)
 9. kǎo péci (něco)
 10. kǎoyā¹ pečená kachna (srov. /yāz/ kachna)

11. kěxī¹ být politováníhodný, je škoda, bohužel
12. mí okouzlovat (jen v někt. spojení, např. /mí_rén¹/ okouzlovat lidi, být okouzlující)
13. mí_rén¹ okouzlující
14. tóngshì¹ kolega
15. tóngxué¹ splužák (srov. morfém /tóng/ spolu- např. i ve slovech /tóngshì¹/ kolega, /tóngzhì/ soudruh)
16. tǔ země, prach
17. tǔdòu(r)¹ brambora (srov. slova /tǔ/ země a /dòuz/ bob)
18. tǔdòurbǐng bramborák, bramborová placka
19. wàihuì¹ cizí valuty (srov. morfém /huì/ poukazovat (peníze) např. i ve slově /huìpiào/ směnka, peněžní poukázka)
20. wàihuìjuǎnr bon (expl. peněžní poukázka získaná výměnou za cizí valuty)
21. wàng zapomenout (zpravidla s příponou /le/)
22. xǐ-zǎo¹ v-n koupat se, provádět očištnou koupel
23. yāz kachna
24. zǎo příslovce: již dávno
25. zhá brzda

YD 93

- §23,7 pozn. Nová slova
1. a citoslovce: označuje nejružnější reakce a postoje mluvčího (s příslušnými obměnami intonační melodie)
 2. guānxi vztah; též : styky (expl. společenské)
 3. méi guānxi na tom nezáleží, to nic není, apod.
 4. sǐ zemřít; pojit
 5. téng cítit bolest, bolet (nejčastěji ve vazbě s členem zřetelové vymešovacím)
 6. téng sǐ le strašně bolí
 7. tóu_téng² mít bolesti hlavy (/tóu/ hlava je zde člen zřetelové vymešovacím)
 8. yí gòng dohromady, celkem

§24,1 Nová slova YD 94

1. bú dà bù xiǎo nebyť ani velký ani malý
2. ...jiù wán le a hotovo!, a je to!
3. míngbai rozumět (něčemu); jasný, očividný
4. shì ma? opravdu?, opravdu je tomu tak?
5. tèbié příslovce: obzvláště, velmi, výjimečně; s přízvukem na druhé slabice je to adjektivum: /tèbié¹ zvláštní, podivný

YD 95

- §24,2 Nová slova
1. chuán loď
 2. dàgē nejstarší bratr
 3. èrgē druhý nejstarší bratr
 4. lí hruška (expl. plod)
 5. líshu¹ hruška, hrušeň
 6. líz švestka (expl. plod)
 7. lízishù švestka (expl. strom)
 8. mǎizhao² v-m koupit, sehnat (expl. koupí)

YD 96

- §24,3 Nová slova
1. gōngzǐ¹ plat, mzda; srov. morfém /zǐ/ peníze, kapitál např. i ve slově /zǐben¹/ kapitál, (/zǐbenzhūyì/ kapitalismus, /zǐbenjiā/ kapitalista)
 2. huán vrátit (někomu něco)
 3. huán_gēi vrátit (někomu)
 4. jiāo předat (něco)
 5. jiāo_gēi předat (někomu)
 6. jiè, jiè_gēi půjčit (někomu)
 7. jì_gēi poslat (někomu expl. poštou)
 8. kāi_chē¹ řídit vůz, jet vozem (expl. jako řidič)
 9. pài poslat, vyslat (někoho činit něco)
 10. pài...sòng_gēi...poslat (někoho), aby dal (někomu)
 11. tì zastoupit, nahradit (někoho); též prepoziční sloveso: místo, v zastoupení
 12. wàng_zai zapomenout (někde)
 13. zhè_yang_d takový, tohoto druhu
 14. zǐben¹ kapitál
 15. zǐbenzhūyì kapitalismus

§24,4 Nová slova YD 97

1. xuéhuì¹ v-m naučit se, zvládnout

§25 Nová slova YD 98

1. biàn slovesný numerativ: -krát, (označuje provedení činnosti od začátku do konce)
2. chīgānjīng v-m sníst dočista, sníst beze zbytku, sníst a nic nenechat
3. chīhǎo¹ v-m najíst se, být po jídle
4. chīhuàile_dùz zkazit si žaludek
5. cuò být chybný
6. dǎkai v-m otevřít
7. dànsi nicméně, přesto však, ale
8. dào¹ v čele věty nebo jako příslovce: vlastně, ve skutečnosti (srov. morfémy /dào/ dostat se, dorazit (někam) a /dǐ/ dno)
9. děi též ve význ.: je potřeba, schází (určitá doba, obnos apod.)
10. diǎn zapálit (svíčku, lampu apod.)

11. diǎnzhào²v-m chytit (plamenem), zapálit se
12. diào spadnout
13. dùz břicho
14. ei (citoslovce)
15. gānjīng čistý
16. gāo dělat (něco), zabývat se (něčím)
17. gāocuò¹v-m udělat špatně, splést se, zmylit se
18. hǎo bu hǎo? přivěšeno na konci věty; souhlasíš?, ano? apod. (doslova: je to dobré?, bylo by to tak dobré?)
19. jiē vzít, chytit, převzít
20. jiēzhu⁴v-m pevně chytit
21. kāikāi v-m otevřít
22. nǎzhu⁴v-m přidržet, držet (expl. pevně)
23. nòng dělat (něco), manipulovat s (něčím), hrát si s (něčím, expl. neodborně)
24. nònghuà¹v-m pokazit (expl. neodbornou manipulací)
25. nuó posunout (něco)
26. nuókaí v-m odsunout, posunout (expl. a tím uvolnit místo)
27. qiánbǎo(r) peněženka (srov. /bǎo/ balit, /bǎor/ balík, ranec)
28. qīngchū být zřetelný
29. qu zhǎo dàifu jít k lékaři
30. shuǐzhào¹v-m usnout
31. shuōhào³v-m domluvit se
32. shuōmíngbái v-m říci zřetelně, vyjádřit se jasně
33. tīngjian v-m uslyšet
34. tīngmíngbái v-m slyšet a porozumět
35. wèn...hǎo pozdravovat (někoho), vyřizovat (někomu) pozdrav
36. yí deiktické slovo: celý (v ně- kterých spojeních)(yí: nebo yí, yí)
37. yí yé celou noc
38. zěnme yàng přisudkový výraz: jak (to) je?, jak se vede?, jak (to) vypadá? apod.
39. zhǎozhào²v-m nalézt, najít
40. zuì hǎo být nejlepší; též ve funkci příslovce: nejraději, bu- de nejlépe když
41. zuòhào³v-m udělat, zhotovit (úspěšně, uspokojujivě)

- §25,3 Nová slova YD 99
1. bǐxū¹musit (něco činit)
 2. jǐzōu¹v-m odeslat (expl. poštou)
 3. xǐwǎn¹umývat nádobí (dosl. umývat mísy, umývat misky)

- §26,1 Nová slova YD 100
1. hǎochū výhoda
 2. jīqì stroj

3. kèlǎng koruna, Kčs
4. sījī řidič (srov. morfém /sī/ starat se o, řídit a morfém /jī/ např. ve slově /jīqì/ stroj)

§26,2 Nová slova YD 101

1. bù hǎo jako dovětek; označuje nevhodnost děje vyjádřeného větou
2. bù hǎo yìsi je trapné, je nemilé (srov. slovo /yìsi/ smysl; úmysl, přání)
3. dào nalít (něco)
4. dī, dī gei podat (někomu něco)
5. fādiǎnzhàn elektrárna (srov. výz- nam jednotlivých morfémů: /fā/ vydávat, /diǎn/ elektrina, /zhàn/ státi; stanice)
6. hǎo jako dovětek; označuje vhod- nost děje vyjádřeného větou
7. huán, huán gei vrátit (někomu něco)
8. jiàn budovat, postavit (něco)
9. jǐ gei posílat (někomu něco, expl. poštou)
10. níngméng citrón
11. qúnz sukně
12. shēng porodit; narodit se
13. shēngri narozeniny (srov. /rìz/ den, datum)
14. shǒuzhuó náramek (srov. /zhuó/ náramek)
15. sòngqu zanést (něco) poslat (něco)
16. táng cukr; cukroví, bonbón
17. yìsi význam, smysl; mínění, přání
18. zhōngguocài pokrm připravený čínským způsobem (zeleninový, z masa, vajec atd.)

§27 Nová slova YD 102

1. àiqīng láska (srov. morfém /qīng/ např. též ve slovech /rèqīng/, nadšení, vřelost; /gǎnqīng/, emoce, cit, též: náklonnost)
2. dàibiaotuán delegace (morfém /tuán/ jako druhá složka slova je zde ve význ; skupina, ansámbl; srov. též sloveso /tuán/ svino- vat, sbalit)
3. dǎobì udělat úpadek (srov. slo- vesa /dǎo/ svalit se, překotit se a /bì/ zavřít - toto jen v někt. spojeních)
4. diū ztratit (něco); ztratit se
5. duō též ve význ. být navíc, přebývat
6. fān obracet (něco)
7. fānyì překládat (něco, expl. z jed- noho jazyka do druhého); tlumočník

8. fēng vítr
9. gāng, gānggāng právě, právě teď (expl. o ději, který právě proběhl)
10. gāngqín¹ klavír
11. gāngqing, emoce, cit; náklonnost
12. zavřít (něco); zhasnout (elektr. světlo): guān
13. guānfēngqín varhany (srov. slova /guānz/ trubice, trubka; /fēng/ vítr a morfém /qín/ v názvech hud. nástrojů, např. /gāngqín/ klavír, /tíqín/: viz toto heslo)
14. guān mén(r)¹ udělat úpadek (expl. o firmě, bance apod., dosl. zavřít dveře)
15. guānz trubka, trubice
16. huānying, vítat (někoho, něco); srov. morfém /huān/ též např. ve slově /xīhuan/ mít rád (někoho), rád (něco činit)
17. huó žít, být naživu
18. jù shuō, tīng shuō¹ prý (jednosl. /jù/ podle, na základě je zde ve význ. dvojslabičného /gēnju/)
19. méi vedle funkce zápornky též jako sloveso: nebyť, neexistovat (= méi yǒu)
20. líxiāng, ideál [vřelý, přátelský]
21. rèqing, vřelost, entuziasmus; být
22. shǎo též ve význ. chybět, nedostávat se
23. shèng, shèngxia zbývat, přebývat
24. shīqu, ztratit (něco); srov. morfém /shī/ ztratit též ve slovech /shīdiao/ ztratit (něco, expl. zpr. následuje abstr. slovo), /shīwàng/ ztratit naději, být zklamán
25. shīwàng¹ ztratit naději, být zklamán
26. tàiyang slunce
27. tíqín² označení skupiny hudebních nástrojů; /xiǎotíqín/ housle; /zhōng tíqín/ viola; /dà tíqín/ violoncello; /dīyīn tíqín/ basa (/dīyīn/ hluboký tón)
28. yǒu yìsi být zajímavý
29. zěnme bàn? co dělat? co si počnout?, dosl. jak zařídit (záležitost)?
30. zì(r) znak (expl. čínského písma)
31. zīr nepatrný peníz, haléř
3. chǒujian v-m hovor.: spatřit
4. chòuweir⁴ smrad, zápach
5. cónglái²¹ před slovesem v záporu: nikdy
6. dǎ tlouci, udeřit (někoho, něco); též v řadě spojení jako sloveso velmi širokého význ.
7. dǎ líng¹ zvonit, tahat za zvonek
8. dāng rán, ovšem, samozřejmě
9. duì být správný; též: být naproti (něčemu); též jako prepoziční sloveso: vůči
10. duì-tóu¹ v-n být správný, být v pořádku
11. jiù shì, v čele věty: právě, právě jen
12. kǎnjian v-m spatřit
13. líng zvonek
14. sǎ rozsypávat, rozptylovat, rozprašovat (něco), kropit (něčím)
15. sǎ xiāngshuǐ(r) kropit (sprejovat) voňavkou
16. shì bu shì tázací utvrzovací dovětek: že je tomu tak?!, že ano?!
17. tīngjian uslyšet
18. wèir chuǎi, pach
19. wén čichat
20. xiāng být voňavý; kadidlo
21. xiāngshuǐ(r) voňavka

Nová slova YD 104

Nová slova YD 103

1. chǒu hovor.: dívat se na (něco)
2. chòu být smradlavý, páchnoucí
1. āor kabátek
2. bèir hřbet, záda, opěradlo
3. cháhú čajová konvice (srov. /hú/ konvice, kotlík)
4. chē vůz
5. chéng stát se něčím
6. chū-yá(r)¹ vyrazet výhonky, rašit
7. dǎjin⁴ v-m vtlouci, zatlouci (něco)
8. dǐng zatloukat (hřebík, kolík aj.)
9. dǐngz hřebík
10. duǎn být krátký
11. fèngr štěrbin, škvíra
12. hóur opička
13. hóuz opice
14. hú konvice
15. huór práce, zaneprázdnění
16. jiér měrové jméno : dílec
17. jiér hovor.: sestry (jen v někt. spojení, viz větný příklad)
18. kě cháng kě duǎn může se prodloužit i zkrátit (/kě/ je zde místo dvojslab. /kěyi/ je možno, lze)
19. kuài numerativ pro hroudy, okrouhlé předměty apod.
20. kuàir měrové jméno: kus, kousek
- 20a. máng mít naspěch, být zaneprázdněn

21. lā táhnout (něco)
22. ménkōu(r)¹ prostor kolem dveří
23. miānbāo chleba
24. mùjuér dřevěný spalík
25. mùtou dřevo
26. niāo(r) pták, ptáček
27. pífu.kůže (na těle)
28. pír slupka, povrchová kůžička (srov. morfém /pí/ kůže např. ve slovech /pífu/, /píz/, /píxié/; srovnej tato hesla!)
29. píxié¹ kožené boty
30. píz kůže (expl. vydělaná); kožešina
31. pūtōng¹ být obvyklý, obyčejný
32. qiáng stěna, zeď
33. qiē řezat (něco)
34. qiēcheng² nařezat na, nakrájet na (kousky, plátky apod.)
35. qiú míč
36. qiúr míček
37. qū též ve význ. odstranit (něco)
38. qūr písnička, popěvek
39. sā hovor. stažením výrazu /sā-ge/: tři (po /sā/ tři již nelze připojit měrové slovo)
40. sāi plnit (něčím), cpát, nacpávat (něco)
41. sāir zátka
42. sāishang ucpat (něco) v-m
43. shānhóu horská opička
44. shǒuchē ruční vozík
45. shuǐzhū vodní kapka, vodní "perlička"
46. tīz žebřík
47. tuī postrkovat, tlačit (něco)
48. wán skončit (něco); skončit se
49. xiǎoháir¹ dítě
50. xiǎoshuār¹ kartáček
51. xiǎozuǐr¹ pusinka, malá ústa
52. yǎng chovat, pěstovat (domácí zvířata, rostliny)
53. yòng používat; též jako prepoziční sloveso uvádějící nástroj děje
54. zài příslovce: v nepřív. výslovnosti v postavení za urč. ním času nebo větou časovou: pak, pak teprve (pův. význam tohoto příslovce je: opět)
55. zhōngz semeno
56. zuǐ ústa
57. zuǐr hubička (např. ústí konvice apod.)

§28,2 Nová slova YD 105

1. bān třída (ve škole), směna (v továrně) apod.
2. bèi měrové jméno: -krát, násobek

3. bǐ srovnávat; též jako prepoziční sloveso uvádějící ve srovnáních srovnávaný člen
4. bú_yong¹, bēng není třeba (něco činit)
5. duō, duō_le, d_duō_le jako komplement stupně v postavení bezprostředně za adjektivem: o mnoho... daleko... (adjektivum překládáme druhým stupněm)
6. postava, vzrůst: gèz
7. hǎo_duō... mnoho..., velmi mnoho...
8. hàor měrové jméno: číslo (obuvi, košile atd.)
9. hǎoshuōhuār být přístupný k domluvě, dá se (s ním, s ní atd.) mluvit
10. jīnz zlato
11. kùz kalhoty
12. lùfèi¹ cestovné (expl. peníze za jízdu dopravním prostředkem)
13. shuǐpíng¹ v přívlastku: horizontální, ve vodorovné poloze; jako podst. jméno: úroveň (expl. odbornosti, životní úroveň apod.)
14. tí zmiňovat se o (něčem), uvádět (něco)
15. tóuz hovor.: šéf, vedoucí
16. yì_xiē¹, yì_diǎnr¹ trochu, něco
17. yì_diǎn_dianr trošičku
18. Yīndu Indie
19. yīnz stříbro

YD 106

- §28,2, pozn. I Nová slova
1. bei větná částice: označuje odividnost skutečnosti vyjadřované větou
 2. jià(r) cena (expl. peněžní obnos)

YD 107

- §28,2 pozn. II Nová slova
1. gōnglǐ kilometr (/lǐ/: viz toto heslo!)
 2. jīn být blízký
 3. lǐ li (expl. čínská jednotka vzdálenosti: $\frac{1}{2}$ km)
 4. yuǎn vzdálený
 5. zhōng (připojuje se fakultativně za číslovkový údaj o počtu hodin, minut, vteřin)

§28,3 Nová slova YD 108

1. gèng, hái_yao, hái_gèng¹ před adjektivem: ještě více
2. hǎoshǐ¹, hǎoyōng¹ být šikovný (expl. k manipulaci), dobře se dá používat

§28,4 Nová slova YD 109

1. bù_rú nebyť jako (někdo, něco), nevyrovnat se (někomu, něčemu)
2. bù_rú, méi, méi_you výrazy (ve funkci prepozičních sloves) uvažující ve srovnáních člen srovnání, vyznačující se větší mírou vlastnosti
3. dālòu vysoký poschodový dům
4. diànshìjǐ televizní přijímač
5. fēngfū v hojnosti být obsažen, být hojný
6. jīnshù³kov (morfém /jīn/ zde nemá význam: zlato, nýbrž: kov; morfém /shù/ znamená zde: kategorie, druh)
7. mùtòu dřevo
8. nán být obtížný, nesnadný
9. nánxué¹ být nesnadný, obtížný (expl. k naučení)
10. shūcài zelenina
11. xiǎolǒur¹ (poměrně) nízký poschodový dům
12. yíngyáng³¹ vyživnost

§28,5 Nová slova YD 110

1. biǎo hodinky (základní významy morfému /biǎo/ jsou: zevnějšek, vyznačovat, ciferník; odtud význam: hodinky)
2. Rulshì Švýcarsko
3. shìjiè⁴¹ svět
4. zhī_zhōng¹, zhōngjiān jako záložky: uvnitř, mezi
5. zuì příslovce: nejvíc

§29,1 Nová slova YD 111

1. gǎosu říci (někomu něco); srov. morfém /gào/ oznámit např. ve slově /bàogào/ oznámit; zpráva a též jako samost. sloveso: /gào/ udat (někoho)
2. dàying souhlasit, slíbit
3. dùn numerativ např. pro pojezení; též slovesný numerativ u sloves označujících dopadnutí, úder
4. màn být pomalý
5. qīng být lehký
6. qīngchū být jasný, zřetelný; též jako sloveso: vyznat se v, mít jasno v (něčem)
7. tóngyī⁴¹ souhlasit
8. zhào-jí¹ v-n být vzrušený, být nervózní

YD 112

§29,1 pozn. Nová slova

1. bǎi_fēn_zhī_bǎi sto procent
2. bǎi_tian bílý den, ve dne (tj. nikoliv ráno či večer)
3. duō příslovce: více, o něco více

4. fǎnzheng v čele věty nebo jako příslovce: ostatně, vždyť
5. gē_méi_wán méi_liǎo připojeno ke slovesu: bez konce, nespoutané
6. guōz plod (expl. ovocný)
7. hǎi_mòrě; někdy i jako příslovce: bez břehu, nespoutané a bez výběru
8. jiéguo³¹ výsledek; srov. morfém /guōz/ plod např. ve slově /guōz/ plod (expl. ovocný)
9. kǎo zkoušet (někoho); dělat zkoušku na (učiliště, universitu apod.)
10. liǎo skončit (jen v někt. spoj.)
11. lìliang, lìqì síla (expl. fyzická, /lìliang/ však též přenesené)
12. luàn být zmatený; též jako příslovce: zmateně, páté přes deváté
13. nǚ-lì¹ v-n usilovně se snažit; celý výraz též jako příslovce: usilovně (srov. morfém /lì/ síla: viz heslo č. 11)
14. qǐ vstávat (jednoslab. jen v někt. spojeních)
15. shǎo jako příslovce: méně, o něco méně
16. shēntì_hǎo být tělesně zdrav (podstatné jméno /shēntì/ jako člen zřetelově vymezovací)
17. suǒyī spojka důsledkových vět: proto, a, tedy
18. wǎn též jako příslovce: pozdě
19. xiě krev
20. xíng_bu_xíng? jako věta: je to tak možné?, lze to tak udělat? apod. (též jako tázací dovětek)
21. xuèyā krevní tlak (pozor: "krev" ve složených slovech se zpr. zachycuje morfémem /xuè/, jako samostatné podst. jméno se však vyslovuje /xiě/)
22. yā tisknout, tlačit
23. yīng být tvrdý; jako příslovce: neústupně, za každou cenu
24. yòng-xīn¹ v-n být pilný; celý výraz též jako příslovce: pilně
25. zǎo_shuì zǎo_qǐ brzo chodit spát a brzo vstávat
26. zhī pomocné slovo v podobné funkci jako přívlastková přípona /d/, v někt. spojeních, např. /bǎi_fēn_zhī_bǎi/ 100%; /zhī_nèi/ záložka; uvnitř aj.
27. zhǔnbèi, pǐpèi připravovat (něco); též ve významu připravovat se (činit něco); srov. morfém /bèi/ připravovat (se), být po ruce např. též ve slovech /yùbèi/ připravovat (něco), /bèi-zhàn/ připravovat válku, aj.

§29,2 Nová slova YD 113

1. ānning⁴ být klidný, mírný; jako podst. jméno: klid, mír
2. bié d ostatní, jiní
3. chāo hádat se, dělat rámus
4. dé získat, dostat (něco)
5. dé ānning být v klidu, žít v pokoji
6. gāosù ve funkci přívlastku nebo adverb. určení: velké rychlosti, s velkou rychlostí (srov. morfém /sù/ např. též ve slově /sùdu/ rychlost)
7. guò-fèn¹v-n být přespříliš, být přehnaný
8. huà kreslit, malovat (něco)
9. huà obraz
10. héshì¹ být vhodný
11. kǒuz otvor, trhlina; též měrové jméno: osoba, člen domácnosti
12. liǎng kǒuz manželský pár, manželé
13. línju soused
14. niàn číst (nahlas)
15. qǐ vstávat (expl. z lože)
16. sī lín bù ān sousedé kolem jsou vzrušení (znepokojení)
17. sùdu rychlost
18. tīngdǒng¹v-m slyšet a porozumět
19. wèidào chuť
20. xián být nespokojen, že; mrzet se, že
21. xiāngxìn věřit (jednoslab. /xìn/ viz č. 23)
22. Xídé západní Německo
23. xìn věřit v (boha, Buddhu apod.)

§29,3 Nová slova YD 114

1. fāngmiàn, ohled, směr, strana; záložka; v ohledu, pokud jde o
2. hǎotīng¹ být příjemný na poslech
3. shèjì projektovat, plánovat (budovu, továrnu apod.)
4. shìshí¹ fakt, skutečnost
5. zài zhèi fāngmiàn v tomto ohledu, v tomto směru
6. zhī tkát (něco); plést (svetr apod.)

Nová slova YD 115

1. bǎogù⁴ drahocenný
2. běnlai⁴ v čele věty: vlastně, původně
3. běnlai⁴ d v přívlastku: původní
4. bīxū⁴ musit (něco činit)
5. bù zhīdào nevědět
6. hòulai⁴ potom
7. jiǎnkāng⁴ zdravý
8. kě příslovce: věru, opravdu, vždyť

9. làngfēi⁴ plýtvat (něčím)
10. tiāncái nadání; též označuje člověka s nadáním
11. yīnyuē⁴ hudba
12. yǒngyuán³ stále, věčně
13. zhù přáti (někomu něco nebo usku-
tečnění něčeho)

Nová slova YD 116

1. bíz nos
2. bù zenme yàng nebýt nic zvlášt-
ního, nebýt nic extra
3. Fēizhōu⁴ Afrika; srov. morfém /zhōu/
světadíl v ostatních názvech
světadílů: /ōuzhōu¹/, /měizhōu¹/ aj.
4. Kāmàilóng Kamerun (expl. označení
země)
5. kěshì zde příslovce: věru, je
nutno uznat
6. Mǎlǐ Mali (expl. označení země)
7. Ōuzhōu⁴ Evropa
8. Ōuzhōuren Evropan
9. pǐngē⁴ charakter, morálka
10. píqǐ temperament, nálada; též ve
význ.: hněvivá nálada, zlost;
srov. morfém /pí/ slezina i ve
slově /pízàng¹/ slezina (k vývoji
významu srov. též např. angl. slo-
vo "spleen" ve význ. slezina, i
v přeneseném význ.: mrzutá nálada,
splín)
11. píqǐ dà být zlostný
12. pízàng¹ slezina [zelenina]
13. qīng modrý, zelený, černý; /qīngcǎi/
zelenina
14. rénpín charakter, morální kvality;
srov. morfém /pín/ zboží, výrobek;
kvalita (též přenes. morální kva-
lita), např. ve slovech /shāngpín/
zboží, výrobek; /pīngē⁴ charakter,
morálka aj.
15. shāngpín³ výrobek, zboží
16. zěnme gǎo d? jak je to možné, jak
se to mohlo stát?
17. zhǎng růst
18. zhǎng d ... svou postavou (vzrůs-
tem, vzhledem atd.) je (pěkný,
škaradý atd.)
19. zhòngyào⁴ být důležitý

Nová slova YD 117

1. bù měrové jméno: krok
2. bù xǔ není dovoleno, nesmět
3. chángz střevo
4. chóngr (drobný) hmyz, červík atd.
5. chōu táhnout, vytahovat (něco)
6. chōu yān¹ kouřit
7. chuánr loďka, lodička (numerativ:
/tiáo/; jde-li o hračku, pak
numerativ /tiáo/ nebo /ge/

8. dānbái¹ bílek
 9. dānhuáng(r)¹ žlutek
 10. dēngr měrové jméno : stupeň, schod
 11. duì družstvo, mužstvo; v někt. spojeních též: řada, fronta, srov. /pái-duì/¹ v-n postavit se do fronty
 12. édān husí vejce (srov. /é/ husa)
 13. gēn kořen
 14. gēn(r) numerativ pro tenké dlouhé předměty
 15. gēnr kořínek (srov. /gēn/ kořen)
 16. huàn vyměnit (něco)
 17. huáng(r), dānhuáng(r)¹ žlutek
 18. huápén(r)¹ květinač; srov. morfém /pén/ (kulatá) nádoba např. i ve slovech /liānpén/¹ umyvadlo, /zāopén/¹ koupací vana aj.
 19. huǒxīngr jiskra ohně
 20. jī slepice (přesněji: živočich kura domácího)
 21. jiǎo noha (od kotníku dolů)
 22. jiǎoyīnr¹ otisk nohy, šlépěj
 23. jīdān vejce (slepičí); srov. morf. /dān/ např. i ve slovech /yādān/, /édān/, /dānbái/¹, /dānhuáng(r)/¹ aj. (viz tato hesla)
 24. kǒu zde jako měrová jednotka: šluk, baf (expl. při kouření), lok, hlt (expl. při pití) aj.
 25. làcháng(r) uzenina
 26. làyue dvanáctý měsíc lunár. roku
 27. liānpén¹ umyvadlo (srov. /liān/ obličej)
 28. lúnr měrové jméno: kolo (expl. soutěže, ať již sportovní, či jiné)
 29. lúnz, lúnr kolo (/lúnr/ je spíše kolo menších rozměrů, kolečko)
 30. mǔxióng medvědice (/mǔ/attrib.slovo: samicí)
 31. pídayí kožich
 32. píz kůže (vydělaná); kožešina
 33. qǔ vzít, vyzvednout (něco)
 34. quānr, quānz kruh, kolo
 35. quānzai quānr¹ uzavřít v kruhu, obklopit v kruhu
 36. qūshang v-m postoupit v soutěži (srov. morfém /qū/ vyzvednout, vyzdvihnout)
 37. shéng(r) provázek
 38. shéngz provaz
 39. shāndǐng(r)¹ vrcholek hory
 40. shí'eryue dvanáctý měsíc (v solárním kalendáři: prosinec)
 41. shíjiēlù cesta z kamenných schodů (srov. morfémy /shí/ kámen např. ve slově /shítou/ kámen; /jiē/ schod)
 42. shítou kámen
 43. tuǐ noha (od hýždí dolů až po prsty)
 44. tuǐr podpěra, noha (expl. u stolu, židle atd.)
 45. tuǐrzh hovor.: pěšky, srov. /tuǐrzh qū/ jít pěšky
 46. xì být tenký, být slabý (expl. o podlouhlých věcech kulatého průměru)
 47. xiǎoqún¹ sukénka
 48. xiǎoshǒur¹ ručka, ručička
 49. xiǎoxióng¹ medvěd
 50. xīhóngshì rajče, rajské jablíčko
 51. xióng medvěd
 52. xǔ lze, je dovoleno; zpr. se zápornou, viz /bù xǔ/
 53. yādān kachní vejce
 54. yān kouř; též ve význ.: cigareta
 55. yángli solární kalendář (srov. heslo /yīnli/)
 56. yāng(r), yāngz sazenice
 57. yě jiù shì je, to je právě (při slovech /yě/ také a /jiù/ hned, pak, atd. zde ztrácí svůj původní význam a zde pouze zesilují význam identifikačního slovesa /shì/ být)
 58. yí bù yí ge yīnr, yí bù yí ge jiǎoyīnr dělat vše otevřeně a poctivě (dosl. jeden krok, jedna stopa)
 59. yīnli lunární kalendář (oproti /yángli/ solární kalendář); srov. morfém /lì/ kalendář např. i ve slově /rìlì/ (útržkový) kalendář a morfémy /yīn/ a /yáng/ pro označení dialekticky sjednocených binárních protikladů i v termínech jiných oblastí)
 60. yīnr otisk, stopa
 61. yǒu bìng¹ být nemocen (dosl. mít nemoc)
 62. zāopén¹ (koupací) vana
 63. zēnme la? co je (s tím, s tebou apod.)?
 64. zuò shíyī hàor hovor. žertovně: jít pěšky (expl. jet číslem "jedenáct" : číslice 11 se píše dvěma svislými čarami připomínajícími nohy)
- §30,2 N o v á s l o v a YD 118
 1. chēménr dvéře vozu
 2. guānshang v-m zavřít
 3. gǔn válet, kutálet (něco); zde jako imperativ (nezdvořile, hrubě): táhni!, zmiz odtud!, (též s modifikátorem: /gǔnchuqu!/) 4. kǎn hlídat (něco), dávat pozor na (něco); rozlišuj od /kǎn/ ve 4. tonu: dívat se na (něco), kǎn číst (něco), jež se píše stejným známením 5. yàoburán spojka: jinak, v opačném případě
 6. zǒukai v-m odejít, zmizet

§30,3 Nová slova YD 119

1. a větná částice, označuje zvolání, utvrzení, rozkaz atd.; též se připojuje k otázkám (označuje zájem); dále k jednotlivým položkám výčtu
Pozn. Podle zakončení předcházející slabiky se vyslovuje též /ya/, /wa/, /na/, /nga/
2. bì jen v někt. spojeních; zavřít (něco), často s modifikátorem: /bishang/
3. cāi hádat
4. chuī foukat; sfouknout, zhasit (hořící světlo, lampu apod.)
5. dēng lampa, světlo (expl. elektrické i s hořícím plamenem)
6. guānshang v-m zavřít; též ve význ. zhasnout (expl. elektrické světlo)
7. la (větná částice); splnutí částic /le/ a /a/ s uchováním jejich významu
8. miè zhasnout, vyhasnout; též ve význ. zhasit (hořící světlo, oheň)
9. yuánliang⁴ odpustit (někomu)

§30,4 Nová slova YD 120

1. fā-yán¹ v-n mít projev, mluvit (zpr. na schůzi, v shromáždění ap.)
2. piān a právě, zrovna, a schválně
3. rénjiā někdo, lidé (avšak: /rénjiār/ domácnost, rodina)
4. xiào smát se; též ve význ. smát se, posmívat se (někomu)

§31,1 Nová slova YD 121

1. jiàn-miàn¹ v-n setkat se, vidět se (osobně); srov. /miàn/ tvář

§31,2 Nová slova YD 122

1. bù yídìng to není jisté
2. guò yí huǐr za chvíli, po chvíli (dosl. projde chvíle)
3. jìn chéng¹ jít do města
4. qiú prosit (někoho), snažně žádat (někoho)
5. mēnrè je dusno
6. zuì být opilý

§31,2 pozn. I Nová slova YD 123

1. bàn yè¹ půlnoc

§31,2 pozn. II Nová slova YD 124

1. bàn tiān půl dne (expl. dlouho)

§32,1 Nová slova YD 125

1. bāng-máng¹ v-n pomoci; /bāng...d máng/ pomoci (někomu)
2. bú yòng⁴, yòngbuzhǎo není třeba (něco činit)
3. cù ocet
4. fùzá¹ složitý, komplikovaný (hovor. se vyslovuje /fùzá/)

5. hùzhào cestovní pas; srov. morfémy /hù/ ochraňovat např. i ve slově /bǎohu¹/ ochraňovat a /zhào/ osvětlovat, povolovat aj. význ.

6. jiǎndan, jednoduchý
7. língdǎo³ vést, řídit (něco); též jako podst. jméno: vedení, vedoucí místa, nadřízení (srov. sloveso /lǐng/ vést, řídit)
8. nénglì schopnost
9. pǎo tuī(r) d ten kdo dělá pochůzky, poslíček
10. quē-dé¹ v-n být neřádný, provádět nemorálnosti; jako zvolání: to je k zlosti!; srov. sloveso /quē/ ne-
11. rěnshì znát (někoho), dostávat se
12. tángcùyú ryba v sladkokyselé úpravě (srov. slova /táng/ cukr, /cù/ ocet a /yú/ ryba)
13. wèntí⁴ otázka, problém
14. wèntí shì v čele věty; vtip (potíž, problém atd.) je v tom, že
15. xūyào potřebovat (něco); být nutné, aby...
16. yíngtao třešeň (plod), třešně
17. yǒu wèntí nebyt v pořádku, něco nehraje, být problematický

§32,3 Nová slova YD 126

1. chū-yuàn¹ v-n odejít z nemocnice, být propuštěn z nemocnice
2. gōngzuò⁴ pracovat; též jako podst. jméno: práce
3. jiē chytit, převzít (něco); též ve význ.: jít naproti (někomu)
4. shuōqǐngchu v-m jasně vyložit
5. xīngqī, lǐbài¹ týden
6. xiū-jià¹ v-n mít dovolenou, jít na dovolenou; podst. jméno: /xiūjià/ dovolená
7. yào chtít (něco), žádat o (něco); chtít (dělat něco); je třeba (dělat něco)

§33,2-3 Nová slova YD 127

1. chà chybět, nedostávat se
2. chàbuduō, chàbulír ve funkci přísudku: přibližně postačovat, být celkem vyhovující (srov. /chà/ chybět, nedostávat se)
3. fēi...bù kě za každou cenu jetřeba
4. guō hrnec
5. rēng hodit, vrhnout (něco); též ve význ. zahodit (něco)
6. tīngqǐngchu v-m zřetelně slyšet, zřetelně uslyšet
7. zhòng být těžký

§33,5 Nová slova YD 129

1. bù zhǐ..., hái... nejenom že..., ale i...

2. chībuxià nebýt schopen sníst (expl. to či ono množství potravin)
 3. chidexià být schopen sníst (to či ono množství potravin)
 4. còuhe být jakž takž uspokojivý
 5. dēngbují nemít trpělivost, aby se dočkal (něčeho)
 6. dēngdejí mít trpělivost, aby se dočkal (něčeho)
 7. duībuqǐ nezachovat se slušně k, nemít čisté svědomí před (někým); běžné jako omluva: promiňte, pardon
 8. duīdeqǐ zachovat se slušně k, mít čisté svědomí před (někým)
 9. fùmǔ rodiče (srov. morfémy /fù/ otec, /mǔ/ matka)
 10. fùqin otec
 11. jiǎoz taštičky (plněné masem, zeleninou apod.)
 12. láibují nestačit, nestihnout (něco učinit)
 13. láidejǐ stačit, stihnout (něco učinit)
 14. lùxiàngjī videorekorder (srov. morfémy: /lù/ zaznamenávat; /xiàng/ podoba, fotografie; /jī/ stroj)
 15. mǎideqǐ mít dost peněz na to, aby si koupil; moci si dovolit si koupit
 16. gèbié příslovce: odděleně, individuálně
 17. gèbiéren sem tam někdo
 18. gēn...hébulái nesnášet se s (někým)
 19. gēn...hédelái snášet se s (někým)
 20. gēn...shuōbulái nerozumět si s, nenacházet společnou řeč s (někým)
 21. gēn...shuōdelái rozumět si s, nacházet společnou řeč s (někým)
 22. shuōbushang huà_lai nebýt schopen vypravit ze sebe slova
 23. xiǎoshí, zhōngtóu hodina (časový úsek v trvání 60 minut); pozn.: /xiǎoshí/ funguje jako měrové slovo i podst. jméno (numerativ je tedy ve spojení s číslovkou fakultativní), /zhōngtóu/ je podst. jméno (numerativ je nutný)
 24. yì_bān býti obyčejný, být prostý; nejčastěji jako příslovce: obvykle, normálně
 25. yì_bān_ren prostý člověk, obyčejný člověk
 26. zuòbuqǐ nemít dost peněz, aby mohl jet, nemoci si dovolit jet (tím či oním dopravním prostředkem)
- §34 N o v á s l o v a YD 130
1. pǎo_qǐ¹ vyčichnout
 2. péi nahradit (někomu něco)
 3. xià(r) slovesný numerativ
- N o v á s l o v a YD 131
1. cèsuǒ záchod
 2. huángyóu¹ máslo (srov./huáng/ žlutý, /yóu/ olej, tuk)
 3. jùyuàn¹ divadlo; moršém /jù/ hra, divadlo:
 4. jiàn meč (srov. též /qējù/ opéra, /huàjù/ činohra)
 5. liáng_bǎ_jiàn dva (zkřížené) meče (expl. značka Míšeňského porcelánu)
 6. lǐz švestka
 7. lǐz kaštan (jedlý)
 8. lǐzishù kaštan jedlý (expl. strom)
 9. mǒ mažat, natřít (něco)
 10. rénzào¹ attrib. slovo: umělý, ne přírodní, napodobený; srov./zào/ vyrábět, zhotovovat, postavit (něco)
 11. shàngbian(r), shàngmian nahore
 12. shàng-xià nahore i dole
 13. tǐngchēchǎng parkoviště
 14. wǎng_yòu¹ směrem doprava
 15. wǎng_zuǒ¹ směrem doleva
 16. xiàbian(r), xiàmian dole
 17. xiàbian(r)_d_rén podřízení, služebnictvo apod.
 18. zài hu zpr. se záporem: /bú_zài hu/ nedbat, nevsímat si, brát na lehkou váhu
 19. zào vyrábět, zhotovit, postavit (něco)
 20. zuǒ-yòu vpravo i vlevo; po obou stranách; v postavení za číselnými údaji: /zuǒyòu/ kolem, asi, přibližně
- N o v á s l o v a YD 132
1. chà chybí, nedostává se (něčeho); též ve význ. nedostačující, špatný, nevyhovující
 2. chí jako příslovce před slovesem nebo bezprostředně za slovesem (obojí jen v někt. spojení): pozdě
 3. Fúlánkèfǔ Frankfurt
 4. jí býti netrpělivý, mít naspěch; být prudký
 5. kè měrové jméno nebo měrová jednotka: čtvrt hodina

6. láojià¹ uvádí prosbu o nějakou službu nebo úsluhu; prosím, promiňte, atd.; srov. /láo/ obtěžovat (někoho, aby..), jen v někt. spojení; morfém /jià/ pův. ve význ. povoz, přeneseně jako uctivé označení osoby
7. líng nula; v číselných údajích se klade na místo chybějících řádů
8. Mòsikē Moskva
9. niántour² podst. jméno: rok
10. pèngjian v-m potkat
11. yǒu niántóur¹ le už je tomu řada let
12. zhěng celý (deiktické slovo); v postavení za údajem počtu (celých) hodin; právě, rovných

YD 133 + YD 134

§35,1 + §35,2 Nová slova

1. A^oerměiniyá Arménie
2. Bùjiālèsītè Bukurešť
3. bì-yè¹ v-n absolvovat (školu, kurs)
4. dàqiánnian předminulý rok
5. guówài¹ zahraničí
6. lǚchá zelený čaj (expl. nefermentovaný)
7. méi¹ chē¹ není spojení (expl. není k dispozici dopravní prostředek)
8. nònglái v-m sehnat, opatřit si (něco)
9. wánquan, být úplný; v přívlastku: úplný, pravý; jako příslovce: zcela, úplně

YD 135

§35,2 pozn. Nová slova

1. àn prepoziční sloveso; podle; srov. sloveso /àn/ tlačit, tisknout (něco)
2. dàoli princip, zásada
3. yìjian názor; připomínka
4. zhǐde stojí za to; též ve význ. stojí za to (něco udělat)

§35,3 Nová slova YD 136

1. dǎ¹ zǐ¹ psát na stroji
2. dǎzǐjí psací stroj
3. diǎnzǐ elektron; v přívlastku: elektronický

§36,1 Nová slova YD 137

1. chūfā¹ vyrazit, vydat se na cestu
2. fùzé¹ nést odpovědnost; též ve význ. být odpovědný, být svědomitý
3. kě věru, pak, však
4. kǒuhào⁴ heslo, slogan (srov. morfém /kǒu/ kulatý otvor, ústa; /hào/ jméno, značka, číslo atd.)
5. mǐnglǐng¹ příkazovat (někomu činit něco); jako podst. jméno:

- příkaz, rozkaz
6. qù zhǎo¹ jít za (někým); dosl. jít hledat (někoho)
 7. zǒng, zǒngshì vždy
 8. zuǐ ústa

YD 138

§36,1 pokrač. Nová slova

1. dé hovor.; být hotov (tj. zhotoven, připraven)

§36,2 Nová slova YD 139

1. ān-xīn¹ y-n mít záměr, zamýšlet
2. ān hǎoxīn mít poctivý úmysl, myslet to dobře
3. gāngqín¹ klavír
4. xué gāngqín učit se (hře) na klavír

YD 140

§36,2 pokr. Nová slova

1. shuāng měř. jednotka; pár
2. kěnéng být možný

§36,3 Nová slova YD 141

1. bànfa¹ způsob, prostředek (expl. jak něco zařídit)
2. búshi chyba
3. dàichu v-m vzav s sebou překročit, vzav s sebou vyjít (odněkud)
4. ér odporovací spojka (méně hovor.): ale, však
5. fāngfa¹ způsob, metoda; srov. morfém /fā/ způsob např. i ve slovech /bànfa/, viz výše, /xiāngfā/ způsob myš-
6. fēng zbláznit se (zpr. s gram. lení příponou /le/; často přeneseně nebo žertovně)
7. fēngz blázen
8. gēn... láiwang stýkat se s (někým)
9. guójiè¹ státní hranice; srov. morfém /jiè/ hranice, předěl, dělící linie Č. 24
10. gǔhuà¹ starý obraz // /kuānchang: viz
11. jièxian¹ předěl, dělící linie
12. lǐ všímat si (někoho), brát na vědomí (někoho)
13. liú-shén¹ v-n dávat pozor (expl. v nebezpečné situaci)
14. qǐngzhu¹ oslavovat (něco); srov. též sloveso /zhù/ přát (někomu něco)
15. shénjing¹ nerv; srov. /shén/ jako samost. slovo: duch, božstvo i jako morfém: duch, mysl, např. ve výrazu /liú-shén/; viz č. 13
16. shénjingbìng duševní choroba; též ve význ. nemocný (stížený) duševní chorobou
17. shǒu přijmout, převzít (něco)

18. shōumai¹ nakupovat, skupovat (něco) též ve význ. podplatit, koupit si (někoho); srov. též sloveso /shōu/ č.17
 19. shōumaidào v-m získat koupí, koupit
 20. wāihuì¹ cizí měna, valuty; srov. sloveso /huì/ předávat, poukazovat (peníze)
 21. yīnyueh¹ koncert; srov. slova /huì/ schůze a /yīnyue¹/ hudba (morfém /yīn/ zvuk též např. ve slovech /shēngyin/ zvuk, /lù-yīn/ v-n nahrávat, zaznamenávat zvuk)
 22. yuèduì¹ orchestr (morfém /yuè/: hudba)
 23. yuèqí¹ hudební nástroj
 24. kuānchāng¹ být prostorný
- §37 N o v á s l o v a YD 142
1. guójiā¹ stát
 2. hǎibiān(r) (mořské) pobřeží, pláž
 3. hǎijūn¹ námořní ozbrojené síly
 4. jūnduì¹ vojsko
 5. jūnrén¹ voják, příslušník ozbrojených sil; srov. morfém /jūn/ vojsko např. i ve slovech /jūnduì/, /hǎijūn/, /lùjūn/, /kōngjūn/; viz č. 3,4,6,8
 6. kōngjūn¹ letecké ozbrojené síly, letectvo
 7. lái wǎn¹ přijít pozdě
 8. lùjūn¹ pozemní ozbrojené síly, pozemní armáda
 9. qīngjìng¹ být klidný, být tichý
 10. quánli¹ moc; srov. morfém /quán/ např. i ve slově /tèquán/ viz č. 12 a morfém /lì/ např. i ve slovech /lìqì/, /lìliang/ síla
 11. shìbīng¹ voják (srov. i jednoslab. /bīng/ ve význ. voják)
 12. tèquán¹ privilegium, výsada
 13. zhànshì¹ bojovník, též ve význ. voják, příp. voják; srov. morfém /zhàn/ válka např. i ve slově /zhànzhēng¹/ č.14
 14. zhànzhēng¹ válka

N o v á s l o v a YD 143

1. cānguān¹ prohlížet (něco, expl. jako turista, návštěvník); srov. morfém /cān/ účastnit se např. i ve slově /cānjiā/, viz č. 2, a morfém /guān/ pohlížet, pozorovat např. i ve slově /guānzhong¹/, viz č.7
2. cānjiā¹ účastnit se (něčeho)
3. dài¹ měrové jméno: oblast, území; srov. morfém /dài/ pás, pásmo např. i ve slovech /dàiz/ pás, pásek, opasek, nebo /pídài¹/ (viz č. 19), /rèdai¹/ (viz č. 20)

4. dòng¹ hýbat se
5. dòngwu¹ živočich
6. fāxian¹ objevit (něco); srov. sloveso /fā/ s širokým významem: vysílat, vydávat, a morfém /xiàn/ přítomný, jevit se, např. i ve slovech /xiànzaì¹/ nyní, /xiànxiang¹/ viz č. 22
7. guānzhong¹ divák, diváci
8. hán, hányou, yōu (v něčem) je obsaženo (něco)
9. huòwu¹ zboží (srov. též jednoslab. /huò/ v uvedeném významu)
10. kǎchē¹ nákladní auto (morfém /kǎ/: srov. angl. slovo car)
11. kēxue¹ věda
12. kēxueyuán¹ Akademie věd
13. kuàngquán¹ minerální pramen
14. kuàngquánshuǐ¹ minerální voda, minerálka
15. kuàngwu¹ minerál, nerost
16. kuàngwuzhì¹ minerálie, nerost
17. láobǎixìng¹ lid, prostý lid, lidé (dosl. starých sto příjmení)
18. mǐnzu¹ národ, národnost; srov. morfém /mín/ lid, občan např. i ve slovech /nóngmín/ rolník, /gōngmín/ občan a morfém /zú/ národ, národnost např. ve slovech /Hànzu¹/ národ Chan (=Číňané v užším slova smyslu), /Zàngzu¹/ Tibetané, tibetská národnost
19. pídài¹ kožený opasek
20. rèdai¹ horké pásmo
21. rénwu¹ osobnost
22. xiànxiang¹ úkaz, jev
23. yuè lái yuè... čím dál tím...
24. yuè...yuè... čím...tím...
25. zhíwu¹ rostlina
26. zhíwuyuán¹ botanická zahrada
27. zhuāng¹ nakládat (zboží atd.)
28. zhù yiyuàn¹ ležet (dosl. bydlet) v nemocnici

YD 144

§38,1-3 N o v á s l o v a

1. bú cuò¹ být docela uspokojiví, být bezvadný
2. chí dōngxī¹ potraviny
3. diū dōngxī¹ ztráta (expl. ztracená věc)
4. huāchá¹ jasmínový čaj
5. kāoyādiàn¹ restaurace, kde se podává pečená kachna
6. kē numerativ pro stromy
7. liào látka, materiál (textilní)
8. míng¹ (vyslov:miár) hovorově: zítra
9. tián¹ sladký
10. yì zǎor¹ hovor: brzy ráno, jakmile se rozední
11. zhǎodào¹ v-m nalézt

§38,4 Nová slova YD 145

1. Gúchéng Vyšehrad; srov. morfém /gū/ starý, starobylý např. i ve slovech /gúlao/ být starý, starobylý; /gūhuàr/ starý obraz
2. gúlao³ být starý, starobylý
3. hǎowánr¹ být zábavný, být zajímavý
4. kèkàn¹ být k vidění (jako pozoruhodnost)
5. Lǎochéng, Jiùchéng Staré Město
6. Wánggōng Hradčany (dosl. královský palác)
7. Xiǎochéng Malá Strana, Menší Město
8. yǒu kàn¹ d být (k dispozici) k vidění (případně; otení)
9. zhǎ smažit (něco; expl. tak, že věc plave v tuku), oproti /chǎo/ smažit (něco; expl. na menším množství tuku)
10. zhēng vařit (něco; expl. v horlé páře)
11. zhǔ vařit (něco; expl. ve vodě)

§38,4 pozn. Nová slova YD 146

1. báo tenký (expl. o plochých předmětech)
2. hòu tlustý, silný (expl. o plochých předmětech)
3. piānr měr. jednotka: plátek, (o chlebu:) krajíc, krajíček
4. yīngwén² angličtina

§38,5 pozn. Nová slova YD 147

1. bǎnfǎ způsob, možnost, prostředek
2. chū zde ve význ.: vyskytuje se, rodí se, dobývá se (něco)
3. gài příkryt (něco); též ve význ. postavit (budovu)
4. gāoji² atributivní slovo: nejvyšší kvality, luxusní
5. jiàohuailai v-m zavolat zpět (někoho)
6. liáoyang³ zotavovat se; srov. morfém/liáo/ léčit např. i ve slově /liáofǎ/ terapie, způsob léčení; a sloveso /yǎng/ chovat, pěstovat
7. liáoyangyuán zotavovna, sanatorium
8. méi bǎnfǎ nedá se nic dělat (expl. záporný protějšek k /yǒu bǎnfǎ/)
9. shāo pálit (něco)
10. yǒu bǎnfǎ mít způsob; vědět jak na to; umět si poradit
11. zěnme hui shì(r)? jak je to možné?

§39,2 Nová slova YD 148

1. bāo zabalit (něco)
2. fādòng⁴ vést v chod (stroj), rozpoutat (válku apod.); též ve význ. mobilizovat, vyvolat akti-

3. fādòngjī, mǎdǎ² motor
4. kāiguolai v-m zajet (až) sem (expl. motorovým vozidlem)
5. máobīng vada, nedostatek, kaz
6. piàn klamat, podvádět (někoho); též ve význ.: ošidit o (něco)
7. piàn rēn¹ d podvodný, brakový
8. shōushi uklidit (něco)
9. suàn počítat (něco); též ve význ.: být počítán za, být považován za (něco, někoho)
10. suànshang v-m započítat
11. xiūli¹ opravit (něco)

YD 149

- §39,2 dokonč. Nová slova
1. bāng pomáhat (někomu činit něco)
 2. fàng položit (něco); uvolnit, pustit na svobodu (někoho); též ve význ. pást (dobytek)
 3. fāngxia v-m položit (něco); odložit, zanechat (něčeho)
 4. kāolǔ zvážit, zkoumat, rozvážit si (něco); srov. sloveso /kǎo/ zkoušet (někoho) a také /kǎo/ jako morfém ve význ. zkoušet, zkoumat např. ve slovech /kǎogū/ archeologie, /kǎoshì/ zkoušet (někoho)
 5. kāolǔdào v-m rozvážit si (něco)

§39,3 Nová slova YD 150

1. gūniang dívka, děvče; hovor. též ve význ. dcera (expl. neprovdaná)
2. huí...d¹ xìn odpovědět na (něčí) dopis
3. huí-xìn¹ v-n odpovědět na dopis
4. huíxìn odpověď (expl. formou dopisu)
5. huózh být naživu
6. húshuō, húshuō bādào mluvit nesmysly, žvanit
7. jīnbǎo zlaté hodinky
8. lù-yīn¹ v-n nahrávat, zaznamenávat zvuk (expl. pomocí přístroje)
9. lùyīn nahrávka
10. lùyīnji magnetofon
11. nòngsǐ¹ v-m zabít, fyzicky likvidovat
12. shuō říkat (něco); též ve význ. mluvit o (něčem); též hubovat (někoho)
13. sònglai v-m poslat (něco), přinést (něco)
14. tōu krást (něco)
15. tōuzōu¹ v-m ukrást a odnést
16. zéi zloděj

Nová slova YD 151

1. bōli sklo
2. chéng stát se (někým, něčím)
3. cǐ trn, tříška; (rybí) kost

4. dīwei místo (expl. kde se někdo či něco nachází); postavení, hodnost (v úřadě, zaměstnání a podobně)
5. duìtòu nepřítel, protivník
6. gǔtòu kost; též ve význ.: charakter, páteř (upozornění; morfém /gu/ kost se mimo slovo /gǔtòu/ v ost. složených slovech vyslovuje ve třetím tónu: /gǔ/, např. /gǔgē/ kostra)
7. pū prostírat (ubrus apod.); též ve význ.: dláždít (cestu)
8. zài yìkùair společně, spolu
9. yòng... pūcheng lù (něčím) vydláždít cestu

Nová slova YD 152

1. báijīn platina (rozlišuj: /báiyín/ stříbro)
2. jiēzhǐ prsten
3. nángōng dělník (expl. muž, nikoliv žena)
4. nánháiz chlapec
5. nǚgōng dělnice
6. yīnbǎo stříbrné hodinky
7. kànchulai v-m rozeznat (pohledem)

§ 40,1-2 Nová slova YD 153

1. bào držet v náručí, objímat (někoho)
2. bīngxiāng lednice; srov. morfém /xiāng/ bedna, kufr např. i ve slovech /xiāngz/, /píxiāng/, viz č. 6, 7
3. fùnǚ žena
4. liáo bayit se (konverzací)
5. liáo-tiānr v-n povídat si, bavít se (konverzací)
6. píxiāng kožený kufr, kožená taška
7. xiāngz kufr, bedna
8. zài yìqǐ spolu
9. zōuguò v-m přejít, minout

§ 40,3 Nová slova YD 154

1. pào ponořit, namáčet (něco); též ve význ. prodlévat, dřepět (někde); nehnout se (explodněkud)
2. zāopēn vana (koupací)

§ 40,4 Nová slova YD 155

1. ālābó v přívlastku: arabský
2. hú konvice, kotlík

YD 156

§ 40,5 Nová slova YD 156

1. dàbuliǎo nedosahovat, nepřesahovat; zde: nic hrozného se neděje, to není nic strašného
2. méi shēnme dàbuliǎo d nic hrozného se neděje, to není nic strašného
3. zuòr, zuòwei místo, sedadlo; rozlišuj: /zuòweir/ sedátko, stolička
4. Yíge'ēr wáng kniže Igor

40,6 Nová slova YD 157

1. jiāngtái podium, řečniště
2. jiěfàng osvobodit (někoho)
3. jiějué řešit, vyřešit (něco); též ve význ. vyřídít, zničit (někoho); srov. morfém /jiě/ uvolnit např. i ve slově /jiěfāng/, viz č. 2
4. wǎnbào večerník, večerní noviny
5. wǎnfān večere
6. wǔtái jeviště
7. xià huōchē vystoupit z vlaku
8. yì yǎn jako příslovce: prvním pohledem, ihned
9. zhàntái nástupiště, perón; srov. morfém /tái/ vyvýšené místo např. i ve slovech /jiāngtái/, /wǔtái/, viz výše č. 1, 6

§ 40,7 Nová slova YD 158

1. kāi otvírat (něco); též ve význ. vřít (expl. o vodě, o tekutině)
2. qǐ spařit (čaj), udělat odvar (čaje, expl. nalitím horké vody shora na čajové lístky)

Nová slova YD 159

1. dǎ-zhēn v-n píchat injekci
2. fā-má v-n brnět; srov. i jednoslab. sloveso /má/ brnět a jako morfém např. i ve slově /mámu/ být zdřevěnělý, brnět
3. fā-má fā-mù dřevěnět
4. juéde cítit (nějaký stav), cítit že (se něco děje)
5. juébude, bù juéde necítit (nějaký stav), necítit že (se něco děje)
6. mámu být zdřevěnělý, brnět
7. shétou jazyk (expl. tělesný orgán)
8. shì zhēn d být pravý, být opravdový
9. suān též ve význ.: být považován za (nějakého, tj. majícího nějakou vlastnost)
10. tiān_tian(r) každý den, denně
11. xiān být čerstvý (expl. např. o rybách)
12. xīcān jídlo připravené po evropsku (srov. /zhōngcān/ jídlo připravené po čínsku)
13. xīnxian čerstvý; též ve význ. nový, neobvyklý, zajímavý; srov. slova /xīn/ nový, /xiān/ čerstvý
14. zhēn opravdu; též v attr.: pravý, opravdový (v přísudku: /shì zhēn d/)
15. zhēn Jehla
16. zhōngcān jídlo připravené po čínsku

§ 42 Nová slova

1. chūsuo místo, lokalita

§ 42,1 Nová slova YD 160

1. bùdèliǎo strašný, nepřiznivý; často jako komplement stupně po slovese nebo adjektivu opatřeném příponou /d/ ve význ.: nesmírně, strašně, velmi
2. nàme xiē tak mnozí, tak mnoho
3. yào-míng¹v-n být strašný; často jako komplement stupně po slovese nebo adjektivu s příponou /d/
4. zhème xiē tak mnozí, tak mnoho

§ 42,2 Nová slova YD 161

1. bù zènme už ne tak, již v menší míře
2. fāndòng⁴¹ attrib. slovo; reakční
3. fānduì⁴¹ stavět se proti (něčemu), nesouhlasit s něčím; srov. morfém /fān/ obráceně, např. 1 ve slovech /fāndòng⁴¹/ viz č. 2, /fānzhèng/ ostatně, v každém případě
4. gǎi změnit (něco), opravit (někoho, něco)
5. gǎigé²⁴ reforma; přestavba; srov. /gǎi/ změnit (něco) a morfém /gé/ změnit, odstranit např. ve výrazech pod č. 6, 7
6. gé-míng¹v-n provádět revoluci
7. gémíng revoluce
8. jìnxíng²⁴ být v chodu, uskutečňovat se
9. qián záložka; před (expl. jen v některých spojeních, místo dvojslab. /yíqián/)
10. shēngxiàlai v-m narodit se
11. wénzhāng článek
12. Xīzàng¹ Tibet
13. yǎn hrát (rolí); hrát, dávat (divadelní představení, film atd.)
14. zàngyǔ³¹ tibetština; srov. morfém /zàng/ např. 1 ve slově /Xīzàng/ Tibet

§ 42,3 Nová slova YD 162

1. Bólin²⁴ Berlín
2. Bùdàpèisī Budapešť
3. dāi zdržet se, pobývat; /dāi zai .../ pobývat (někde)
4. dāsuan zamýšlet (činit něco)
5. hǎohǎor¹, hǎohǎor¹d dobře, důkladně
6. lǚguǎn¹ hotel
7. lǚkè¹ cestující, host (expl. v hotelu)
8. lǚxíng²⁴ cestovat; srov. morfém /lǚ/ cestovat např. 1 ve slovech /lǚguǎn/, /lǚkè/, viz č. 6, 7
9. Mòsikē Moskva
10. qíma³¹ příslovce: přinejmenším, aspoň; též v přívlastku /qíma³¹d/ minimální, elementární

11. tíngliu²⁴ zdržet se, zastavit se
12. xiū opravovat (něco); též ve význ. budovat, stavět (železnici, most)

§ 42,3 pozn.-N o v á s l o v a YD 163

1. huītán vést rozhovory; srov. též jednoslab. sloveso /tán/, viz č. 5, 6
2. qiāndìng⁴¹ podepsat (dohodu, smlouvu apod.); srov. též morfém /qiān/ a spojení /qiān-zì¹/, č. 3
3. qiān-zì¹v-n podepsat se
4. qùshì¹ zemřít, zesnout (expl. o dospělých), pův. doslova: odejít ze světa; srov. morfém /shì/ svět např. 1 ve slově /shìjiè⁴¹ svět
5. tán besedovat o (něčem)
6. tán huà¹ besedovat (sloveso s prázdným formálním předmětem)
7. xiédìng dohodnout se na (něčem); dohoda

§ 42,4 Nová slova YD 164

1. bówuguǎn muzeum
2. cháguǎn(r)¹ čajovna
3. dāshìguǎn velvyslanectví
4. guǎnz restaurace, jídelna
5. lǎo bān tiān drahnou dobu, značně dlouho
6. líng nula; jako morfém též ve význ. drobný, zbytek, srov. č. 7
7. língjiàn⁴¹ náhradní díl, součástka
8. qiào hovor.: dívat se na (někoho, něco)
9. quàn přesvědčovat, přemluvit, domlouvat (někomu, případně: někomu, aby činil něco)
10. sǎn rozejít se, rozptýlit se; v někt. spojeních též; rozdávat, rozšiřovat (něco)
11. sǎn-bù¹v-n procházet se; srov. /bù/ měrové jméno: krok a sloveso /sǎn/ viz č. 10
12. yì zhí¹ jako příslovce: přímo; též ve význ. celou dobu, bez přestání
13. zhùyì⁴¹ bedlivě dbát (něčeho), dávat pozor na (něco, někoho); též ve význ. dbát, nepolevovat v (nějaké činnosti); srov. morfém /zhù/ soustředit se

§ 42,5 Nová slova YD 165

1. chéng hradba, zeď; též ve význ. město
2. dà ban⁴¹ větší část srov. např. /dà ban tiān/ větší část dne; výraz /dà ban⁴¹ též ve funkci příslovce: z větší části, většinou, pravděpodobně
3. jiǎng mluvit, vyprávět (něco), vysvětlovat (něco); zdůrazňovat, dbát (něčeho)

4. jiǎng-kè¹ v-n přednášet
5. kùn, fā kùn¹ být ospalý
6. xiǎo_ban⁴ menší část, srov. např. /xiǎo_ban_tīān/ menší část dne
7. yì_lián¹ jako příslovce; souvisle, nepřetržitě, v jednom kuse
8. zhè_yang takto; též jako příslovce; tak je tomu
9. zhí¹ být přímý; též jako příslovce; přímo
10. zhuàn točit se, otáčet se
11. zhuàn_yì_quān otočit se jednou dokola, projít se

§ 43,1 Nová slova YD 166

1. bà-gōng¹ v-n stávkovat (expl. o dělnících)
2. bà-jiào¹ v-n stávkovat (expl. o učitelích)
3. bà-kè¹ v-n stávkovat (expl. o studentech); srov. morfém /bà/ zastavit jako první složku objektových sloves iv č. 1, 2, 4
4. bà-shì¹ v-n stávkovat (o obchodnících; morfém /shì/ ve význ. trh)
5. bù_lǐ_mào chovat se neslušně, chovat se nezdvořile
6. cuòr, cuòwù chyba
7. dǎ-jià¹ v-n prát se, být ve rvačce
8. fèn měrové jméno: díl, podíl
9. huǎnghuà lež
10. hūnlǐ¹ svatební obřad
11. lā_dùz mít průjem, srov. sloveso /lā/ táhnout v obdobných spojeních č. 12, 13
12. lā_shǐ¹ vyprazdňovat se, konat velkou potřebu (srov. /shǐ/ výkal), zdvořileji synonym. /dàbiàn/
13. lā-xì¹ v-n mít průjem (srov. slovo /xì/ být řídký)
14. lǐ_mào⁴ zdvořilost, slušné chování; srov. morfém /lǐ/ obřad též např. ve slovech /hūnlǐ/, /sānglǐ/, /lǐwù/, viz č. 10, 15, 17
15. lǐwù, dā, dárek
16. sā upustit, nechat upadnout (něco)
17. sānglǐ¹ pohřební obřad
18. shuō-huǎng¹ v-n, sā-huǎng¹ v-n lhát; srov. morfém /huǎng/ lež, lživý též např. ve slově /huǎnghuà/ viz č. 9
19. ya větná částice (místo /a/)
20. zěnme jak?; expresivně též jako samostatná věta: jak je to možné? co se to děje?

§ 43,2 Nová slova YD 167

Upozornění: od oddílu § 43,2 již upozorňujeme na stavbu dvoj- a více-slabičných slov odkazem na morfémy,

z nichž se tato slova skládají, a na významy těchto morfémů jen zčásti; další informace poskytneme vyučující nebo si je student vyhledá v dobrých slovnících

1. bīngyì (prezenční) vojenská služba
2. chuí udeřit (expl. holí, rukou atd.) na (něco)
3. fú podrobit se, nechat se přesvědčit; též ve význ. podrobit se (něčemu)
4. fú_bīngyì konat (prezenční) vojenskou službu
5. guān_mén¹ mít zavřeno (o prodejních, institucích apod.)
6. hái ještě; ve zdůrazněné výslovnosti, expresivně; stále ještě
7. jiàoshòu profesor
8. jiē ulice
9. kāiyǎn¹ začíná představení
10. kǎoshang v-m udělat zkoušku na (školu)
11. lái přijít; přijít (někam); též jako obecné "zástupné" sloveso, překládáme různými vhodnými slovesy podle kontextu
12. lín před slovesem; těsně před, právě když se začne (nějaká činnost)
13. mǎidào⁴ v-m dostat koupit
14. méi_guānxi to nevádí, na tom nezáleží
15. piān numerativ pro články, tiskoviny, písemnosti
16. pùz, shāngdiàn obchod, prodejna
17. tā v hovor. řeči se zájmena 3.os., pokud neoznačuje osoby, používá málo, např. v expresivní řeči apod.; to
18. táoqi¹ být zlobivý, zlobit
19. tiān_hēi¹ (venku) je tma
20. xíngwei chování
21. zài opět, zase; v postavení za zdůrazněným určením času: pak, teprve, až; ve zdůrazněné výslovnosti (vztahuje se ke kvantitativnímu komplementu za slovesem); navíc ještě, nadále ještě
22. zhǐ_qián¹ v postavení za jmenným výrazem (jako složená záložka, v téže funkci jako /yǐqián/); před
23. huòdong být rozviklaný; (mít) činnost

§ 43,3 Nová slova YD 168

1. fàn spáchat, dopustit se (zločinu, přestupku apod.); též ve význ. znovu se projevit, projevit se v recidivě (expl. o nemoci, chybě apod.)
2. fàn-fǎ¹ v-n přestoupit zákon, dopustit se přestupku

YD 172

3. fāngchulai v-m propustit, pustit na svobodu
4. liáobuqǐ být vynikající, být nedostižný
5. páshang v-m, páshangqu v-m vyšplhat se nahoru
6. qǐfū utlačovat (někoho), ubližovat (někomu)
7. yíwei²¹, rénwei domnívat se, že

- §44,1 pozn. N o v á s l o v a
1. bā... zěnme yáng? jak naložit s, co dělat s (někým, něčím)?
 2. chán být chtivý, být mlsný
 3. huò, huòwu zboží
 4. jiāo péngyou navazovat přátelství, mít přátele
 5. jiēdài přijmout, uvítat (návštěvníky, hosty)
 7. juéduì⁴¹ absolutně, rozhodně; též jako přívlastek; absolutní
 6. jiéyue⁴¹ šetrně používat, šetřit (něčeho); být šetrný
 8. kǎnfā(r) názor, mínění
 9. lèi měrová jednotka; druh
 10. qiǎngpo nutit (někoho); též ve význ. nutit (někoho činit něco)
 11. shā zabít (někoho)
 12. shénme yāng⁴ jaký
 13. wú yǐ lèi jù vrána k vráně sedá; doslova podle morfémů - jež nemusí být vždy hotovými slovy: /wú/ věc(i); /yǐ/ podle, v souhlase s; /lèi/ druh; /jù/ shromažďovat(se)
 14. yòng-gōng¹ v-n být pilný
 15. yùjian v-m setkat se s (někým)

N o v á s l o v a YD 169

1. dào příslovce: však, proti očekávání
2. dàren dospělý člověk
3. dàrenhuà řeč dospělých
4. hài škodit (někomu), též ve význ. způsobit smrt (někomu)
5. hèn nenávidět (někoho)
6. kēhē být vhodný k pití, pitný
7. kēhèn¹ být nenáviděníhodný, odporný
8. kěmǎi¹ být ke koupi, být vhodný ke koupi, stojí za to koupit
9. kěxiào¹ být směšný, být komický
10. shuāi svalit se, padnout; upustit a rozbit (něco); hodit, mrštit (něčím)
11. shuāi-jiāo¹ v-n zakopnout a upadnout, svalit se
12. xiǎoháiz dítě
13. xiǎoren, ničemá, ničemný člověk
14. xùn poučovat, dávat lekci (někomu)
15. zilaishuǐ(r) voda z vodovodu

N o v á s l o v a YD 170

1. dàodá²⁴ dorazit, přijet; též ve význ. dorazit, přijet (někam)
2. líng nula; v číselných výrazech se klade (tj. píše i v y s l o v u j e) na místě chybějícího řádu (chybějících řádů) desítkové soustavy
3. niǎo měrová jednotka: vteřina
4. qǐ chuāng¹ vstávat (dosl. zvedat se z postele)

§44,1 N o v á s l o v a YD 171

1. chǎo smažit (expl. na menším množství tuku; srov. /zhá/ smažit, expl. tak že smažená věc plave v tuku)
2. chōu vytahovat (něco)
3. chōubuchū shíjiān lai nemít čas, nemoci si udělat čas
4. guān mít starost, znepokojovat se
5. gūji odhadovat, hodnotit (něco); též: odhadovat, že
6. pào namáčet, spařovat (něco); též ve význ. setrvalovat, poválovat se, zůstávat bez hnutí
7. shèngdànshù vánoční stromek

§44,2-5 N o v á s l o v a YD 173

1. cǎizhào²⁴ v-m uhodnout
2. dǎiqu v-m vzít sebou
3. dūn dřepět, krčit se
4. fēngjīng³ krajina (expl. pohled na krajinu, scenérie)
5. gòu dostačovat; též jako příslovce: dost, dostatečně
6. hēihūhū¹ d je temno
7. liú huà(r)¹, liúxià huà(r) nechat vzkaz
8. liúxià zanechat, přenechat (něco)
9. nà, nà jiu, nàme, nàme jiu v čele věty; tak, tak tedy
10. Shānxī název čínské provincie: Šan-si
11. Shānxī název čínské provincie: Šan-si
12. shēng cí¹ nová slovíčka
13. suǒ you¹ d jako attr.: všichni
14. tiān dǐxia, tiānxià pod nebem, na světě
15. wènqǐ ptát se na, poptávat se po (někom)
16. wūyā havran
17. xǐ divadlo, divadelní představení
18. xǐpiào¹ lístek do divadla
19. xiū slovesný numerativ: noc
20. yǐ yàng(r) v přívlastku: nějaký
21. yǒu d shíhour, yǒu xiè shíhour, yǒu shíhour někdy

22. yōu yī diǎnr, yōu yī xiē (yōu diǎnr; yōu xiē) trochu, poněkud
23. zhèngcháng² být normální, být pravidelný
24. zōucù¹ v-m jít špatně, odchýlit se na špatnou cestu
- §44,5 Nová slova YD 174
- dǎjiā všichni
 - dǎjiāhuōr hovor. v témže význ. jako /dǎjiā/ všichni
 - guān starat se o (něco), dbát (něčeho)
 - jìhuà⁴ plán; též ve význ. plánovat (něco činit)
 - lìyì prospěch, užitek
 - nándào⁴ příslovce: cožpak, což je možné, že
 - rén ren ve funkci podmětu: všichni
 - wánchéng² v-m splnit, naplnit (plán, úkol, povinnost)
 - yú postpoziční element uvažující určení místa, času apod.
 - zàiyu záleží na (někom), závisí od (někoho); někdy též jednoslabičně /zài/ v tomto význ.
 - zìsì¹ být sobecký
- §45,2-5 Nová slova YD 175
- bāyue srpen (expl. osmý měsíc)
 - Bōlan² Polsko
 - Chǎlǐ biégōng Karlštejn (dosl. Karlův jiný (= rekreační) palác)
 - chū zhūjī radit, dávat radu (návrh)
 - dàmeimei nejstarší z mladších sester
 - Déguo² Německo
 - dú čist (hovor. = /kàn/); též ve význ. čist nahlas (hovor. = niǎn)
 - èrmeimei druhá nejstarší z mladších sester
 - èryue únor (expl. druhý měsíc)
 - huàidàn¹ zkažené vejce, záprtek; též ve význ. darebák, ničema
 - Huáshā Varšava
 - hédelái snášet se, vycházet po dobrém; /gēn...hédelái/ snášet se dobře s (někým)
 - hēi černý, též ve význ. tmavý
 - jiāhuo nástroj; též ve význ. člověk, chlap, chlapík (často o špatných lidech)
 - jiàotáng¹ kostel (křesťanský)
 - jìjiē² sezóna, období
 - jiūyue září
 - Lǎo Shè Lao-še (expl. čínský spisovatel)
 - liúxueshēng zahraniční student (/liú-xué/ v-n studovat vzahraničí)
 - liùyue červen (expl. šestý měsíc)
 - lǚyóu cestování, turistika
 - Míndé¹ NDR; srov. morfém /mín/ lid ve slově /mínzhuzhūyì/ demokracie a /dé/ ve slově /déguo²/ Německo; /dé/ je zkráceno z /dèyìzhì/ přívlastek: německý (srov. něm. "deutsch")
 - Nánsilāfū Jugoslavie (srov. morfém /nán/ jih, "jugo" a slovo /silāfū/ přívlastek: slovanský, Slovan)
 - pàor bublina
 - pàoyīng přeneseně: bublina, nereálná věc
 - qiān zobat (zrní, travu apod., o ptáčích)
 - qīyue červenec (expl. sedmý měsíc)
 - sānyue březen (expl. třetí měsíc)
 - shēng syrový; též ve význ. nový, neznámý (např. slovíčka)
 - shēng cí¹ nová slovíčka
 - shí'èryue prosinec (expl. dvanáctý měsíc)
 - shíyiyue listopad (expl. jedenáctý měsíc)
 - shíyue říjen (expl. desátý měsíc)
 - shūjià¹ letní prázdniny (srov. morfém: /shū/ horký, léto; /jià/ prázdniny, svátky v /xiū-jia/ v-n)
 - shuōchulai v-m pronést, vyslovit
 - Silāfūrén Slovan
 - sīyue duben (expl. čtvrtý měsíc)
 - sōu být zkažený, být zkysaný (o jídle); též přeneseně: ničemný, pitomý
 - Wángzǐ liègōng Konopiště (srov. morfém: /wáng/ král; /zǐ/ syn; liè/ lovit; /gōng/ palác)
 - wūyue květen (expl. pátý měsíc)
 - xiàng prepoziční sloveso; směrem k
 - xiàng...jiè... u (někoho) si půjčovat (něco)
 - xiǎoji(r)¹ kuře
 - xióngyǎli Maďarsko (srov. angl. Hungary)
 - yīyue leden (expl. první měsíc)
 - zhīchi podporovat (někoho v nějaké činnosti)
 - zhūyì nápad, rada (knižně se vyslovuje též /zhūyì/; rozlišuj od zhūyì¹ / doktrína, názor (ideologie); nejčastěji s bližším určením, např. /shèhuìzhūyì/ socialismus, /Mǎkésìzhūyì/ marxismus apod.)
 - zōngjiào¹ náboženství (srov. morfém /zōng/ předek, praotec)
 - zuōpīn³ dílo (literární)
- §45,6 Nová slova YD 176
- bǐjiào³ srovnávat (něco); jako příslovce: poměrně, celkem (knižně se vyslovuje /bǐjiào³/)
 - chuàn procházet (někudy, expl. z jednoho místa na druhé)

3. chūle kromě (následuje jmenný výraz)
4. dào lǐ princip, zásada; též ve význ. rozumnost, pravda
5. diǎn vybírat (něco)
6. dǐng stanovit (plán, termín apod.); též ve význ. objednat (noviny, zboží apod.)
7. dōngtiān-zima (expl. roční období)
8. duì...yóuhǎo být přátelský k, být laskavý k (někomu)
9. gōngbǎo hrad
10. hǎoren, dobrý člověk, dobrák
11. huàiren špatný člověk, ničema
12. jiàn spatřit (někoho); též: přijmout (hosta)
13. líbái'èr, xīngqī'èr úterý (expl. druhý - rozuměj: den - týdne; podobně i č. 14-18)
14. líbailiù, xīngqīliù sobota
15. líbaisān, xīngqīsān středa
16. líbaisì, xīngqīsì čtvrtek
17. líbái wǔ, xīngqī wǔ pátek
18. líbái yī, xīngqī yī pondělí
19. miàndàn knedlík
20. shuōchū kǒu_lai vyslovit nahlas, říci veřejně
21. tóngshì kolega, spolupracovník
22. túdǒu miàndàn bramborový knedlík
23. xiǎobudiǎnr malinké dítě, špunt
24. xiǎo_jiāhuo o dítěti: (malý) špunt
25. xīngqī yī - xīngqī liù viz č. 13-18
26. yóuhǎo být přátelský, laskavý
13. hébǐ⁴¹ tázací příslovce: nač...?, k čemu by bylo dobré...? (morfém /hé/ je zastaralé otázkové slovo: co, jaký; srov. též č. 14)
14. hékuàng v čele věty, zvolací slovo: natož (zpr. následuje jmenný výraz a větná částice /ne/)
15. hòuhuī¹ litovat
16. huángdì⁴¹, huángshang císař (/huángshang/ hovor. též ve význ.: nejvýše postavená osoba)
17. jìrán²⁴ v čele věty; když již, protože
18. kěpà¹ být hrozný, být strašný
19. lǎohu³⁴ tygr
20. lí prepoziční sloveso: od (expl. při určování vzdálenosti; srov. též /líkai/ v-m č. 22)
21. lián dokonce (viz §45,7 výklad)
22. líkai v-m vzdálit se (odněkud); opustit (někoho)
23. máobǐzì znaky psané štětcem
24. méi wènti být bez problému
25. nǎo hlučet, být hlučný; též ve význ. trpět nevolností (něčeho), mít obtíže s (nějakým tělesným orgánem)
26. nǎofān¹ poškorpit se, pohádat se; /gēn...nǎofān/ pohádat se s (někým)
27. pán talíř, podnos
28. qīn jako přívlastek: vlastní, jsoucí v těsném příbuzenském svazku; též ve význ. políbit
29. shǐjī⁴¹ století
30. suàn_le jako dovětek: a hotovo, a je to
31. Xiǎohūz (osobní jméno, dosl. Tygřík)
32. xiǎo_qlchē osobní automobil
33. Yílìshābái Eliška
34. zìrán²¹ příroda; též ve význ. být přirozený; též ve význ. přirozeně
- §45,7 N o v á s l o v a YD 177
1. Bǐ'èrsēn Plzeň
2. chà nedostávat se, chybět
3. chà_dianr³⁴ téměř; dosl. chybí (jen) trochu
4. chūmài prodávat, nabízet ke koupi (něco); též ve význ. zaprodat, zradit (někoho, něco)
5. dǎnz odvaha; nejčastěji jako člen zřetelově vymezovací; /dǎnz_dà/ být odvážný, /dǎnz_xiǎo/ být zbabělý
6. dǒng, dǒngde rozumět (něčemu), chápat (něco)
7. è být hladový
8. fāsheng⁴¹ přihodit se, stát se (něco)
9. gāngbǐzì znak psaný perem
10. gèng též ve význ.: tím spíše, o to více
11. gèr, gèz postava
12. gūwén stará čínština
- §46,2 (začátek) N o v á s l o v a YD 178
1. chūlai v-m zde ve význ. vzejít (expl. o zasetých semenech)
2. dàjiàotáng katedrála, chrám (expl. křesťanský)
3. Huángjīnjiē Zlatá ulička
4. huāzǐr květinová semena
5. Jiù_wánggōng starý královský palác
6. Wéitè Vít
7. zhēnhua⁴¹ pravda, pravdivá řeč
- 46,2 (dokončení) N o v á s l o v a YD 179
1. bànr měrové jméno nebo měrová jednotka: polovina

2. bufen část
3. chàbuduō přibližně, asi
4. cóng...dào... od...do
5. qí zhōng¹ mezi nimi (/qí/ je zastaralé zájmeno, /zhōng/ je zde ve funkci záložky)
6. yí bàn¹ (jedna) polovina
7. yíjǐ¹ jmenná spojka; a k tomu ještě

§ 46,3 Nová slova YD 180

1. bǎikē quǎnshū encyklopedický slovník (srov. morfém /kē/ věda např. i ve slově /kēxue²/ věda; /quǎn/ být úplný, být celý)
2. chá kontrolovat, dělat inspekci (něčeho); též ve význ. konzultovat, hledat v (odborné literatuře, ve slovníku)
3. chá cǐdiǎn hledat ve slovníku; /chá zǐdiǎn/ hledat ve (znakovém) slovníku
4. chēpiào¹ lístek, jízdenka
5. Chūnjié¹ Svátek jara (srov. morf. /jié/ svátek např. i ve slově /jiéri/ svátek)
6. dào, fāndào⁴ naopak, proti očekávání
7. gàn huór¹ dělat práci, pracovat
8. guò-yè¹ trávit noc v-n
9. jiéri¹ svátek
10. jīnr síla, energie, horlivost; též ve význ. chování, (vnější) výraz
11. kěn být ochoten (něco učinit)
12. kěndìng utvrzovat, potvrzovat (něco); též v přívlastku, zpr. s příponou /d/; určitý, pozitivní; jako příslovce: určitě, pozitivně (srov. též /kěn/ č.11)
13. méi jīnr¹ být bez síly, být vyčerpán
14. píngcháng¹ být obvyklý, být obyčejný; častěji jako příslovce: obvykle, zpravidla
15. quǎn být úplný; též v přívlastku; celý, plný; jako příslovce: úplně, zcela
16. rìz den, datum; dny, doba; též ve význ.: dny, život
17. shēng(r) slovesný numerativ; zvuk, slovo
18. shuǐshou³ námorník
19. tiáojiàn podmínka; též ve význ. podmínky, situace
20. wǎihuì shāngdiàn obchod s prodejem za cizí valuty
21. yá zub

22. yǎn slovesný numerativ; pohled (srov. morfém /yǎn/ oko např. i ve slovech /yǎnjīng/ oko, /yǎnjīng(r)/ brýle)
23. yǎnjīng oko
24. yá téng mít bolesti zubů
25. zhōumò víkend

§ 46,3a Nová slova YD 181

1. bàogào⁴ oznamovat, podávat zprávu; též: oznamovat (někomu něco); též jako podst. jméno: zpráva, reportáž
2. chángjiǔ³ dlouho, dlouhodobě
3. chū-xí¹ v-n dostavit se na schůzi, dostavit se na jednání
4. pèifu obdivovat (někoho)
5. shíxí¹ konat praxi, být na praxi
6. tí držet (něco, expl. v ruce, paže spuštěné); zvednout, zvýšit (něco); posunout vpřed (něco, expl. časové)
7. tuī ustupovat
8. tuī-xí¹ v-n odejít ze schůze (ze shromáždění apod.); srov. /chū-xí/ v-n č.3 a dále morfém /xí/ rohož ještě i např. ve slovech /xíz/ rohož, /xíwei¹/ křeslo, místo (expl. delegáta na schůzi, konferenci apod.)
9. zhù-yuàn¹ v-n být hospitalizován v nemocnici, ležet v nemocnici

§ 46,3b Nová slova YD 182

1. bù shūfu necítit se dobře, (expl. zdravotně), cítit bolest, mít potíže
2. gōngyòng v přívlastku: veřejný, pro veřejné použití; srov. morfém /gōng/ veřejný např. i ve slovech /gōngyuán(r)/ park, /gōngjīn/ kilogram, /gōnggōng/ veřejný a společný
3. jiǎngjīn¹ premie, peněžní odměna
4. lái diǎnhuà zavolat telefonem (expl. mluvícímu nebo tam, kde se mluvící nachází), v témže význ. jako /dǎ diǎnhuà lái/
5. lí-hūn¹ v-n rozvést se, rozvézt manželství
6. qíngkuàng⁴ situace, poměry; /zài zhè zhōng qíngkuàng xià/ za těchto okolností, v této situaci
7. tóu hodit, vrhnout (něco)
8. tóu-piào¹ v-n hlasovat; /tóu...d piào/ hlasovat pro (někoho)
9. zhēnzhèng⁴ v přívlastku (zpr. s příponou /d/); pravý, skutečný; jako příslovce: opravdu, skutečně

§46,3c Nová slova YD 183

1. duì.... xìnren důvěřovat (někomu)
2. fā suān¹, sōu být zkysaný, zkažený
3. hǎi-xiū¹ v-n, hovor. též /hǎi-sào/
v-n stydět se
4. hǎoxiāng¹ zdá se, že
5. huàichu nevýhoda, škodlivost
6. suān být kyselý k (někomu)
7. tóngqīng² mít soucit s, mít sympatie
8. xìnren, důvěřovat (někomu); důvěra

§47 Nová slova YD 184

1. aiyā (citoslovce, vyjadřuje překvapení, úlek)
2. bú tāi zhīdao nevědět určitě (dosl. ne příliš vědět)
3. chībude nedá se jíst, není jedlý
4. chīde dá se jíst, je jedlý
5. dǎbude není možno (není dovoleno) trestat (expl. tělesně)
6. dǎde je možno (je dovoleno) trestat (expl. tělesně)
7. dǎ guānsi soudit se; /gēn...dǎ guānsi/ soudit se s (někým)
8. gāi zasluhovat být postižen (nějakou činností)
9. gān játra
10. gānzāng⁴ odborný termín; játra
11. guō rìz trávit (své) dny, trávit život, žít
12. guānsi hovor.; soudní proces (srov. č.7)
13. hēbude nedá se pít, není pitný
14. hēde dá se pít, je pitný
15. huā d peníze na útratu, kapesné
16. húlu(r) tykev (expl. nejedlé druhy)
17. jiē rozvázat, uvolnit (uzel, šat apod.)
18. jie atonická částice, připojuje se k záporkám za účelem vyjádření expresivity (záporky s touto částicí mohou samostatně tvořit větu, srov. např. /bié jie/ nedělej to!)
19. jié-kě¹ v-n uhasit žízeň
20. jīng studna
21. kě být žíznivý, mít žízeň
22. lǎoz hovor.: táta, tatík; srov. a rozlišuj: /lǎo zǐ/ Lao-c' (expl. starý čínský filozof)
23. lù cesta; též: cesta, způsob (expl. jak něco zařídit, vykonat)
24. shēng zpr. v přívlastku: syrový; někdy též jako příslovce: za syrova
25. shēng chī jíst za syrova

26. shǐ používat (něco); též ve význ. způsobit, aby (někdo konal nějakou činnost)
27. shǐ d yòng d všechno potřebné, nutné vybavení
28. shǐyong, používat (něco); ve spojení /shǐ d yòng d / viz č. 27
29. shǒu chí jíst v uvařeném stavu
30. wèile prepoz. sloveso (opatřené příponou /le/); kvůli, pro
31. xiǎo liǎng kōur mladí manželé
32. yādàn kachní vejce (srov. morfém /dàn/ vejce např. i ve slovech /jīdān/ vejce, expl. slepičí; /huàidān/ zkažené vejce, též: ničema)
33. yào-míng¹ v-n být strašný (expl. být ve velkém stupni, např. o různých vlastnostech; též: být nejvyšší nemilý, otravný); též ve význ. zbavit života (expl. pův. význam)
34. zhǐ yào stačí když, pokud (dosl. jen je třeba)
35. zǒubude nebyť schůdný, nebyť uskutečnitelný
36. zǒude být schůdný, být uskutečnitelný

Nová slova YD 185

1. gēi...kàn... (někomu) ukázat (něco)
2. rēnbude neznat (někoho); též: nemoci poznat (někoho)
3. rēnde, rēnshi znát (někoho)

§48,2 Nová slova YD 186

1. chuǎn prudce dýchat, nemoci popadnout dechu
2. duōsuo chvět se, třást se
3. gēnzh jako příslovce: spolu, také spolu

§48,3 Nová slova YD 187

1. fēikuài¹ být rychlý jako vítr, být rychlý jako blesk
2. gān být suchý
3. nài vydržet, být odolný proti opotřebování (nějakou činností)
4. nàixīn¹ být trpělivý (srov. /nài/ č.3)
5. sūnnū(r) vnučka (expl. dcera syna)
6. xīn srdce; též: mysl, city
7. yì qián bù zhǐ být bezcenný, nestát ani za vindru, být samý nesmysl
8. zhǐ stát, mít hodnotu (peněz, peněžních jednotek)
9. zuǐ ústa

YD 188

- §48,3 pozn. II N o v á s l o v a
1. bú gòu yòng nedostačovat, nedostávat se (dosl. nestačit k používání)
 2. bù zú¹ být nedostatkový (srov. morfém /zú/ dostačovat např. i ve slově č. 20)
 3. chēng wázhì (něco; expl. na váhách)
 4. chēng wáhy
 5. dào z rýže (expl. plodina na poli)
 6. fàn rýže (expl. uvařená, jako příloha k pokrmům); též ve význ.: jídlo
 7. gòu též ve význ.: být dostačující k (nějaké činnosti)
 8. hǎoshòu¹ být dobře snesitelný, být příjemný (srov. č. 14)
 9. jǐnzhāng¹ být napjatý, být znepokojený; též ve význ.: nedostávat se, být úzkopřilový
 10. kòudai pytel; /kòudai(r)/ sáček, pytlík; kapsa
 11. mǎn být plný; ve spojení se zápornkou: /bù mǎn/ též ve význ. být nespokojen
 12. mǐ, dǎmí rýže (expl. v zrní; /dǎmí/ srov. s č. 16)
 13. shìchāng trh, tržiště; srov. morfém /shì/ trh např. i ve slově /shàngshì/ být na trhu (expl. o zboží), též ve význ.: jít na trh
 14. shòu přijmout (něco); též: utrpět (něco)
 15. wèi žaludek
 16. xiǎomǐ jáhly
 17. yuèchū¹ začátek měsíce, začátkem měsíce
 18. yuèdì¹ konec měsíce, koncem měsíce
 19. zhuāng nakládat, plnit (něco); nakládat, plnit (něčím, expl. nějaký obsah)
 20. zúgòu¹ postačovat k (provádění nějaké činnosti), též v přívlastku; dostačující, v dostatečném množství

§48,4 N o v á s l o v a YD 189

1. bīng led
2. guānzhong⁴ diváci, divák (srov. morfémy /guān/ dívat se, pozorovat; /zhong/ množství, masa, též např. i ve slově č. 13)
3. jiāzhì v přívlastku: doma zhotovený, domácí; srov. morfém /zhì/ zhotovovat např. i ve slově /zhìzào⁴/ vyrábět (něco)

4. jīngfèi výdaje, vydávané (finanční) prostředky; srov. /fèi/ utráčet, vydávat (něco)
5. jīntian dnes (hovor. též: /jīnr/, /jīnrge/)
6. kēlián¹ být politováníhodný, být ubohý
7. línz les, háj
8. móu houba; též: nedat pokoj; též:
9. Mòlawéiyà Morava
10. nòngdao v-m dosáhnout (něčeho), zaopatřit si (něco)
11. sēnlín les (expl. hluboký); srov. morfém /lín/ les i ve slovech č. 7, 12
12. shùlín¹ les
13. tīngzhong⁴ posluchači, posluchač
14. wénhuá⁴ kultura
15. xiǎocháng¹ klobása, uzenka
16. xiǎozhūr¹ sele, prasátko
17. zāng být špinavý
18. zhìzào⁴ vyrábět (něco)
19. zhū prase

§49,2 N o v á s l o v a YD 190

1. biān plést, splétat (košík, vlasy atd.); též: skládat, psát (učebnici, divad. hru atd.)
2. bù guān též ve význ.: nezáleží na tom, zda; nedbat, zda
3. cáiliao(r) materiál (expl. stavební, ale též studijní, shromážděná data apod.); srov. morfémy /cái/ materiál a /liào/ materiál, látka
4. guāng hladký, lesklý; též jako modifikátor; označuje provedení činnosti až do vyčerpání
5. hǎo bu hao dovětek: naznačuje dotaz, žádost apod., dosl.: bude to (tak) dobré?
6. hēguāng¹ v-m vypít tak, že nic nezůstane
7. jí měrová jednotka: svazek, část
8. jiàokèshū učebnice; srov. morfém /jiào/ vyučovat např. i ve slovech /jiàoshòu/ profesor, /jiàoshì/ učebna; jednoslab. /jiao/ jako sloveso: vyučovat (někoho něčemu) se však vyslovuje v l. tonu /jiào/!
9. jièzǒu¹ v-m půjčit si (a odnést)
10. jìzǒu¹ v-m odeslat (dopis, balík atd., expl. poštou)
11. kāizǒu¹ v-m odjet (expl. motorovým vozidlem, jako řidič)
12. lǎoshu (hovor. :hào) myš
13. māo kočka
14. zhuā uchopit, chytit (něco); též ve význ. lapit, chytit (zloděje, uprchlíka apod.)
- 10a. kāi xiǎochāir d zběh

15. zhuāzhu⁴¹ v-m chytit

§49,3-5 N o v á s l o v a YD 191

1. bōlibēi (skleněná) sklenice
 2. chū-chāi¹ v-n odebrat se na služební cestu
 3. diào chytat na udici (ryby)
 4. guǐ duch; čert
 5. huán vrátit (někomu něco)
 6. jiāngtái¹ pódium, řečníště
 7. jiànli⁴¹ zřídít, založit (něco)
 8. jiànshè budovat (něco)
 9. jiànyì⁴¹ navrhovat aby, doporučit aby; též: návrh, doporučení; srov. morfém /jiàn/ budovat např. 1 ve slovech č.7,8
 10. jièchuqu v-m půjčit, rozpůjčovat
 11. jiē-mènr¹ v-n krátit si dlouhou chvíli
 12. kāihuiqu jet a vrátit se zpět (expl. motorovým vozidlem)
 13. méi-shìr¹ nemít nic na práci, nudit se
 14. liàng sušit (něco, expl. na vzduchu, na slunci)
 15. lǐyú kapr
 16. rénmin²¹ lid; srov. morfém /mín/ lid např. 1 ve slovech /mínzú⁴¹ národ, /mínzhuzhǔyì/ lidovláda (= demokracie)
 17. Rénmin_rìbào Lidový deník (expl. oficiální deník ČLR)
 18. rìbào deník
 19. shāo předávat, brát s sebou a předávat
 20. shāoqu v-m předat, vzít s sebou a předat
 21. shǐ být mokrý
 22. tái numerativ pro stroje, divad. hry apod., tj. objemnější předměty na podstavci nebo jevy, jež se odehrávají na pódiu; srov. morfém /tái/ podstavec, pódium např. ve slovech /lätái/ svícen; /jiāngtái/ pódium, řečníště, /wütái/ jeviště
 23. táo měrová jednotka; soubor, sada
 24. tíchu v-m, tíchulai v-m vznést, podat (návrh, připomínku)
 25. zhāi trhat (bavlnu, květy), česat (ovoce)
 26. zū, zūxia v-m najmout (předměty, věci); /zū/ ve spojení s postpoz. slovesem /gei/: /zū gei.../ pronajmout (někomu)
 27. xiāng numer. (položka, bod)
- §50 N o v á s l o v a YD 192
1. bái kāishuǐ čistá převařená voda (dosl. "bílá", tj. bez jakéhokoliv ochucení nebo úpravy)

2. bùzhāng¹ ministr (srov. morfémy /bù/ ministerstvo a /zhāng/ přednosta, ředitel)
3. chíchulai v-m poznat, zjistit (expl. chuťovým orgánem při jídle či ochutnávání)
4. dāduan⁴¹ v-m zlomit; též: přerušit (řeč, vyprávění)
5. dàishànglai v-m zde: vzít s sebou, přivést s sebou (někoho, expl. nahoru)
6. diàoचा²¹ zkoumat, vyšetřovat
7. dòu být strmý
8. fāngz s měrovou jednotkou /tào/: byt (expl. s příslušenstvím)
9. fēnlie rozlomit, rozštěpit (něco); rozlomit se, rozštěpit se; též podst. jmeno: dělení, štěpení
10. gǎoxiaqu v-m dělat dál (něco), dál se zabývat (něčím)
11. hǎn rvát, hulákat
12. hūr pecka, ohryzek
13. hùshì sestra (expl. zdravotní); srov. morfém /shì/ 1 v jiných názvech intelektuálních povolání, např. /jiàoshi/ kněz, misionář; /yuànshì⁴¹ akademik
14. jiàoqilai v-m začít křičet
15. juéchulai v-m vycítit, rozpoznat
16. kāishuǐ vrící voda; častěji: převařená voda; srov. sloveso /kǎi/ též ve význ. vřít (o vodě, tekutině)
17. kànchulai v-m poznat (expl. pohledem)
18. kōng být prázdný
19. kōu vyrýpnout, vydloubnout
20. lǎn být líný
21. lǎn_dōngxì lenoch (dosl. líná věc)
22. lǎoren starý člověk; též: rodič (expl. věkem pokročilý), prarodič
23. látái¹ svícen, podstavec pro svíci; srov. /là/ vosk, /làzhu⁴¹ svíce a morfém /tái/ podstavec
24. liángkuai být příjemně chladivý
25. máoyì svetr
26. nánfangren jižan, člověk z jihu
27. niánqīng¹ být mladý
28. piàn(r) měrová jednotka pro plochy a ploché předměty; plátek, tableta atd.
29. suàn česnek
30. tái zvednout (ruku, stůl atd.)
31. táishangqu v-m vyzdvihnout; též přeneseně: protekčí dopomoci k nějakému postavení
32. tiàoqilai v-m vyskočit
33. tīngchulai v-m rozeznat sluchem
34. wàngle zapomenout; též: zapomenout (něco činit)

35. wénchulai ucítit, čichem zjistit v-m
36. wūtai¹ jeviště, scéna
37. xiàshuǐ¹ sestoupit do vody; též: být spuštěn na vodu (expl. o lodích); též: zabřednout do nepravosti
38. xìnfēng(r) obálka (expl. na dopis)
39. xīnzhǐ dopisní papír
40. yóu plavat
41. yóu wèir¹ mít pach, vydávat pach; též: páchnout (expl. nepříjemně); též ve význ. být chutný (expl. o jídle), být zajímavý, mít zajímavý kolorit
42. yóuyǒng¹ plavat (též o sport. plavání); srov. i jednoslab./yóu/ plavat
43. zhè-yang-xiaqu pokračovat tak dál

§51 Nová slova YD 193

1. bāo balit, zabalit; též měrová jednotka; balík, ranec, žok
2. bào být divoký, být prudký
3. bàojūn tyran, despota (srov. č.2)
4. bāor ranec, balík, balíček
5. diànlú elektrický vaříč
6. huàn vyměnit (něco)
7. jiāo-xué¹ v-n vyučovat; vyučování výchova
8. ná...dàng...(někoho) považovat za (někoho)
9. ná...huàn...(něco) vyměnit za (něco)
10. ài nā rén dōngxi (= biéren d dōngxi) brát cizí věci, krást
11. shǒu bù gǎnjīng krást (dosl. ruce nejsou čisté); též: být schopen každé špatnosti
12. tiān, tiānshang v-m přidat navíc (něco); získat navíc, dostat navíc (něco)
14. yá gāo zubní pasta; srov. morfém /gāo/ mast, pasta např. i ve slovech /yóugāo/ mastný krém, /xuèhuāgāo/ pleťový krém
13. wǔxiāngròu maso "pěti vůní"

§52,1 Nová slova YD 194

1. chār, cház střepy, rozbité drobné kousky; srov. dialektické/cháshǒu/ říznout se do ruky (expl. rozbitým sklem, porcelánem atd.)
2. dāsùl v-m rozbít, rozbít se
3. dīshang na zemi, na podlaze
4. mīshu¹ tajemník, sekretář

§52,2 Nová slova YD 195

1. ái utrpět (něco); pomocné slovo

bezprostředně před přísudkovým slovesem jako signál "trpného rodu" slovesa; prepoz. sloveso uvádějící činitele děje

2. bèi pomocné slovo bezprostředně před přísudkovým slovesem jako signál "trpného rodu" slovesa (činitel děje není uveden)
3. dài nasadit si (čepici, brýle, rukavice apod.)
4. gēi tōu d chàbuduō¹ le bylo téměř vše ukradeno, že téměř nic nezbylo
5. jí tisknout, mačkat (se)
6. jiào, ràng prepoz. slovesa, uvádějící činitele děje
7. kēi hovor.: zkritizovat (někoho), vyhubovat (někomu)
8. lāguoqu v-m přetáhnout
9. liú-shén¹ v-n dávat pozor (expl. v nebezpečné situaci); též: dát pozor, aby ne...
10. mào z klobouk, čepice (expl. pokrývky hlavy)
11. qí jet na (koni, motorce atd. expl. obkročmo)
12. wèiz místo, sedadlo; též: místo, postavení, funkce
13. xiǎohuǒz hovor.: mladík, mládenec, chlapík
14. yánjiuyuán výzkumný (vědecký) pracovník
15. zhàn obsadit, zabrat
16. zuòr, zuòwèi místo, sedadlo

§52,3 Nová slova YD 196

1. nǐ shuō shì bu shì tázací dovětek; nu řekni, není to tak?; že ano?!
2. ruǎn být měkký
3. ruǎnrúo slabý, chabý (expl. tělesně i přeneseně; o povaze); srov. č.2,4
4. ruò být slabý

§52,4 Nová slova YD 197

1. jiālì rén domácí lidé
2. zhùzhái¹ byt, obydlí

YD 198

- §52,4 pozn. Nová slova
1. dītān koberec (srov. též/tānz/ pokrývka)
 2. sùliào¹ umělá hmota [jednotka]
 3. wǎ taška (střešní); watt (fyzikální)
 4. yángmáo¹ (ověčí) vlna
 5. zhēn jehla
 6. zhēnjiū akupunktura (a moxibusce)
 7. zhuān, zhuānmen² speciální
 8. zhuānjiā¹ specialista, odborník

§53,2 Nová slova YD 199

1. chubǎn¹ vyjít (tiskem); srov. též

- /bānbēn³/ vydání (kniha)
2. gāng yī. sotvaže
 3. liàng být světlý, svítat
 4. rú být jako (expl. jen v někt. spoj.)
 5. rú cǐ je tomu tak, je tomu právě takto (/cǐ/ je zastar. zájmeno)
 6. tiān liàng¹ svítat
 7. xiǎng znít, zvučet
 8. xiǎoxī¹ Siao-si (expl. dětské jméno)
- § 53,3 Nová slova YD 200
1. bù dé bù nezbyvá než, být nucen (činit něco); dosl. asi; nedosáhnout (expl. možnosti) ne (činit něco)
 2. bú jiàn guāncǎi bú luò lèi dát se přesvědčit, až už je pozdě bycha honit
 3. děng čekat, čekat na (někoho); v čele věty; až, teprve až
 4. diào lèi¹ ronit slzy, plakat
 5. fā gōngzī vydávat mzdu, je výplata
 6. fāngzū činže, nájemné za byt
 7. fù platit (peněžní obnos)
 8. guāncǎi rakev
 9. kěqǐ¹ být k zlosti
 10. lèi, yǎnlèi¹ slza
 11. luò padat, klesat
 12. luò lèi¹ ronit slzy, plakat
 13. xià mìnglìng vydávat rozkaz
- § 53,4 Nová slova YD 201
1. bàn shǒuxu vyřizovat formality
 2. chū guó¹ vycestovat ze země, za hranice
 3. dào qiàn¹ v-n omluvit se, přiznat svou chybu (srov. /dào/ zastar.: mluvit)
 4. gēi... dào qiàn omluvit se (někomu)
 5. gèng béng... tím spíše nelze (činit něco)
 6. gēn... rāng rāng řvát na (někoho)
 7. gōngkē⁴ úkoly (školní)
 8. liù procházet se, jít na procházku
 9. lù róng¹ mladé paroží (srov. /lù/ parohatá zvěř)
 10. rāng křičet, řvát, dělat melu (při zdvojení se vyslovuje v 1. tónu: /rāng rāng/)
 11. rāng rāng viz č. 10
 12. rénshēn⁴ kořen ženšen, všeho
 13. shēnróngjiǔ alkoholický nápoj s přísadou ženšenu a mladého paroží (obojí jsou léčivý v tradiční čínské medicíně); srov. č. 9, 12
 14. shǒuxu formality
 15. xiǎolóu(r)¹ domek, vila
 16. yǐ qián¹ dříve; jako záložka: před (expl. časově); též na konci vět časových: dříve než
 17. yíng tao¹ třešně
 18. zhēn shí(d) zvolání; to je věc, podívej se na to! (dosl. opravdu je!)
 19. zhōng(r) měr. jedn.: stopka, konflikt
- § 53,5 Nová slova YD 202
1. dēngmén¹ dostavit se, navštívit (srov. slova /mén/ dveře, /dēng/ vystoupit na)
 2. dī být nízký
 3. jiàndào v-m spatřit (expl. příležitostně, náhodou)
 4. jiézou rytmus
 5. jǐn v nejvyšší míře, jak jen možno
 6. jǐnliàng, jǐnliàng d v nejvyšší míře; jak jen možno (též jǐnliàng)
 7. mō dotýkat se, hmatat
 8. shēng měrové jméno: tón (expl. slabičná charakteristika v tónovém jazyku)
 9. tāo vytáhnout, vylovit, vyhloubit (něco); též; ukrást (něco, expl. o kapesních zlodějích)
 10. tì... wèn... hǎo od (někoho) pozdravovat (někoho)
- YD 203
- § 53,5 pokr. Nová slova
1. ān zhuāng instalovat (něco)
 2. biānhuà⁴ změna
 3. bièniú obtížný, protivný; též; nepřirozený, ne zcela hladký (expl. o řeči)
 4. dǎng (politická) strana; často ve význ.: (komunistická) strana
 5. diào přeložit, přemístit (kádry, pracovníky)
 6. gǎi změnit, opravit (něco)
 7. gǎibian změnit (něco); změnit se (srov. též č. 2, 6)
 8. jiè yān¹ abstenovat od kouření, přestat kouřit (/jiè/ zabraňovat)
 9. jiè yān¹ v-n je stanné právo, je zákaz vycházení (srov. morfém /yán/ přísný např. i ve slově /yángē/ být přísný, /jiè/ v /jiè yān/)
 10. jǐn bu⁴ jít vpřed, vyvíjet se (expl. progresivně)
 11. kāi xué¹ v-n začíná vyučování, začíná škola
 12. qíngkuāng⁴ situace, poměry
 13. yí lǚ⁴ stejně, jednotně; též: všeobecně, bez výjimky (srov. morfém /lǚ/ zákon, pravidlo např. i ve slově /lǚshì/ právník)
 14. zhōng nehovor. záložka; uprostřed, mezi (srov. morfém /zhōng/ střed, střední, viz též č. 15, 16)
 15. zhōng xué střední škola
 16. zhōng yāng¹ v přívlastku: ustřední;

těž ve význ. ústřední výbor
(zkráceno z /zhōngyāng wēiyuanhuì/
ústřední výbor)

17. zìcōng spojka: od té doby, co

10. shèhuì¹⁾ společnost
11. shèhuìzhūyì socialismus
12. zhuāng nakládat (něco), plnit
(něčím); též ve význ. předstírat
(být nějakým, že činí něco apod.)

Nová slova YD 204

1. bǎnz prkno, deska
2. chīshang v-m dostat k jídlu, je k dostání k jídlu
3. dǎ_là' nanést vosk
4. dǎng chránit se proti (dešti, větru, chladu); též: překážet na (cestě), být v (cestě)
5. dǎng_dào' být v cestě, překážet
6. diǎn zapálit, rozžehnout (oheň, svíci apod.)
7. diǎndēng elektrická lampa; elektrické světlo
8. dībǎn' podlaha (srov. /bǎnz/ deska)
9. fàngkai v-m pustit na svobodu (někoho), uvolnit sevření (někoho)
10. hēshang v-m dostat k pití, je k dostání k pití
11. jīndiàn' zlatnický obchod (srov. morfém /diàn/ obchod např. i ve slovech /shūdiàn/ knihkupectví, /shāngdiàn/ obchod)
12. là vosk
13. làzhu²⁾ svíce
14. méi_xiāngdào jeden by nepomyslel, těžko uvěřit
15. nàkai v-m odnést, odstranit (expl. a tak uvolnit prostor)
16. qiào páčit (něco)
17. qíkai v-m hovor.: ustoupit, udělat místo
18. sōnghuādàn vejce „sung-chua-tan“
19. wénz komár
20. xiāngdao³⁾ v-m pomyslet na (něco)
21. yàobu., bùrán', yàoburán' spojka: jinak, v opačném případě

§ 54,2 Nová slova YD 207

1. chéng_wènti být problematický
2. chí_dào' dorazit pozdě, dostavit se pozdě
3. chí_jiǎn zde: dostat kouli (tj. známku "nedostatečně")
4. fàn_xiǎoxinyǎnr viz č.13
5. hédìanzhàn jaderná elektrárna (srov. morfém /hé/ jádro např. ve slově /yuánzhē/ atomové jádro; /diǎnzhàn/ je zde zkráceno z /fādìanzhàn/ elektrárna)
6. hétào ořech
7. jiànzhū budovat (něco); stavba, budova
8. jiǎru²⁾ jestliže
9. rèdiǎnzhàn tepelná elektrárna (srov. slovo /rè/ být horký a dále č.5), též /huǒlì fādìanzhàn/
10. rúguo jestliže, kdyby
11. shénme_d na konci výřtu: atd., apod. (často bez tónu: shénme_d)
12. shuōmíng²⁾ vysvětlit, objasnit (něco); (to) ukazuje, že; (to) dokazuje, že
13. xiǎoxinyǎnr být malicherný, banální
14. xìng rén(r)' mandle; jádro pecky meruňky (srov. /xìngz/, /xìngr/ meruňka, tj. plod meruňky)
15. yàoshi jestliže, kdyby
16. yòng-gōng' v-n být pilný
17. yóu uran

§ 54,3 Nová slova YD 208

1. bái před slovesem: nadarmo; zadarmo (psáno stejným znakem jako /bái/ bílý)
2. bànbuchéng pot. forma: nebyť schopen udělat, zařídit (něco)
3. jiǎdī(r)' finanční situace rodiny (srov. /dīr/ dno)
4. jiǎdīr_hòu finanční situace rodiny je příznivá, solidní (srov. /hòu/ být tlustý, silný)
5. méng_zai_gūli o ničem nevědět, nebyť informován o ničem (dosl. být přikrytý v bubnu: /méng/ přikryt, zakryt; /gū/ buben)
6. nǎzòu' odnést (něco); též: odebrat (něco)
7. suàn zde před přísudkem: bylo by to; jakoby

Nová slova YD 205

1. cháng ochutnat
2. dǎting- informovat se o (něčem)
3. xián být slaný

§ 54,1 Nová slova YD 206

1. bīkai v-m vyhybat se (něčemu), vystříhat se (něčeho)
2. bù_dōng zhuāng_dōng předstírat, že rozumí, ačkoliv nerozumí
3. dǎngyuan²⁾ straník (podle kontextu často též: komunista)
4. duǒ vyhybat se (něčemu), zpr. ve spojení: duǒzh, duǒkai
5. gōngchāndǎng komunistická strana
6. gōngchāndǎngyuán straník
7. jīngjì hospodářství, ekonomika
8. kǎikai v-m, dǎkai v-m zde ve význ.: rozžehnout (elektr. světlo)
9. máodun rozpor (pův. dosl. kopí-štíť)

8. tàng slovesný num. pro slovesa pohybu
9. xià-tái' v-n odejít ze scény; též: odevzdat funkci, podat demisi
10. xìngkuì' štěstí (může stát i před podmětem; srov. /xìngfú/, být šťastný, dát v zástavu, zástava)
11. yājīn' záloha (srov. morfém /yā/ štěstí)
12. yàobùshì kidyby ne, jestliže ne
13. zhēteng pohazovat (něčím); házet sebou; též ve význ.: ruinovat (něco), mrhat (něčím)
14. zhētengguāng v-m úplně zničit, promrhat
- §55,1-3 Nová slova YD 209
1. chūshēn' původ (sociální)
 2. gōngren jiēji chūshēn dělnický původ
 3. jiāo'ao, být pyšný, hrdý
 4. jiēji, třída (sociální)
 - 4a. jiécéng vrstva
 5. kǎoshì zkouška, zkoušet (někoho)
 6. liú-jí' v-n, hovor.: dùn-bān' v-n propadnout, opakovat třídu
 7. māhu být nedbalý, lajdácký; nebyť pečlivý
 8. qúnzhòng masy (srov. též např. /qún/ měrová jedn.: stádo, hejno)
 9. rēnyuán' vztah k lidem, popularita
 10. shàng dàxué jít studovat na vysokou školu, studovat na vysoké škole
 11. yīnwēi protože
 12. zhèngcè politika, politické úsilí
 13. zuǒpài levá frakce; levičák (srov. morfém /pài/ frakce např. i ve slově /dǎngpài/ frakce politické strany)
- §56 Nová slova
1. liǎng yàng být nestejný, být rozdílný
- §56,1 Nová slova YD 210
1. cōngmíng být chytrý, inteligentní
 2. gēn prepoz. sloveso; s, spolu s; též i v jiných význ.: jako, od aj.
 3. guòqu' minulost, v minulosti
 4. lèguān být optimistický, radostný
 5. lōu shromažďovat, shrabovat (něco)
 6. lōu qián' ždímat peníze, shrabovat peníze (někdy též jednoslab. /lōu/ v daném význ.)
 7. piàoz bankovka, papírové peníze
 8. suǐ-biàn' v-n být podle libosti; též: chovat se nenuceně
 9. téng bolet; též ve význ. mít něžně rád (někoho)
10. téng'ài mít něžně rád (někoho)
11. xiàng prepoz. sloveso; podobně jako, jako (srov. slov. /xiàng/ podobně)
12. yí yàng', yí yàng' stejně, [bat se
- §56,2 Nová slova YD 211
1. bēi nést (něco; expl. na zádech)
 2. běnzhi' podstata, charakter
 3. chén být těžký
 4. zhòngliang váha, hmotnost
- §56,3 Nová slova YD 212
1. bù huāng bù máng jednat rozvážně a neukvapovat se
 2. huāng být zmatený, panikařit
 3. máli být obratný, být šikovný
 4. měng být prudký, divoký
 5. nǎr d huà! ale kdepak!
 6. shāngliang radit se
- §56,4 Nová slova YD 213
1. cì být podřadný
 2. dǎirpàochá sáčekový čaj
 3. fā-cái' v-n zbohatnout (expl. o soukromníkovi)
 4. fēngjian' zpr. v přívlastku; feudální (srov. morfém /fēng/ pečeť, ustanovovat lénem; srov. též /fēng/ numer. pro dopisy)
 5. gānzào' být suchý, vyprahlý
 6. gēn hovor.: kořen, zázemí, jádro
 7. gē v někt. spoj.: bratři
 - 7a. hǎomài' snadno se prodává
 8. huāchá jasmínový čaj
 9. jiě hovor., v někt. spoj.: sestry, srov.: /jiě liǎ' obě sestry
 10. pài měr. jedn.: frakce, skupina
 11. qīhòu podnebí, klima
 12. qínkuai být pilný a svědomitý
 13. shēngguān(r)' postoupit v kariéře
 14. shēngguān(r) fā-cái, wèile shēngguān(r) fā-cái bažit po moci a bohatství
 15. shuāngshēng' zpr. v přívlastku; dvojčata; srov. též /shuāngbāotāi/ dvojčata
 16. xiōngdì bratři; xiōngdì liǎ' oba bratři; srov. též /xiōngdì/ (druhá slabika atónická) mladší bratr
 17. zhēnzhēng' zpr. v přívlastku; opravdový, skutečný
- §56,5 Nová slova YD 214
1. hǎoxiāng', hǎoxiāng shì jakoby
 2. juē vystrčit, v někt. spojení: /juē zuǐ/ špulit rty, vystrčit rty

3. ménbàr' klika (dveří); srov./bàr/ rukojeť, stopka (expl. plodu nebo květu)
4. ...shí d jakoby
5. xiàng, xiàng shi jakoby

YD 215

§ 56,5 pozn. N o v á s l o v a

1. biàn-tiān' v-n nastává změna počasí (expl. zpr. k horšímu, tj. slunečno přechází v zamračeno, déšť apod.); též ve význ. probíhá politický převrat
2. gǎnkuai' rychle, ihned
3. jǐngchá' policie, policista
4. mǎn jiē dōu shi... na ulici je plno..., ulice je plna...
5. sān deǎn'ník (též:/yúsǎn/); slunečník (též:/yángsǎn/)
6. xiānbīng vojenská policie; voj. policista

§ 56,6 N o v á s l o v a YD 216

1. diǎnxīn cukroví (pečené), lehký zákusek
2. tóng yàng(r) d stejný
3. tūdi, tūdi yéye bůh půdy, (/tūdi nǎinai/ manželka boha půdy); rozlišuj;/tūdi'/ (obě slabiky tónické); země, půda
4. tuō'ér suǒ mateřská školka; srov. sloveso /tuō/ svěřit (někomu něco), morfém /ér/ dítě a morfém /-suǒ/ v názvech ústavů a institucí

YD 217

§ 56,6 pozn. I N o v á s l o v a

1. ǎi být malý, být nevysokého vzrůstu
2. bǎbīng rukojeť; /ràng...zhuāzhu bǎbīng/ poskytnout (někomu) zbraň proti sobě
3. cūnz, cūnr vesnice
4. cuòguo propást, minout, např. ve spojení /cuòguo jīhui/ propást příležitost
5. gu brát ohled na, starat se o (něco)
6. lǎoshì být poctivý, čestný; být hodný, dobře se chovat; též ve význ. naivní, dobrácký
7. liǎnr vzhled obličeje, podoba (srov. /liǎn/ obličej)
8. mǎnyì' být spokojen; ve spojení se zápornkou /bù/ též jednoslab. /mǎn/; /bù mǎn/ být nespokojen
9. múyàng(r) vzhled, podoba
10. xiāngqīn osoba z téže lokality, vesničan, místní člověk

§ 58,2 Nová slova YD 220, dokončení

11. xīnniáng', xīnniángz nevěsta (srov. /xīnláng/ ženich)
12. yì rén yì bànr každý napolovic
13. zì gù zì starat se jen o sebe; být sobecký

YD 218

§ 56,6 Pozn. II N o v á s l o v a

1. gāoji²¹zpr. v přívlastku: vyšší třídy, vyšší kvality
2. huǐdà²¹odpovědět (někomu na něco); odpověď
3. jǐnglǐ ředitel
4. jué ve spojení s následující zápornkou: rozhodně, v žádném případě
5. lǎoshirén poctivec, poctivý člověk
6. tèshu¹¹být speciální, zvláštní
7. tǐngguān v-m zvyknout si na(něco); modifikátor /guān/; srov.č.10
8. xiàoguǒ výsledek
9. xīn být nový; někdy též příslovce: nově
10. xíguān¹¹být zvyklý na (něco); být zvyklý (činit něco)
11. zāngzǐr' neslušné (obscénní) slovo

§ 57 N o v á s l o v a YD 219

1. bài-nián' blahopřát k Novému roku
2. chéng násobeno (v matem. úkonech)
3. chuāngtóu(r)' hlava postele, místo vedle u hlavy postele
4. dàn měr. jedn.: tan ,tj. 50 kg (srov. /gōngdàn/ metrický cent)
5. diǎn(r) desetinná tečka
6. dì'èr' druhý
7. fāng strana, v někt. spoj., např. /shuāng fāng fùmǔ/ rodiče obou stran, obojí rodiče
8. kè měr. jedn.: gram
9. kuài hovor., měr. jedn.: jūan (expl. základní jednotka měny ČLR; úřední název: /yuán/)
10. liǎng měr. jedn.: dvoulot (tj. 50 gr)
11. liángshi obilí
12. máo hovor., měr. jedn.: tiào (expl. desetina jūanu; úřední název: /jiǎo/)
13. mǔ měr. jedn.: mǔ (expl. plošná míra; 0,0667 ha)
14. táidēng stolní lampa
15. tāo numer. pro věci sestávající z několika částí
16. xiàngliàn(r)' náhrdelník; srov. morfémy /xiàng/ síje a /liàn/ řetěz též např. ve slově /liànz/ řetěz

5. tā bù shì zhè ge yìsi on to tak nemyslí
6. wùhì nesprávně rozumět; nedorozumění

- 17. yòng...huàn...(něco) vyměnit za (něco), (něco) podstrčit za (něco)
- 18. yúxiá zpr. v přívlastku: zbývající
- 19. yúxiá d. shùr zbytek (expl. zbývající číslo po provedení matem. úkonu)
- 20. zhān numer. pro lampy

§ 58,2 Nová slova YD 220

- 1. bú huì ba to asi není pravda, tak tomu asi není
- 2. gēi...dǎ xiǎo bàogào žalovat na (někoho), oznámit (něčí) chybu (domnělou nebo skutečnou, expl. nadřazeným; srov. /bàogào/ zpráva)
- 3. kǒngpà⁴ příslovce: asi; bojím se, že
- 4. qīngshēng¹ "lehký tón" (expl. zkrácení slabiky a její výslovnost)
- 5., 6.: viz str. 222 dole **Bez tónu**

§ 58,3 Nová slova YD 221

- 1. máo kotva
- 2. pāo vrhnout, hodit (něco)
- 3. pāo-máo¹ v-n spustit kotvu, zakotvit; též ve význ.: vypovědět službu, přestat fungovat (expl. o motorovém dopr. prostředku)
- 4. zhè ke zěnme hǎo a? co si teď počnu?

§ 58,4 Nová slova YD 222

- 1. bìyào⁴ zpr. v přívlastku: potřebný
- 2. bú shì... ma cožpak ne...?
- 3. méi you bìyào... není třeba (něco dělat)
- 4. shóubiǎo náramkové hodinky (srov. slova /shǒu/ ruka, /biǎo/ hodinky)
- 5. zhēnglun přít se; ostrá diskuze

§ 58,5 Nová slova YD 223

- 1. chī cǎo¹ pást se (dosl. žrát trávu)
- 2. píjiǔguǎn¹ pivnice, hospoda
- 3. Shuàike⁴ švejk
- 4. yì yán wéi dīng platí, jsme domluveni (doslova podle jednoslab. morfémů: jedno-slovo-být-stanovit)

Nová slova YD 224

- 1. dòng díra, dutina; nora
- 2. dòngkǒu¹ ústí nory
- 3. húli liška
- 4. lòu hovor.: ukázat se (zpr. jako první složka obj. sloves)
- 5. lòu-tóu¹ v-n ukázat se, vystrčit hlavu
- 6. suǒ stáhnout se, scvrknout se
- 7. suǒhuìqu v-m stáhnout se zpět

Nová slova YD 225

- 1. bāng nǐ shuō shuō huà přimluvit se za tebe, ztratit za tebe slovo
- 2. chūfēi..., bùrán!... muset..., ledaže..
- 3. chūfēi..., cáí... jen když..., pak teprve lze...

- 4. tōnghuò¹ měna
- 5. yǐng tōnghuò tvrdá měna, valuty

§ 59,2 Nová slova YD 226

- 1. bǎo drahocennost (jednoslab. jen v někt. spoj., jinak srov. /bǎobei/ drahocennost, poklad)
- 2. diǎopí kuní kožešina (/diǎo/ kuna a morfem /pí/ kůže, kožešina)
- 3. Dōngběi Severovýchod (Číny)
- 4. guónèi¹ uvnitř země, doma (proti /guówài/ zahraničí)
- 5. Hóngquānbào Rudé právo
- 6. jīguān¹ úřad, orgán
- 7. jīguānbào oficiální tisk, oficiální orgán (polit. strany, vlády)
- 8. shǎo mladý (jen v někt. spoje- ních)
- 9. wūla boty (jistý typ)
- 10. wūlacáo druh traviny: Carex meyeriana
- 11. yóuxíng¹ průvod; demonstrace
- 12. zhǔshì²¹ základní druh stravy, hlavní část jídla

§ 59,3 Nová slova YD 227

- 1. běn zdejší, tento, náš (jen v někt. spojeních)
- 2. biéshù¹ chata
- 3. càiyuán(r)¹, càiyuánz zahrádka
- 4. dǎodàn¹ řízená střela
- 5. dǎqīng¹ zbit, zmlátit (někoho; expl. tak, že je samá modřina)
- 6. déwen²¹ němčina
- 7. Fēilǔbīn Filipiny
- 8. guò-nián¹ v-n slavit Nový rok, trávit Nový rok
- 9. hángtiān¹ létat v kosmu; v přívlastku: kosmický (srov. morfém /háng/ plavit se, expl. ve vodě nebo ve vzduchu, a slovo /tiān/ nebe)
- 10. hángtiān fēijī raketoplán
- 11. hóngshāojí kuře na červeno; srov. /shāo/ pálit, ale též ve význ.: připravovat (pokrm)
- 12. huǒjiàn¹ raketa (srov. slova /huǒ/ oheň, /jiàn/ šíp)
- 13. jìnlchéng²¹ zpr. v přívlastku: krátkého doletu, dosahu (srov. slovo /jìn/ blízký a morfém /chéng/ rád, cesta, vzdálenost)
- 14. nánren muž (/nánren/ ve význ. manžel)
- 15. nǚren žena (/nǚren/ ve význ. manželka)
- 16. nǚxū zeť
- 17. Pútaoyá Portugalsko
- 18. pútaoyáwén portugalština
- 19. shōuyīnjī radiopřijímač

20. wàijiāo zpr. v přívlastku; zahraniční vztahy, diplomacie, srov. wàijiāoguān diplomat
21. wúxiān⁴ zpr. jako přívlastek; bezdrátový (srov. morfém /wú/ ne, bez a slovo /xiàn/ nit; linie)
22. wúxiāndiàn radiopřijímač (zastar.)
23. xiāohuǐ³ zničit, odstranit (něco, expl. spálením, roztavením)
24. Xībanya Španělsko
25. xībanyáwén španělština
26. xiéyì dohoda
27. yǐngbì tvrdá měna
28. yùróng¹ zpr. v přívlastku; peřový
29. zhōngchéng² zpr. jako přívlastek; středního dosahu, doletu (srov. č.13)
- YD 228
- §59,3 pokr. N o v á s l o v a
1. dòu sāi mǎn le... všude je nappáno, všude je plno (něčeho)
 2. gēnbēn v přívlastku; základní; gēnbēn příslovce, zpr. následuje záporné sloveso; vůbec
 3. jiālì jiāwài záležitosti uvnitř rodiny i vztahy s okolím
 4. lóngnián (lunární) rok draka [drak (např. lunární rok 1988/89; srov. /lóng/
 5. lóuqián lóuhòu před i za domem, okolo domu
 6. shénian (lunární) rok hada (např. lunární rok 1989/90)
 7. tāolun diskutovat o (něčem), rozebírat (něco)
 8. tāolunhuì diskusní schůze, seminář
 9. xiǎoshù¹ stromek
 10. chuàngzuo spisování, literární a umělecká činnost
 11. zhāngluò zařizovat (něco); sehnat (peníze)
- §59,4 N o v á s l o v a YD 229
1. huá být kluzký, hladký; též ve význ.: úskočný, zrádný
 2. jiǎohuá být falešný, úskočný
 3. jīngjī ekonomika, hospodářství; též ve význ.: být úsporný, ekonomický
 4. jì...yòu... (častěji: /yòu...yòu.../ i...i...)
 5. kěkào¹ být spolehlivý; srov. sloveso /kào/ opírat se o..
 6. shūfǎ kaligrafie
 7. xiǎoxīn dávat pozor; též ve význ. mít se na pozoru před (někým)
 8. yīnxian být zrádný, úkladný
 9. yòuwéi¹ být nadějný, mít budoucnost
 10. yòu...yòu... i...i... (viz č. 4)
- §59,5 N o v á s l o v a YD 230
1. bèigāo⁴ obžalovaný
 2. dā postavit, zavěsit, přidat atd. (něco); zde: /dā nǚlì/ vynaložit úsilí
 3. ...d huà na konci věty podmínkové; jestliže...; v tom případě, že...
 4. fǎguān soudce
 5. fēnkāi v-m být rozdělen; též ve význ. rozdělit
 6. hé'ai¹ být milý a laskavý
 7. hé'ai kěqīn být milý a laskavý (morfém /qīn/ srov. např. i ve slově /qīn'ai/, /qīn'ai d / milý)
 8. jìlù⁴ zaznamenat (něco); záznam, též ve význ. rekord (expl. záznam vrcholného výkonu)
 9. lǎsuo být obratný, šikovný
 10. máli být obratný, šikovný
 11. nénggān být schopný, obratný
 12. nǚ-lì v-n vynakládat úsilí; /nǚlì/ úsilí, vynaložené úsilí
 13. shěnxūn vyslyšet (někoho); výslech
 14. shì shì zkusit, vyzkoušet si (něco)
 15. xífur manželka; též: snacha, vedle /érxífur/ (někdy se rozlišuje: /xífur/ manželka, /xífu/ snacha)
 16. yì huǐ¹ chvíle; jako příslovce: za chvíli, ihned
 17. yuángāo⁴, yuángāorén žalobce; srov. /gào/ udat (někoho)
 18. zhùshou pomocník
 19. zīkuā vychloubat se
- §59,6 N o v á s l o v a YD 231
1. chà chybět, nedostávat se (něčeho); též ve význ.: být nedostačující kvality, podřadný
 2. fójiào⁴ buddhismus (srov. morfém /fó/ Buddha, /jiào/ učení, náboženství)
 3. fójiào tú buddhista (srov. morfém /tú/ učedník, viz též č.8,14)
 4. hóngchá "červený" čaj (expl. fermentovaný)
 5. huíjiào zastar.: islám (srov. morfém /huí/ např. ve slově /huízú/ národnost Chuej, expl. příslušníci této národnosti vynávají islám)
 6. Jīdū Kristus
 7. jīdujiào křesťanství
 8. jīdujiào tú křesťan
 9. wúshénlùn ateismus (srov. morfém /wú/ ne, bez; /shén/ duch, božstvo; /lùn/ teorie)

10. wúshénlúnzhě ateista (srov. morfém /zhě/ jako "příponu" při tvoření podst. jmen)
11. xìn věřit (někomu něco); též: věřit v (božstvo, náboženství) (syn. /xìnyang/)
12. xìn zōngjiào být věřícím
13. yīsilánjiào islám
14. yīsilánjiàotú muslim
15. zōngjiào náboženství (srov. morfém /zōng/ předek např. ve slově /zūzong/ předek rodu, prarotec)
4. gòu dosáhnout (expl. někam pro něco, zpr. s modifikátorem: /gòuzhao/, atonickou slabiku /zhao/ vyslovujeme redukovane /zho/); též ve význ.: je dost, být dostačující
5. gòuzhao: viz č.4
6. guīnū neprovdaná žena; hovor. též; dcera
7. gùyì úmyslně, schválně
8. hǎishēn mořská okurka
9. hǎizhē medúza
10. hǎojiao, hǎorang, aby
11. huánghuār květ "čínské lilie"; květ denivky (expl. druh koření)
12. jiào, ràng aby
13. jīmo být osamělý
14. jīng stále; též ve význ.: bez ostychu, dokonce
15. miǎn d aby ne
16. mù'ēr jídáshòu ucho (expl. druh jedlé houby)
17. mùxì ròu (vyslov.: /mùxuròu/) maso: mù-sì (expl. pokrm kořeněný sušeným květem denivky, "čínské lilie", zvané /mùxì/)
18. pèi doprovázet (někoho), jít s (někým)
19. quánbù zpr. v přívl.: úplný, v úplnosti
20. sānshí hovor.: "třicátého" (expl. předvečer Svátku jara nebo Nového roku)
21. shàng-dàng v-n být oklamán, naletět
22. shēnqǐng žádat o možnost, žádat o dovolení (činit něco)
23. shíxí být na praxi, vykonávat praxi
24. shòu-piàn v-n být oklamán, naletět
25. shǒuxiān nejdříve, nejprve
26. wèi d shì ràng, wèi d shì jiào za tím účelem, aby
27. yàoxiǎng za účelem, aby
28. zhāo-liáng v-n nastydnout, nachladit se
29. zhēnqǐng skutečná situace, skutečný stav věcí (morfém /qǐng/: srov. slovo /qǐngkuāng/ situace, stav věcí)
30. zhuā uchopit (něco); /zhuā qián/ hrabat peníze, shromazďovat peníze
31. zhúsūn mladé bambusové výhonky
32. zhú bambus
33. zūnjīng ctít, mít úctu k (někomu)
- § 60,1 Nová slova YD 232
1. suān-shù v-n platí, je spolehlivé
- YD 233
- § 60,1 pozn. II Nová slova
1. bàn shì zařizovat záležitosti, udělat to
2. bú jiào nenechat (někoho činit něco)
3. bú ràng nedovolit (něk. činit něco)
4. gōngsī společnost (tj. podnik), korporace
5. shàitái, yángtái balkon (srov. slovo /shài/ vystavovat (se) slunci a morfém /yáng/ sluneční)
6. yòu opět; nepřizv.: vždyt, přece
- YD 234
- § 60,2 Nová slova
1. hái yòng: /nà hái yòng...?/ to je třeba ještě...?
2. lái-xìn v-n poslat dopis (expl. sem, např. když mluví příjemce dopisu o konání odesilatele)
- YD 235
- § 60,3 Nová slova
1. dài jīnr být zajímavý, to je to pravé (srov. /jīnr/ síla, energie)
2. jiǎnzhí prostě, přímo, vyložené
3. jiàoshì řídit (vozidlo)
4. jiàoshì zhízhào řídicí povolení, řídicí průkaz; zhízhào, průkaz
5. xiàohuār žert, vtip; srov. též /xiàohuā/ vysmívat se, posmívat se (někomu)
6. yèwù práce (expl. profesionální práce)
7. yǒu máfan být nepříjemný, působit nepříjemnosti
- YD 236
- § 60,4 Nová slova
1. bàodào podávat zprávu o. referovat o (něčem); zpráva (též: /bàodào/)
2. bèndìren zdejší člověk, člověk pocházející z daného místa
3. dāngzhōng záložka; uprostřed, ve středu; též ve význ.: uprostřed, mezi

YD 237

- §60,4 pokrač. N o v á s l o v a
1. biē zadržet, potlačit (něco); /biē zai dūzili/ potlačit v sobě, nedat najevo (dosl. zadržet v břichu)
 2. jiǔ je dlouho, je dlouhotrvající
 3. qiáng být silný, mocný; též ve význ.: je lepší, je výhodnější

§61,1 N o v á s l o v a YD 238

1. chū-shēng(r)' v-n vydávat zvuk, ozývat se, mluvit
2. dān být slabý (chuťově), být bez chuti
3. duǒ uhnout, jít z cesty; též ve význ.: vyhýbat se (někomu)
4. jiēshi vysvětlit (něco)
5. shōuhuo⁴ sklízet úrodu; úroda; též ve význ. zisk, poučení
6. tōng rýpnout do, strčit do (něčeho)
7. Xī'an Sì-an (expl. město v severozáp. Číně)
8. xiándàn(r)' slanost, stupeň osolení; /xiándàn r zēnme yāng?/ jak je to slané?, je to dost slané?
9. yānyì¹ historický román; /sān guō yānyì/ Román Tří říší, Letopisy Tří říší (expl. slavný čínský histor. román ze 14. stol., který popisuje období "Tří říší" 220-280 n.l.)
10. yóu lǐ¹ mít pravdu, být v právu

YD 239

- §61,1 pozn. N o v á s l o v a
1. chūxì předvečer Svátku jara (či Nového roku); srov. /qiánxì/ předvečer (expl. kteréhokoliv dne nebo jakéhokoliv dění)
 2. gēnběn základ, podstata (často v přívlastku); /gēnbēn/ vůbec (sloveso zpr. v záporu)
 3. hùhè xīnnián vzájemně si blahopřát k Novému roku (srov. morfemy /hù/ vzájemně, /hè/ blahopřát)
 4. hūl-miàn¹ v-n setkat se; /huǐmiàn/ setkání
 5. jǔ zvedat, v někt. spoj., např. /jǔ bēi¹/ zvedat číši (expl. k přípitku)
 6. jūnyun, být rovnoměrný
 7. kāohào v-m složit úspěšně zkoušku
 8. měi yì cì, měi cì pokaždé
 9. nānwàng¹ být nezapomenutelný
 10. pānwàng očekávat, těšit se na (něco); též: toužit (činit něco)

11. qiāo tlouci na (něco)
12. shàng yì cì, shàng cì, posledně
13. shízhōng hodiny (expl. odbíjejíci čas)
14. tán cvrknat, vrhat (něco); hrát na (strunný nástroj, klavír)
15. xià yì cì, xià cì příště
16. xīnlì bu gāoxìng být nespokojen, být rozezlen
17. yīnxiang dojem
18. zhítou prst; pozor na různé tóny morfému /zhí/ prst, ukazovat v dalších slovech: /zhíjiā/ nehet; sloveso: /zhí/ ukazovat na (něco) k (něčemu), též: značit, označovat (něco)
19. zuǐ hòu yì cì posledně, naposled

§61,2 N o v á s l o v a YD 240

1. cháng numerativ (též slovesný numerativ) pro procesy, děje (hovor. se vyslovuje i ve 3. tónu)
2. dèng upřeně hledět na (někoho)
3. gēda hrbolík, uzlík, pupínek
4. jiǎo noha (expl. od kotníku dolů); též sloves. numer.: kopanec
5. jiāodìdì, jiāojiāodìdì být sladký (o vzhledu, slovech)
6. jīpí gēda husí kůže (dosl. hrbolky-pupínky slepičí kůže); /qī jīpí gēda/ naskakuje husí kůže
7. kǒu sloves. numer.: kousnutí (např. po slovese /yǎo/ kousat)
8. mǒ bíz hovor.: plakat (dosl. utírat nos)
9. qīn'ài, zpr. s příponou d; /qīn'ài d/ milý, milovaný; též jako příslovce: mile
10. quán slovesný numerativ pro rány pěstí (srov. podst.jm./quántou/ pěst)

§61,4 N o v á s l o v a YD 241

1. cǎi stoupnout na, šlápnout na (něco)
2. guò d hái bú cuò vede se docela dobře
3. huǒ mào sān zhàng vybuchnout hněvem (dosl. čeň šlehá tři sáhy)
4. jiào, jiàohuan volat, křičet
5. jīyan kuří oko
6. jù numer. pro věty, výroky; též sloves. num.
7. lùguo⁴ jít kolem, míjet (něco, někudy)
8. mào vydávat (něco), unikat (něco)
9. zhāng čínský sáh, "cang" (expl. 3. 1/3 m)

YD 242

§61,4 pozn. N o v á s l o v a

1. cìshu(r) častost, frekvence (morfém /shù/, srov. slova /shù(r)/, /shùmu/ počet; jako sloveso se vyslovuje ve 3. tonu; /shù/ počítat)
2. dào numer.; viz č.14
3. dēng vystoupit na (v někt. spoje-ních)
4. gēbei paže
5. huà rozhraničit (něco); též ve význ.; táhnout (linii, čáru)
6. huà(r) tah (expl. při psaní znaků)
7. jiē diànhuà přijmout telefon, brát telefon
8. jiéguo³ výsledek; též ve význ.: výsledek toho byl, že
9. lǐ-fà¹ v-n (dát si) upravit vlasy, (dát si) stříhat vlasy (srov. morf. /fà/ vlasy např. ve slově /tóufa/ vlasy; viz též č. 13)
10. pēng narazit na, vrazit do (něčeho)
11. pēngwǎi¹ v-m nárazem se pokrývit
12. tàng spálit, oparit (něco); ohřát (něco, expl. v horké vodě); být vařící; žehlit (něco)
13. tàng-fà¹ (dát si) ondulovat vlasy, (dát si) dělat trvalou ondulaci
14. tí zadání, příklad (expl. k vypočtení, rozřešení při zkoušce apod.), num.: /dào/
15. tóufa vlasy
16. wǎi být nakřivo, nebýt rovně, nebýt kolmo
17. Xiāngshān hora Siang-šan (expl. v blízkosti Pekingu, dosl.voňavá hora)

10. yuánzìr zahrádka
11. zhēn shì! zhēn shì! ty jsi ale!, to je ale!, apod. (vyjadřuje nespokojenost nebo podiv)

N o v á s l o v a YD 244

1. Bā Jīn Pa-ĕin (čínský spisovatel)
2. Bāmei Osmá mladší sestra (morfémy /jiě/, /mèi/ jsou určeny podle vztahu k mluvčí osobě, číslovka je dána absolutním pořadím sourozenců)
3. Dàhúž Velký vous (přezdívká)
4. dàshī¹ Mistr; též uctivé oslovení buddh.mnicha
5. dǎting informovat se o (něčem)
6. fāz, fār (též se vyslovuje /fāz/, /fār/) způsob, metoda
7. gēn...jiē od (někoho) si půjčit (něco)
8. guānyu, pokud jde o, co se týká (něčeho); vazba /guānyu/, s podst. jménem může stát i před podmětem
9. guò zde; plynout (o čase)
10. Huà Jūnwù (čínský karikaturista)
11. huān, huān gel vrátit (někomu něco)
12. hú cǎi hú xiǎng darmo se domýšlet, fantazírovat (srov. morfém /hú/ např. i ve slově /hútu/ zmatený, hloupý)
13. Jiā Rodina (název Pa-ťinova románu)
14. jǐde pamatovat si (něco), pamatovat si, že

§61,5 N o v á s l o v a YD 243

1. bàofu pomstít se; xiāng...bàofu/ pomstít se (někomu)
2. fā-shāo¹ v-n mít horečku
3. guài být podivný, zvláštní; též ve význ.: dávat vinu (někomu)
4. láodong pracovat, práce; též ve význ.: prosit (někoho, aby činil něco)
5. liáng měřit (něco); morfém /liang/ ve význ. míra, kapacita (tedy ne jako sloveso) se vyslovuje v tónu čtvrtém!
6. mián zde; mouka
7. shòu být hubený; též ve význ.: být úzký (o oblečení, v tomto význ. též /jīn/)
8. tīwēn¹ tělesná teplota; srov. morf. /tī/ tělo a morfém /wēn/ teplý např. ve slovech /wēnhuo/ být teplý (o předmětech); /wēnhe/ být teplý (o počasí), být milý, laskavý (o chování, povaze) (slova /wēnhuo/, /wēnhe/ se píší týmiž znaky)
9. yóu hǎochu být prospěšný, být užitečný

15. lǎo v postavení za příjmením: uctivě-prátelské označení věkem starších zasloužilých osob, zpr. překládáme: Mistr
16. Liùmei Šestá mladší sestra
17. lí, lízh prepoz. sloveso: od (něčeho, expl. být vzdálen)
18. mǎnhuà(r)¹ karikatura
19. méi fār nemoci, nemít možnost (něco činit)
20. qǐngjiào⁴ prosit o poučení, poučít se; též: prosit o poučení u (někoho o něčem)
21. yàoshi klíč

YD 245

§62,1-3 N o v á s l o v a

1. chéngfa násobení
2. chú odstranit (v někt. spoje-ních); v matem. form.: děleno
3. chūfa dělení
4. jiā přidat (něco); v matem. form.: a, plus
5. jiǎfa sčítání
6. jiǎn ubrat, odečíst (něco); v matem.form.: bez, minus

7. jiǎnfā odčítání

§ 62,4 Nová slova YD 247

1. cháng numerativ (též slovesný numer.) pro některé procesy, děje (někdy se též vysl. ve 3. tónu)
2. chéng státi se (něčím)
3. kēfān⁴ jídlo, připravené pro hosta (zákazníka, návštěvníka), s numer. /fèn(r)/
4. kēfāng² pokoj pro hosta (s numer. /tào/; pokoj s příslušenstvím)
5. kuàiz tyčinky, hůlky (expl. na jezení)
6. rénkou obyvatelstvo; též: počet osob (expl. v rodině)
7. réntǐ lidské tělo
8. shí yì miliarda
9. sūnshì¹ utrpět ztrátu (něčeho); ztráta
10. wányuánhù bohatec, "millionář" (dosl. domácnost deseti tisíců juanů)
11. xībāo buňka (expl. živého organismu)
12. yì měř. jednotka; sto miliónů
13. yí wàn yì bilión
14. zhuàn vydělávat (peníze)

§ 62,6 Nová slova YD 248

1. fǎngwèn⁴ navštívit (někoho, něco), interviewovat (někoho)
2. gōngyuán naše éra, křesťanský letopočet; podle n.l., podle křesť. letopočtu
3. gōngyuán qián před Kristem, před n.l.
4. jiāng chystat se (něco činit); často ve funkci form. ukazatele času budoucího
5. qǐshǐ yú počínat v (některé době)
6. Qū Yuán Čchü Jüan (čínský starověký básník)
7. shìren básník; srov. /shī/ básně (num. /shǒu/)
8. yú předložka (též postpoz. element) uvádějící určení místa, času apod.
9. yuē přibližně
10. zhì až do, až k (stojí před slovesem i jmenným výrazem)

§ 62 pozn. Nová slova YD 249

1. duōyú² nadbytečný, přebývající (srov. morfém /yú/ navíc, přebývat)

§ 63 Nová slova YD 250

1. biǎomian⁴ povrch; též: vzhled
2. dòng bu dong z něčeho nic, najednou
3. Kāmǎilóngren Kamerunec, obyvatel Kamerunu
4. Lín Dǎiyù Lin Taj-jü (hrdinka románu Sen červeného domu)
5. Mǎlǐren obyvatel Mali
6. qǐshǐ² ve skutečnosti však, ostatně
7. xīn hǎo¹ mít dobré srdce
8. yí xiàz naráz, najednou
9. zuǐ bù hǎo být hubatý

§ 64,1 Nová slova YD 251

1. bú gòu huā nestačit, nestačit na výdaje (o penězích)
2. cūn vesnice; jednoslab. jen v někt. spojeních, např. /cūn cūn/ v každé vesnici
3. guān-xīn¹ v-n mít péči, mít zájem
4. huādēng pestré lampióny (expl. různých tvarů)
5. mímí⁴ tajemství; v přívlastku: tajný, důvěrný
6. shàng chuāng¹ ukládat se na lože, jít spát (dosl. stoupat na postel)
7. tiān liàng¹ rozednit se
8. xiàtiān-léto
9. yuánxiào¹ noc svátku patnáctého dne prvního lunárního měsíce; též ve význ.; plněný sladký lepkavý knedlíček (expl. tyto knedlíčky se jedí právě o svátku 15. dne prvního lunárního měsíce); srov. též /yuánxiàojié/ svátek 15. dne prvního lun. měsíce, svátek lampiónů
10. zhēngyue první měsíc (čínského) lunárního kalendáře
11. zhùfáng¹ bydlení, byty
12. zhùfáng wènti bytový problém
13. zuǐ jìn poslední dobou

§ 64,2 Nová slova YD 252

1. chéngjī-úspěšný výsledek, úspěch, zdar
2. dǎsǎo zametat, čistit (něco)
3. dīdao být důkladný, typický, autentický (rozlišuj týmiž znaky psané slovo; /dīdào/ tunel)
4. gōngzhèng¹ být spravedlivý, nestranný
5. guò-jíe¹ v-n trávit svátky
6. jìshu obratnost, technika, technologie
7. jìshu cídiǎn technický slovník

8. kě'ài' být milý, roztomilý
9. kēngji trhaně (přerývané) mluvit; též ve význ. fňukat, kňourat
10. là být ostrý (chuťově), kořeněný
11. májiàng' ma-tiàng (expl. společenská hra, místo kartami se hraje destičkami)
12. pán(r) měř. jedn.: talíř, svitek, táč apod.; srov. podst. jméno /pánz/ talíř
13. shàng xià liǎng běnr d dvojsvazkový (expl. první a druhý svazek dvojsvazkových děl se označují deiktickými slovy /shàng/ a /xià/)
14. Sìchuān S'-čchuan (čínská provincie)
15. tòngkuai být v pohodě, být příjemně uvolněn; být upřímný, být přímý
16. xiǎogǒur' psík
17. xiǎo Hú Tygrík (dětské jméno)
18. xiǎoshù' stromek
19. xīnnián' Nový rok
20. yǎzhi být elegantní
21. yūnyūnhūhū mít točení hlavy, točí se hlava
22. zhěngqǐ být dobře uspořádán, být úhledný
23. zuānyan usilovně studovat, pilně se zabývat (něčím)
24. zuòchulai v-m udělat, dosáhnout

§ 64,2 pokr. N o v á s l o v a YD 253

1. bù chéng yǎng nebyť k poznání, být znehodnocen
2. tiān(r) počasí
3. xiǎorénr dítě (dosl. malý človíček; rozlišuj /xiǎoren/ podlý člověk, ničema)
4. xīn bù xiǎo být chytrý (dosl. srdce není malé)
5. yàngz vzhled, tvar; způsob chování; vzorek, model
6. zhēnxi' vážit si, bedlivě strážít (něco)

§ 64,2 pozn. N o v á s l o v a YD 254

1. chéng-jiā' v-n založit rodinu, oženit se
2. chéng-jiā lì-yè založit rodinu a vydělávat si na živobytí
3. liūda procházet se
4. qǐngsong- být uvolněný, bez starostí
5. xiǎohuā shír trávit (potravu)
6. zhāngdà' v-m vyrůst
7. zuò fùmǔ d rodiče; dosl.(lidé) fungující jako rodiče

§ 64,3 N o v á s l o v a YD 255

1. bàn yuè shí tiān d, shí tiān bàn yuè d dvakrát-třikrát za měsíc
2. chū-lì' v-n vynakládat úsilí
3. cuī naléhat na, popohánět (někoho činit něco)
4. dà tāijíquán provozovat stínový box
5. gǎnxiè' být vděčný, vyjádřit vděčnost (někomu); srov. morfém /gǎn/ pocítovat a sloveso /xiè/ děkovat
6. huà huà' kreslit
7. huì schůze; též ve význ.: scházet se s (někým)
8. huíyí' vzpomínat na, vyvolávat si vzpomínky na (něco; srov. morfém /huí/ vracet, vracet se)
9. huíyilù paměti, kniha vzpomínek (srov. morfém /lù/ zaznamenávat, zachycovat, např. ve spojení /lù-yín/ v-n nahrávat, expl. zvukově)
10. kàn xī' dívat se na divadelní představení, být v divadle
11. páo tuǐr' hovor.: být poslíčkem, dělat pochůzky
12. tāijíquán stínový box, tchaj-či-čchüan (druh tradiční čínské gymnastiky; srov. morfém /quán/ pěst)
13. tīng yīnyuè poslouchat hudbu
14. tuǐxiū' odejít do důchodu; srov. sloveso /tuǐ/ ustupovat a morfém /xiū/ odpočívat
15. xià být slepý, oslepnout; též příslovce: naslepo, bez rozvahy, bezúčelně
16. yì bān', yì bān d zpravidla
17. zuò shī' skládat básně

§ 64,4 N o v á s l o v a YD 256

1. bāoguo' zabalit; balík
2. chónghài' kalamita způsobená hmyzem (srov. morfémy /chóng/ hmyz a /hài/ škodit, škoda)
3. chū- předpona slov označujících prvních deset dnů měsíce v lunárním kalendáři, srov. /chūyī/ prvního, /chū'èr/ druhého..., /chūshí/ desátého
4. dàlù' cesta, silnice (srov. /xiǎolu' stezka, cestička)
5. dānwei' jednotka (expl. měrová, měnová atd., ale též výrobní, organizační apod.; morfém /dān/: srov. též slovo /jiǎndan/ jednoduchý
6. dī kapat; též měrová jedn.: kapka
7. dòng-shǒu' v-n dát se do práce; dotýkat se; též ve význ. prát se
8. hǎiguān celní úřad, celnice

9. kuāng měr. jedn.: košík
10. láihuò¹ zásilka zboží
11. Luómǎ Řím
12. jiǎnchá² zkoumat, prohlížet (něco); prohlídka, prozkoumání
13. jīngguo procházet (někudy, též: nějakým procesem)
14. jīngguo jiǎnchá podrobit se prohlídce
15. pī měr. jedn.: skupina, část, várka
16. shuōdao v-m proniknout (expl. slovem) až do (něčeho)
17. tōng být průjezdný (o cestě); vést (někam, o dopr. prostředku); dělat průchodným, pročistit (něco)
18. tóng stejný (jednoslab. jen v někt. spoj., např. /bù tóng/ být nestejný; /tóng yàng d/ stejný; srov. též dvojslab. /xiāngtóng/ být stejný)
19. xiāng měr. jedn.: bedna (srov. podst. jméno: /xiāngz/ bedna)
20. xiàng... zhùhe gratulovat (někomu)
21. xīnkān(r)¹ "dno srdce", nejvnitřnější city (srov. morfém /kān/ práh)
22. xuè zastar. nebo odborně: krev (srov. hovor.: /xiě/ krev, psáno týmž znakem; srov. S29,1)
23. yán prepoz. sloveso: podél
24. zhāng chōng¹ být napaden hmyzem
25. zhuāng numer. pro budovy
26. zhùhe, gratulovat
15. lì měr. jedn.: zrnko (obilí), krupěj (potu) apod.
16. liè num. pro věci, sestavené z jednotlivých dílů v řadě
17. lièchē vlak
18. língdài vázanka, kravata (morfém /líng/, srov. slovo /língz/ límec)
19. niàn gei... tīng předčítat (někomu)
20. qī lak, nátěr; též: lakovat, natírat (něco)
21. qiánxiàn fronta, frontová linie
22. qínglǚ¹ milenci; hovorověji: /qíngren/, milý, milá (srov. morfém /qíng/ cit, láska)
23. shàng qī¹ nanášet lak, lakovat
24. shāoguāng¹ v-m dočista spálit
25. tán-qíng shuō-ài vést milostný hovor
26. wǎng xià¹ dolů, směrem dolů
27. xiānhuā(r) čerstvá květina, živá květina
28. zhuāng mǎn plně naložit (něčím)

— N o v á s l o v a YD 258

1. dǎjiē ulice (široká), třída
2. jiāju nábytek (num. pro jednotlivé kusy: /jiàn/, pro sady z jednotlivých kusů: /tào/)

— N o v á s l o v a YD 259

- § 64,5 N o v á s l o v a YD 257
1. dǎ bāoguo udělat balík, zabalit balík
 2. dǎcheng, v-m udělat (něco), dosl.: udělat tak, aby vzniklo (něco)
 3. dù(r) měr. jedn.: dvojice, pár
 4. duǒ(r) numer. pro květiny
 5. gāgalálár v každém koutě, v každém rohu
 6. gālár¹ roh, kout
 7. gǎn hníst(těsto apod.)
 8. háng měr. jedn.: řádek
 9. hànzhūz krupěj potu (srov. slova /zhūz/ perla, korál; /hàn/ pot, např. ve spojení /chū hān/ potit se) ¹dohromady
 10. hé zai yikuàir, hé zai yiqi spojit
 11. jiā postavit, posadit, nasadit (něco)
 12. jiāz podstavec, police
 13. jūnhuǒ¹ zbraně a munice
 14. láixìn¹ dopis (expl. který již přišel poštou)
 1. bǎo rénshou xiǎn uzavřít životní pojistku
 2. bú lì¹ být nepříznivý, být škodlivý (ve spojení se zápornkou /bù/ je zde /lì/ jednoslabičné, jinak srov. např. /lìyì/ užitek, prospěch)
 3. chèdì^{3h} být důkladný; též: důkladně (srov. morfémy /chè/ pronikat, /dǐ/ dno)
 4. dǎ-dǔ¹ v-n vsadit se; /dǎ... dǔ/ vsadit se o (něco)
 5. dǎ má jiàng hrát ma-ťiang
 6. dāng xuǎn¹ být zvolen; srov. sloveso /dāng/ fungovat jako, být (něčím) a morfém /xuǎn/ vybírat, volit
 7. gānchulai v-m vyvést, provést (něco)
 8. jiě-chán¹ v-n smlsnout si, ukojit mlsný jazyk
 9. jiě-è¹ v-n ukojit hlad
 10. jiéguo³ⁱ zde ve význ.: nakonec, a hle
 11. jié-kè¹ v-n uhasit zážeh
 12. lù-xiàng¹ v-n pořizovat videozáznam; /lùxiàng/ video. videozáznam
 13. mǎnyuan vyčítat (někomu), vyjadřovat nespokojenost s (někým); morfém /mán/ se píše znakem, který který se jinak vyslovuje /mǎi/ a znamená: zakopat, pohrbit

14. máotái, máotáijiǔ pálenka mao-tchai (nejkvalitnější druh čínské pálenky)
15. qí šachy (či jiná desková hra); srov. též /xiàngqí/ šachy (ať již čínské nebo mezinárodní), /guójiǔ xiàngqí/ mezinárodní šachy
16. qī dà shāng shēn hněv škodí zdraví
17. qióng být chudý, nemajetný
18. qīshuǐ(r) šumivá limonáda, sodovka (je-li třeba rozlišit, pak: /sūdāshuǐ/ sodovka; /guōzhīshuǐ/, /guōzhǐ/ limonáda, ovocná šťáva apod.)
19. quán dà yǔ fǎ moc je silnější než zákon (srov. morfémy: /quán/ moc; /dà/ velký, mocný; /yǔ/ než; /fǎ/ zákon)
20. rénshòu věk člověka, jen v někt. spojení, např.: /rénshòu bǎoxiǎn/ životní pojištění (srov. slovo /shòu/)
21. shǎ být pošetilý (vysoký věk)
22. shāng zraňovat (někoho), poškozovat (něco)
23. shì wèile...hǎo myslet to s (někým) dobře
24. shū ztratit, prohrát (něco); též ve význ.: dopravovat (něco); věnovat, darovat (něco)
25. tíwèn! vznášet dotazy
26. tóu...dào piào hlasovat pro (někoho)
27. tóu-piào! v-n hlasovat
28. xiàji, podržzení (srov. /shàngji/, nadržzení)
29. xiàomiàn hǔ zlý člověk se sladce úsměvnou tváří (srov. morfémy, /hǔ/ tygr; /miàn/ tvář; /xiào/ smát se)
30. xià qí! hrát šachy (či jinou deskovou hru)
31. zěnme huì shìr, shì zěnme huì shìr jak je to možné, co v tom vězí
32. zhào yàng(r)! stejně jako dříve, stejně tak; dosl. asi; podle (dřívějšího) způsobu
33. zhì vládnout, řídit (stát, domácnost apod.); též ve význ.: léčit (nemoc)
34. zhì bìng! léčit nemoc
35. zhì bù zhìde...? stojí to za to (činit něco)?